

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรุดา สมพอง

สถาบันพระปกเกล้า

สิงหาคม 2550

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรุตา สมพงษ์

สถาบันพระปกเกล้า

สงวนลิขสิทธิ์ © 2550

ISBN 978-974-449-329-3

พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2550

จำนวน 500 เล่ม

ราคา 150 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

Nation : Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สถาบันพระปกเกล้า

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา_กรุงเทพฯ : สถาบัน, 2550 164 หน้า

1. นักการเมือง 2. ไทย_ การเมืองและการปกครอง

324.2092

ISBN 978-974-449-329-3

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์นรนิติ เศรษฐบุตร

รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา

ผู้แต่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรุตา สมพงษ์

จัดพิมพ์โดย

สถาบันพระปกเกล้า

47/101 อาคารศูนย์สัมมนา 3 ชั้น 5 ในบริเวณสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

หมู่ 4 ตำบลลาดขัวญ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0-2527-7830-9 <http://www.kpi.ac.th>

พิมพ์ที่

บริษัท ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด

88/3 วัฒนานิเวศน์ ซอย 5 ถนนสุทธิสารวินิจฉัย

แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310

โทรศัพท์ : 0-2276-6545, 0-2276-6713 โทรสาร : 0-2277-8137

E-mail : k2536c@hotmail.com, k2536c@yahoo.co.th

คำนำสถาบันพระปกเกล้า

การศึกษาการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมาคงมีอาจ ปฏิเสธได้ว่ายังมุ่งเน้นไปที่การเมืองระดับชาติเป็นส่วนใหญ่ สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักวิจัยและพัฒนาจึงได้ริเริ่มและดำเนินการโครงการวิจัยสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นขึ้น เพื่อเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไปของภาคการเมืองที่มีการศึกษากันอยู่ก็คือ สิ่งที่เราเรียกว่า “การเมืองถิ่น” หรือ การเมืองในจังหวัดต่างๆ เป็นการศึกษารื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของท้องถิ่นที่เป็นจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยอันเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกกระนาบหนึ่ง

หนังสือ “นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา” เป็นผลผลิตชิ้นหนึ่งของโครงการดังกล่าว ซึ่งทางสถาบันพระปกเกล้าต้องขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรุตดา สมพงษ์ ในการทำวิจัยจนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ของการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา สถาบันพระปกเกล้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยเติมเต็มเรื่องราวทางการเมืองในส่วนที่ยังขาดอยู่ และจะเป็นประโยชน์ในการช่วยทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองของไทยในระดับจังหวัดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งจะเป็นแรงกระตุ้นให้มีการศึกษาวิจัยการเมืองการปกครองไทยเพิ่มเติมต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

โครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่น: จังหวัด
ฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อรู้จักและเข้าใจบทบาทพฤติกรรม
ของนักการเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งจากการศึกษานักการเมืองถิ่น
ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า 1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัด
ฉะเชิงเทราตั้งแต่อดีต ถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2548) จะเป็นบุคคลในกลุ่มชน
ชั้นนำของจังหวัด มีสถานะภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมที่ดี เป็นที่
รู้จักของคนในจังหวัด โดยมีปัจจัยที่สำคัญจากพื้นฐานทางด้านอาชีพ
การรับราชการ โดยเฉพาะการเป็นสมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
มาก่อน 2) ลักษณะทางการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทราจะเป็นการสืบทอด
อำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะในกลุ่มเครือญาติ และการได้รับการ
สนับสนุนจากกลุ่มอิทธิพลทางการเมือง ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน
2 กลุ่มคือ กลุ่มตระกูลฉายแสง นำโดยนายอนันต์ ฉายแสง และกลุ่ม
ตระกูลตันเจริญ นำโดยนายสุชาติ ตันเจริญ 3) ในการสังกัดพรรค
การเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดฉะเชิงเทรา จะไม่ได้
ให้ความสำคัญมากนัก เพราะลักษณะการลงคะแนนของประชาชน
ทั่วไปจะยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลัก 4) วิธีที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัคร
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยทั่วไปจะใช้การ
ลงพื้นที่พบปะประชาชนในพื้นที่ การปราศรัยบนเวที การใช้สื่อ
ประชาสัมพันธ์ ต่างๆ การใช้รถขยายเสียงวิ่งตามท้องถนน แต่ที่
สำคัญจะใช้วิธีการผ่านทาง “ห้วคะแนน” ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีบารมีในพื้นที่
เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สมาชิกองค์การ
บริหารส่วนตำบล (อบต.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน เป็นต้น

สารบัญ

คำนำสถาบันพระปกเกล้า	หน้า
บทคัดย่อ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ: การศึกษา “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	1
เกริ่นนำ.....	1
การศึกษาเกี่ยวกับ “การเมืองถิ่น” และนักการเมืองถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	3
บทที่ 2 ทบทวนเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดการหาเสียงเลือกตั้ง	7
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ.....	25
บทที่ 3 รายงานผลการศึกษา.....	35
ข้อมูลทั่วไปจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	35
นักการเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2476-ปัจจุบัน (พ.ศ.2548).....	47
ประวัติความเป็นมานักการเมืองถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	68
การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	102
บรรณานุกรม.....	143
ประวัตินักวิจัย.....	153

ภาคผนวก

หน้า

ก	แผนที่เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	149
ข	ตารางรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ ปี พ.ศ.2476-2548 จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	150

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	42
2	การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	43
3	การแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	43
4	จำนวนประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	44
5	จำนวนประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกเป็นวัยต่าง ๆ.....	45
6	การแบ่งเขตเลือกตั้งในระดับจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	46
7	รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2476 - 2548 จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	150

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

- 1 รูปแบบของการจัดองค์กรอย่างไม่เป็นทางการ
ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง..... 8
- 2 รูปแบบการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้งอย่างเป็นทางการหรือเป็นระบบ..... 9
- 3 รูปแบบการผสมผสานระหว่างองค์กรในการ
รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอย่างไม่เป็นทางการ
กับการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
อย่างเป็นทางการหรือเป็นระบบ..... 10
- 4 ความคิดสามเขตยุทธศาสตร์ 14
- 5 โครงสร้างของสังคมในแนวคิดทฤษฎีชนชั้นผู้นำ... 28
- 6 วัฏจักรแห่งความชั่วร้าย..... 104

บทที่ 1

บทนำ: การศึกษา “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จังหวัดฉะเชิงเทรา

เกริ่นนำ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองไทยสู่ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 จนกระทั่งปัจจุบัน พ.ศ.2549 รวมระยะเวลากว่า 74 ปี ที่เราสร้างระบอบการเมืองแบบที่ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะแทนตน ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ที่ผ่านมาในระดับชาติประเทศไทยจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง มีบุคคลสลับเปลี่ยนกันขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว 23 คน มีการเลือกตั้งพฤฒิสภาทางอ้อม 1 ครั้งในปี พ.ศ.2489 และมีการเลือกตั้งวุฒิสภาโดยตรงครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2543

ในขณะเดียวกันระดับท้องถิ่นก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเพื่อทำหน้าที่ในองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งก็มีในหลายรูปแบบหลายระดับ พัฒนาขึ้นตามลำดับ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

อย่างไรก็ตาม คงมีอาจปฏิเสธได้ว่าการศึกษากองเมือง การปกครองไทยที่ผ่านมายังมุ่งเน้นไปที่การเมืองระดับชาติเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่ขาดหายไปของภาคการเมืองที่ศึกษากันอยู่ก็คือ สิ่งที่เราเรียกว่า “การเมืองถิ่น” ที่เป็นการศึกษาเรื่องราวของการเมืองที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณของท้องถิ่นที่เป็นจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยซึ่งเป็นปรากฏการณ์ ที่เป็นภาพคู่ขนานไปกับการเมืองระดับชาติอีกระนาบหนึ่ง เพราะในขณะที่เวทีการเมือง ณ ศูนย์กลางของประเทศกำลังเข้มข้นด้วยการชิงไหวชิงพริบของนักการเมืองในสภา และพรรคการเมืองต่าง ๆ อีกด้านหนึ่งในพื้นที่จังหวัด บรรดาสมาชิกพรรคพวก และผู้สนับสนุนทั้งหลายก็กำลังดำเนินกิจกรรมเพื่อรักษาสถานะเสี่ยงในพื้นที่ด้วยเช่นกัน และทันทีที่ภารกิจที่ส่วนกลางสิ้นสุดลง การลงพื้นที่พบปะประชาชนตามสถานที่ และงานบุญ งานประเพณีต่าง ๆ เป็นสิ่งที่นักการเมืองผู้หวังชัยชนะในการเลือกตั้งมีอาจขาดตกบกพร่องได้

ภาพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงหลายสิ่งหลายอย่างของการเมืองไทย ที่ดำเนินมาต่อเนื่องยาวนาน ในแง่มุมที่อาจถูกมองข้ามไปในการศึกษากองเมืองระดับชาติ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทำการศึกษาไมใช่น้อย เพื่อเติมเต็มองค์ความรู้ที่ยังขาดหาย และหากนำสิ่งที่ได้ค้นพบนี้มาพิจารณาอย่างลึกซึ้งก็น่าจะทำให้สามารถเข้าใจการเมืองไทยได้ชัดเจนขึ้น ในมุมมองที่แตกต่างจากการมองแบบเดิม ๆ

การศึกษา “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” จังหวัดฉะเชิงเทรา

หนังสือนักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำความรู้จักและศึกษาถึงภูมิหลังของนักการเมือง ที่เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดฉะเชิงเทราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อทราบถึงความเป็นมา บทบาท และเครือข่ายของนักการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทราทราบถึงวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งของนักการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อเชื่อมโยงภาพการเมืองระดับชาติในจังหวัดฉะเชิงเทราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยผลที่คาดว่าจะได้รับจากหนังสือเล่มนี้ ได้แก่ ทำให้รู้ถึงความเป็นมา บทบาท และเครือข่ายของนักการเมือง รวมถึงวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมือง และสามารถเชื่อมโยงภาพการเมืองระดับชาติในจังหวัดฉะเชิงเทราได้อย่างไม่ขาดตอน

หนังสือ “นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา” มุ่งทำการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ในประเด็นเครือข่าย และความสัมพันธ์ของนักการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีส่วนให้การสนับสนุนทางการเมืองในพื้นที่ รวมถึงวิธีการหาเสียงและประวัติความเป็นมาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้มองเห็นภาพการเมืองถิ่นของจังหวัดฉะเชิงเทราได้ดีพอ

นักรการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

สมควร ซึ่งจะทำให้สามารถมองภาพการเมืองโดยรวมของไทย ได้ชัดเจนมากขึ้น ตลอดจน เข้าใจถึงกลไกทางการเมืองใน จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งแต่มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกจนถึง การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 ได้ทราบว่า ตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกเป็นต้นมามีนักการเมืองคนใด ในจังหวัดฉะเชิงเทราได้รับการเลือกตั้งบ้าง และชัยชนะของ นักการเมืองเหล่านี้มีสาเหตุ และปัจจัยอะไรสนับสนุน ได้ทราบ ถึงความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น ครอบครัว วงศาคณาญาติ ฯลฯ ที่มีต่อการเมืองในจังหวัด ฉะเชิงเทรา ทราบถึงความสำคัญของการเมืองในการเลือก ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ทราบรูปแบบ วิธีการ และกลวิธีต่าง ๆ ที่นักการเมืองใช้ในการเลือกตั้ง และได้ รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” สำหรับเป็นองค์ความรู้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเมืองการ ปกครองไทยต่อไปสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้แต่งได้ อาศัยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการสัมภาษณ์บุคคลที่สามารถ ให้ข้อมูล योगโยไปถึงนักการเมืองคนต่าง ๆ ในพื้นที่ได้ ในประเด็นที่ต้องการศึกษา

ผู้แต่งมีความคิดว่าหนังสือเล่มนี้น่าจะเป็นประโยชน์แก่ ผู้อ่านเป็นอย่างมาก ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงกลไกทางการเมือง ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งแต่มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกจนถึง

ปัจจุบัน อีกทั้งได้ทราบว่าตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกเป็นต้นมา มีนักการเมืองคนใดในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับการเลือกตั้งบ้าง และชัยชนะของนักการเมืองเหล่านี้มีสาเหตุและปัจจัยอะไรสนับสนุน รวมทั้งทำให้ทราบถึงความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น ครอบครัว วงศาคณาญาติ ฯลฯ ที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นฉะเชิงเทรา ความสำคัญของการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัด รวมไปถึงรูปแบบวิธีการ และกลวิธีต่าง ๆ ที่นักการเมืองใช้ในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ “การเมืองถิ่น” และ “นักการเมืองถิ่น” สำหรับเป็นองค์ความรู้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทยต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการหาเสียงเลือกตั้ง และผู้นำ เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการหาเสียงเลือกตั้ง

การหาเสียงเลือกตั้ง คือ การพยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง จากประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎร

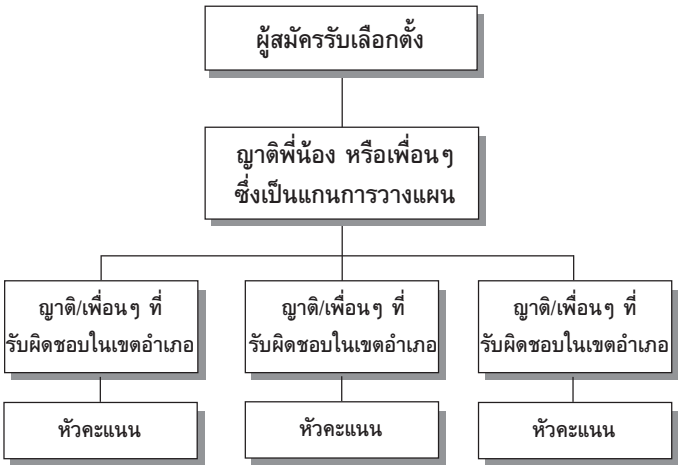
แนวคิดพื้นฐานในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

1. การจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

1.1. การจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
อย่างไม่เป็นทางการ เป็นแนวทางจัดองค์กรที่อาศัยภาพของ

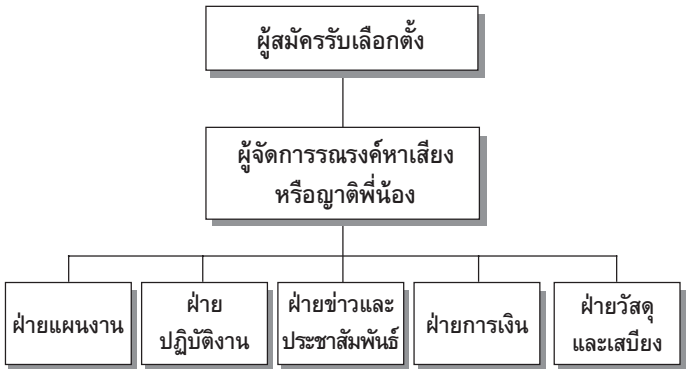
นิกการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ปัจเจกบุคคลเป็นหลัก การดำเนินงานในการรณรงค์หาเสียงจะอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้สมัครกับญาติมิตร เพื่อนฝูง โดยไม่มีการจัดแบ่งหน้าที่ของ บุคลากรอย่างชัดเจน เป็นระบบ เป้าหมายจะเป็นกลุ่มญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงคนรู้จักเป็นอันดับแรก คะแนนเสียงที่ผู้รับสมัครหวังจะได้เป็นกอบเป็นกำ คือ คะแนนเสียงของผู้ที่อยู่ในชนบทที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และการศึกษาที่ไม่สูงนัก โดยการจัดตั้งจากระบบหัวคะแนน โดยมีรูปแบบของการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 รูปแบบของการจัดองค์กรอย่างไม่เป็นทางการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

1.2. การจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
อย่างเป็นทางการหรือเป็นระบบ เป็นการปรับปรุงระบบและให้
ความสำคัญเกี่ยวกับองค์กรมากขึ้น มีการแบ่งงาน แบ่งหน้าที่
ความรับผิดชอบ มีโครงสร้างหน้าที่แตกต่างกันตามภารกิจที่ปฏิบัติ
มีเป้าหมายงานของแต่ละหน่วยงานชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ก็มีปัญหาใน
การโต้แย้งการปฏิบัติงานเป็นระบบทางการมากเกินไป โดยจน
การบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ดีเท่าที่ควร ไม่สามารถทดแทนกัน
ได้ในบางเวลา รูปแบบของการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้งมีรูปแบบดังต่อไปนี้

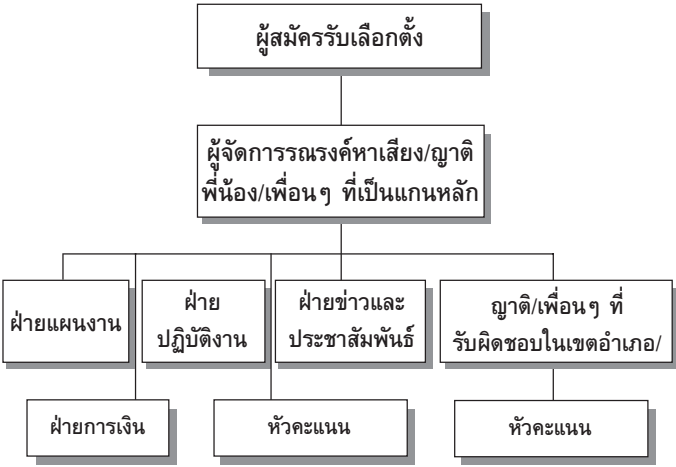

แผนภาพที่ 2 รูปแบบของการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้งอย่างเป็นทางการ หรือเป็นระบบ

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

อย่างไรก็ตาม รูปแบบของการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในทุกรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้นจะมีทั้งข้อดีและข้อเสียควบคู่กันไป ดังนั้นในการจัดองค์กรรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่ดี และมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เหมาะสมกับทุกสภาพพื้นที่ ควรมีการใช้ทั้ง 2 ระบบผสมผสานอยู่ในองค์กรเดียวกัน ดังนี้

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการผสมผสานระหว่างการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอย่างไม่เป็นทางการ กับการจัดองค์กรในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอย่างเป็นทางการหรือเป็นระบบ

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า, 2545.

แนวคิดเกี่ยวกับสามเขตยุทธศาสตร์

สามเขตยุทธศาสตร์ หมายถึง การจำแนกกลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือ กลุ่มเป้าหมายเป็น 3 พื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นกุญแจนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการคือ เขตเรา เขตเป็นกลาง และเขตเขา

เนื่องจากพื้นฐานพรรคการเมืองของไทยไม่เป็นพรรคของมวลชน (Mass Party) ดังนั้น ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่เป็นฐานคะแนนเสียงของฝ่ายเรา หรือฝ่ายเขาจึงมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นมวลชนเฉยเมยที่ยังไม่ได้อยู่ฝ่ายใด จะมีลักษณะเป็นกลางมากกว่า เรียกว่ามวลชน เป็นกลาง มีลักษณะเฉยเมย หรือเฉื่อยชาทางการเมือง ซึ่งแบ่งได้เป็น กลุ่มเฉยเมยไร้เดียงสา และเฉยเมยปัญญา

กลุ่มเฉยเมยไร้เดียงสา (Ignorant Passive) กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีมากที่สุดในบรรดาผู้มีสิทธิ ออกเสียงเลือกตั้ง เป็นผู้ที่มีความรู้น้อยและไม่สนใจเรื่องการเมือง การออกไปใช้สิทธิ์จะยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลัก หรือการชักจูง ตลอดจนการร่วมมือทุกริตในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นแนวทางในการรณรงค์ที่เหมาะสมกับบุคคลกลุ่มนี้ควรจะใช้แนวทางการรณรงค์ด้านลึก

กลุ่มเฉยเมยปัญญา (Intellectual Passive) กลุ่มนี้เป็นกลุ่มของคนชนชั้นกลาง ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และผู้ประกอบการธุรกิจ พ่อค้าที่มีการศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่รู้เรื่อง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

การเมืองค่อนข้างดี แต่ไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง โดยคิดว่าการเลือกตั้งมิใช่ความหวัง หรือทางออกของการแก้ปัญหาในการดำรงชีพของกลุ่มตน หรือไม่มีความศรัทธาในพรรคการเมือง และนักการเมืองที่ลงสมัคร แต่กลุ่มนี้จะมีความตื่นตัวในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งเมื่อมีความขัดแย้งในประเด็นการเมือง (Issue Politics) แนวทางรณรงค์ที่เหมาะสมกับคนกลุ่มนี้ควรเป็นแนวทางการรณรงค์ด้านกว้าง

เมื่อจุดชี้ขาดของการได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง อยู่ที่การช่วงชิงมวลชนทั้งประเภทเฉยเมยไร้เดียงสา และเฉยเมยปัญหา แนวทางการรณรงค์จะต้องจำแนกพื้นที่ออกเป็นเขตยุทธศาสตร์ (Target Areas) และจำแนกกลุ่มบุคคลเป้าหมาย (Target Group) โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตเรา เขตเป็นกลาง และเขตเขา ตามแนวคิด 3 เขตยุทธศาสตร์ 8 ระดับความมั่นคงดังนี้

1. เขตเรา หมายถึง พื้นที่ฐานคะแนนเดิมของเราร้อยละ 60 ขึ้นไปของผู้ที่มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมด (Voting Turn-Out) จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 ระดับเรา - มั่นคงมาก หมายถึง พื้นที่ฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 80 ขึ้นไป

1.2 ระดับเรา - มั่นคง หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 70 - 79

1.3 ระดับเรา - ค่อนข้างมั่นคง หมายถึงพื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 60 - 69

2. เขตเป็นกลาง หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 45-59 จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ

2.1 ระดับกลาง - โนมเอียงเรา หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 50 - 59

2.2 ระดับกลาง - โนมเอียงเขา หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 40 - 49

3. เขตเขา หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราต่ำกว่าร้อยละ 40 จำแนกได้เป็น 3 ระดับ คือ

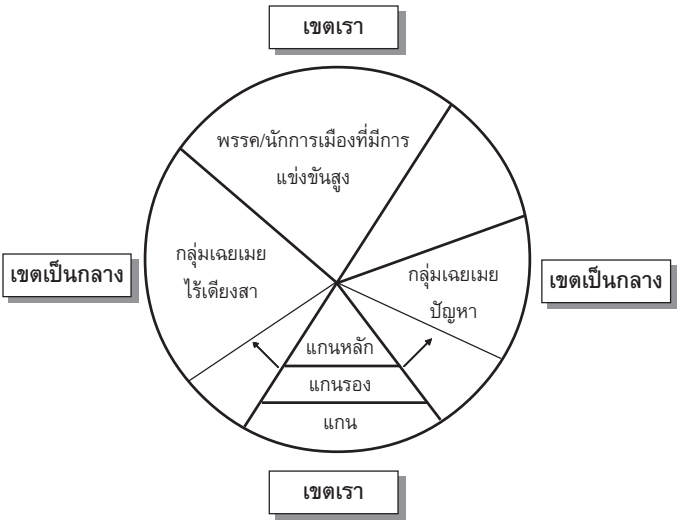
3.1 ระดับเขา - ค่อนข้างมั่นคง หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 30 - 39

3.2 ระดับเขา - มั่นคง หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราร้อยละ 20 - 29

3.3 ระดับเขา - มั่นคงมาก หมายถึง พื้นที่ที่มีฐานคะแนนเดิมของฝ่ายเราต่ำกว่าร้อยละ 20

การช่วงชิงมวลชนนี้ จำเป็นต้องเริ่มจากเขตยุทธศาสตร์เราก่อน โดยพยายามจัดตั้งและกระชับองค์กรจัดตั้งของฝ่ายเรา และจึงออกไปเคลื่อนไหวชิงมวลชนเฉยเมยทั้งสองกลุ่ม และอาจที่จะไป หรือไม่ไปก็ได้ ในการที่จะเข้าไปเคลื่อนไหวในเขตเขา ที่นี้แล้วแต่สถานการณ์ของการรณรงค์ที่เข้มข้น หรือไม่ ในช่วงปลายของฤดูหาเสียง (ชัยวัฒน์ กุลศักดิ์วิมล, 2545: 12)

นิกการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

แผนภาพที่ 4 ความคิดสามเขตยุทธศาสตร์

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า, 2540.

แนวความคิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง

การหาเสียงมีทั้งแนวทางที่สุจริตและทุจริต โดยแนวทางสุจริตนั้นแยกได้ 2 ด้าน คือ ด้านกว้างและด้านลึก หรือในเชิงแนวนากับแนวตั้ง โดยพิจารณาจากกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก ส่วนแนวทางทุจริตก็แยกได้ในทำนองเดียวกัน โดยทั่วไปการทุจริตในการเลือกตั้งมักจะมีสาเหตุจากผู้สมัครที่ไม่เคยมีฐานมวลชนมาก่อน แต่มีฐานทางเศรษฐกิจดี และมีความมุ่งหวังว่าแพ้ไม่ได้ แม้ว่าจะ

ไม่ได้เตรียมการที่จะทุจริตมาก่อน หากแต่ว่าในช่วงฤดูการหาเสียงเลือกตั้งนั้นอยู่ในสภาพสุสีกับคู่แข่ง จึงจำต้องทุจริตเพื่อให้ได้ชัยชนะ

การหาเสียงด้านกว้าง หมายถึง การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ โดยไม่เห็นกลุ่มเป้าหมาย แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

- การใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ เช่น คัทเอาต์ โปสเตอร์ แผ่นใบปลิว ออกรายการวิทยุ และโทรทัศน์ ใช้รถโฆษณาหาเสียง เป็นต้น
- การปราศรัยบนเวที เช่น การจัดเวทีปราศรัยใหญ่ และการปราศรัยย่อย

การหาเสียงด้านกว้างแบบสุจริต คือ ต้องมีมารยาททางการเมือง ไม่ใช่วิธีโจมตีคู่แข่ง ไม่ฉวยโอกาสแอบอ้างผลงานของผู้อื่น เป็นต้น

การหาเสียงด้านกว้างแบบทุจริต คือ การทำลายป้ายโปสเตอร์คู่แข่ง การใส่ร้ายป้ายสี การโจมตีคู่แข่งด้วยแผ่นใบปลิว และใช้การปราศรัยบนเวที รวมทั้งการฉวยโอกาสเอาสถานการณ์ที่ประชาชน มีความสงสัย ลังเลใจในเรื่องหนึ่งมาโจมตีหรือทำลายคู่แข่ง เพื่อสร้างคะแนนเสียงให้ตนทางสื่อประชาสัมพันธ์ และการปราศรัยบนเวที

ข้อดีของการหาเสียงด้านกว้าง คือ ทำให้ประชาชนได้ทราบถึงประวัติ และความเป็นมาของ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง รุนโยบายของพรรคที่ผู้สมัครสังกัดอยู่

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อเสียของการหาเสียงด้านกว้าง คือ ขาดความดึงดูดใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไปลงคะแนน ยกเว้นในกลุ่มประชาชนที่มีความตื่นตัวทางการเมืองสูงอยู่แล้ว

การหาเสียงเลือกตั้งด้านลึก หมายถึง การหาเสียงที่จะเน้นเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในลักษณะเข้าพบปะระชิดตัวเพื่อหวังคะแนน แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

- การใช้ระบบตัวแทน จะมีอาสาสมัครหรือหัวคะแนน เข้าพบประชาชนโดยที่ตัวผู้สมัครเองไม่ต้องลงพื้นที่
- การเข้าพบมวลชนโดยตรง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเดินเคาะประตูบ้าน หรือพบปะประชาชนด้วยตัวเอง หรือจะเป็นในลักษณะการประชุมกลุ่มย่อย หรือพูดคุย ปรึกษาในด้านปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มอาชีพนั้น ๆ หรือการเข้าร่วมงานประเพณีหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

การหาเสียงด้านลึกแบบสุจริต ได้แก่ การเยี่ยมเยียนพบปะประชาชนในท้องถิ่น การเคาะประตูบ้าน การใช้อาสาสมัครเข้าชี้แจงกับประชาชน เป็นต้น

การหาเสียงเชิงลึกแบบทุจริต ได้แก่ การแจกเงิน แจกสิ่งของ การซื้อบัตรประชาชน การปล่อยข่าวทำลายคู่แข่ง การทุจริตเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ การซื้อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเอื้อประโยชน์กับฝ่ายตน

ข้อดีของการหาเสียงด้านลึก คือ การสร้างความผูกพัน

สิทธิสนมส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งกับประชาชนอันเป็นการ สอดคล้องกับวัฒนธรรม การยึดถือตัวบุคคลของคนไทย

ข้อเสียของการหาเสียงด้านลึก คือ การใช้เวลาที่มากเกินไปจนไม่สามารถทำได้ทุกพื้นที่ และมักจะถูกเรียกร้องผล ประโยชน์อยู่เสมอ ดังนั้นการใช้แนวทางด้านนี้จำเป็นที่จะต้อง มีการจำแนกกลุ่ม และระดับของกลุ่มบุคคลว่าจำเป็นต้องมีความ ไกล่ชิดหรือไม่ ขนาดไหน เพียงใด เพราะเป็นการขัดแย้งระหว่าง ประสิทธิภาพของแนวทางกับการสูญเสียเวลา และผลตอบแทน ของความใกล้ชิด

การหาเสียงแบบด้านกว้างและด้านลึกในอดีตที่ผ่านมา นั้น มักมีข้อผิดพลาด คือมีการใช้ง่ายกับการใช้สื่อโฆษณาเกินความ จำเป็น และการไม่ประสานงานกันระหว่างแนวทางด้านลึก กับแนวทางด้านกว้างเกี่ยวกับการปราศรัย จึงทำให้ขาดการขานรับ และการเสริมพลังซึ่งกัน และกันของสองแนวทาง (วิจิตร แจ่มใส, 2540: 16-18)

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่สำคัญ และเพื่อมุ่งหวัง สู่การได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งของผู้สมัครนั้นจะต้องใช้ทั้งรูปแบบ ที่สุจริต และทุจริตผสมกันไป เพราะในบางครั้งการหาเสียงเลือกตั้ง เพื่อความได้เปรียบทางการเมืองในช่วงระยะเวลาหนึ่งนั้น เป็นส่วน ผลักดันให้เกิดกระแสความนิยมหรือการลดความนิยมในตัว ผู้สมัครบางคน จนเกิดผลแห่งชัยชนะหรือความพ่ายแพ้เกิดขึ้นได้ เช่น การให้ตัวแทนให้ข่าวหรือการบอกกล่าวให้ประชาชนทราบ

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ถึงความจริงในด้านลบ ในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นคู่แข่งชั้นใน
สิ่งที่ประชาชนยังไม่ทราบมาก่อน แต่ต้องกระทำด้วยความ
ระมัดระวัง และไม่ให้มีหลักฐานให้จับผิดได้

แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งช่วงเวลาของการ หาเสียงเลือกตั้ง

ในการหาเสียงเลือกตั้งสิ่งที่สำคัญประการหนึ่ง คือ
การได้รับทราบถึงคะแนนนิยมของตน เพราะหากไม่รู้ หรือ
ไม่สามารถที่จะประเมินได้ ก็จะมีความเสี่ยงสูงในการที่จะทำให้
ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ดังนั้นเครื่องมือที่จะช่วยให้ทราบถึงคะแนน
นิยม เพื่อแก้ไขในปัญหานี้ คือ การทำ “โพล” (Poll) หรือการประเมิน
ฐานคะแนนนิยมของตน สิ่งที่สำคัญของการประเมินฐานคะแนน
นิยมนอกจากการตรวจสอบคะแนนนิยมในตัวผู้สมัคร
และพรรคการเมืองแล้ว ยังเป็นตัวชี้แนวทางการเคลื่อนไหว
และช่วงชิงมวลชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เมื่อเรา
ทราบลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมของแต่ละชุมชน
การรับรู้ของมวลชน การรู้จักจุดเด่นและจุดด้อยของพรรคการเมือง
และคู่แข่งชั้นทางการเมือง ความต้องการในระยะสั้น และระยะ
ยาวของมวลชนในชุมชนนั้น ๆ จะทำให้เราสามารถปรับกลยุทธ์
ในการหาเสียงในแต่ละพื้นที่ แต่ละชุมชน ได้ตรงตามความ
ต้องการของมวลชน อันเป็นการเสริมข้อเด่น ลดข้อด้อยของตน

ยุทธวิธีการหาเสียงอาจจะต้องมีการปรับตั้งต้นนโยบายการหาเสียงทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ตลอดจนแนวทางการเคลื่อนไหวเพื่อจัดตั้งมวลชนในแต่ละชุมชนเพื่อกระชับความเข้มแข็งให้องค์กรสามารถขยายฐานมวลชนได้ในระดับต่อไป

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการทำ “โพล” (Poll) จะเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการประเมินคะแนนนิยมของผู้สมัครก็ตาม แต่สิ่งสำคัญยิ่งไปกว่าก็คือ การจัดระบบระยะยาวในการหาเสียงเลือกตั้ง เพื่อ ช่วงชิงคะแนนเสียงจากมวลชนส่วนใหญ่ในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ระยะเวลาการหาเสียงเลือกตั้งแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา ดังนี้

1. ช่วงต้นฤดูการหาเสียง (สัปดาห์แรก - สัปดาห์ที่ 3 ของวันปิดรับสมัคร)

สิ่งที่ทีมงานต้องทำในช่วงนี้คือ การสำรวจคะแนนนิยมเพื่อทราบถึงฐานคะแนนของผู้สมัครแต่ละคน แต่ละพรรคการเมืองว่าเป็นอย่างไรในแต่ละพื้นที่ จากนั้นจึงนำฐานคะแนนของแต่ละพื้นที่มากำหนดเป็นเขตยุทธศาสตร์สามเขต คือ เขตเขา เขตเรา และเขตเป็นกลาง เพื่อกำหนดยุทธวิธีในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงต้นฤดูการเลือกตั้ง คือ การทำให้มวลชนได้รับรู้เกี่ยวกับตัวผู้สมัคร พรรคการเมือง และหมายเลขผู้สมัคร การดำเนินการเคลื่อนไหวจะเป็นพื้นที่เขตเราเป็นหลัก ในขณะที่

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

เขตเป็นกลาง และเขตเขา จะดำเนินการเพียงเพื่อหาตัวผู้นำท้องถิ่นที่มีมวลชนให้ความเชื่อถือ รวมทั้งศึกษาระดับอิทธิพลและการเคลื่อนไหวของฝ่ายคู่แข่ง

2. ช่วงกลางฤดูการหาเสียงเลือกตั้ง (สัปดาห์ที่ 4 - สัปดาห์ที่ 5)

ในช่วงกลางฤดูจะมีการสำรวจคะแนนนิยมเป็นครั้งที่ 2 เพื่อประเมินการเคลื่อนไหวในช่วงต้นฤดูว่า ฐานคะแนนเสียงมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนยุทธวิธีการเคลื่อนไหวให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป การเคลื่อนไหวในช่วงนี้ จะเริ่มขยายอิทธิพลในเขตที่เป็นกลาง ในขณะที่เดียวกันก็พยายามสร้างหัวคะแนนในพื้นที่ฝ่ายคู่แข่ง ส่วนเป้าหมายของการหาเสียงในช่วงกลางฤดูคือการรุกคืบขยายมวลชนในเขตเป็นกลาง

3. ช่วงปลายฤดูการหาเสียงเลือกตั้ง (สัปดาห์ที่ 6 - วันสุดท้ายของการหาเสียงเลือกตั้ง)

เป้าหมายของการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงปลายฤดู คือการรักษาพื้นที่ของฝ่ายเราไว้ในขณะที่เดียวกันก็ทำการเคลื่อนไหวในช่วงกลางฤดูได้ ซึ่งอาจที่จะรุกคืบเข้าไปขยายฐานมวลชนในเขตพื้นที่ของคู่แข่งขั้น และคอยป้องกันไม่ให้คู่แข่งใช้ยุทธวิธีฉ้อฉล เช่น การซื้อเสียงหรือการโกงในหน่วยเลือกตั้ง (ชัยวัฒน์ กุลศักดิ์วิมล, 2545: 16)

การแบ่งช่วงระยะเวลาในการหาเสียงเลือกตั้งจะเป็นตัวชี้ขาดที่มีผลต่อการพ่ายแพ้ การชนะการเลือกตั้งได้ในระดับที่สำคัญพอสมควร เพราะถ้ามีการวางแผนผิดพลาดก็จะเกิดเป็นความไม่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน มีความไม่เข้าใจในกลุ่มผู้สนับสนุนหรือแกนนำของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จนทำให้เกิดการสับสน อาจไม่มีการปฏิบัติงานทางการเมืองให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนสนับสนุนอยู่ในระยะเบื้องต้นได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกตั้งที่จะทำให้พ่ายแพ้คู่แข่งได้

พรรคการเมืองกับการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง

พรรคการเมืองโดยมากจะคัดเลือกผู้สมัคร โดยจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่จะส่งลงสมัครรับเลือกตั้ง ดังนี้

1. ชื่อเสียง ของผู้สมัคร ว่าเป็นที่รู้จักและยอมรับนับถือของประชาชนในเขตเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด เพราะหากมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม ย่อมสะท้อนถึงโอกาสที่จะได้รับเลือกตั้งจากประชาชนใน เขตนั้น

2. ฐานเสียง คือการได้รับการสนับสนุนของประชาชนในเขตเลือกตั้งต่อผู้สมัคร เช่น การมีเครือข่าย พี่น้อง พรรคพวก บุคคลที่เคารพนับถือ เป็นต้น โดยที่กลุ่มเหล่านี้พร้อมที่จะลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัคร ฐานเสียงนี้ครอบคลุมถึงการจัดตั้งตัวแทน หรือหัวคะแนนที่จะช่วยในการหาเสียงอีกด้วย

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ความประพฤติและการประกอบอาชีพ พรรคการเมือง จะพิจารณาการประพฤติตัวของผู้สมัครจากความรู้สึกของ ประชาชนจากเขตเลือกตั้งนั้น ว่าเห็นเป็นอย่างไรดีหรือไม่ดี ส่วนในด้านอาชีพก็ต้องประกอบอาชีพที่ประชาชนไม่รังเกียจ และไม่ผิดกฎหมาย

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ โดยทั่วไปแล้วพรรคการเมือง จะให้ความสนใจกับผู้สมัครที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เพราะจะได้ ไม่เป็นภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายของพรรคมากนัก

สำหรับวิธีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคมีวิธีการสำคัญอยู่ 3 วิธี ได้แก่

1. คัดเลือกผ่านกลไกพรรค จะเป็นสาขาพรรค หรือ ศูนย์ประสานงาน
2. คัดเลือกผ่านกรรมการสรรหาผู้สมัครของพรรค
3. คัดเลือกจากผู้แทนราษฎรของพรรค

ในการหาเสียงเลือกตั้งพรรคจะให้การสนับสนุนด้าน วิชาการ ด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และด้านเงินทุน การใช้ อาสาสมัคร การใช้ผู้นำพรรคหรือผู้ที่มีชื่อเสียงของพรรคช่วย ในการหาเสียง การเสนอนโยบายพรรค และแนวทางแก้ไขปัญหารวม ทั้งกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการหาเสียง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้สมัครของพรรคได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร (วิจิตร แจ่มใส, 2540: 13-14)

กลเม็ดการโกงเลือกตั้ง

1. ซื้อเสียงเลือกตั้งโดยผ่านหัวคะแนน คือ บุคคลที่รับหน้าที่ในการรับเงินส่วนหนึ่งซื้อเสียงจากประชาชน และกันเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมากจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น และบ่อยครั้งที่เป็นราชการระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นการซื้อเสียงที่เห็นกันอย่างชัดเจนที่สุด

2. การใช้เงินซื้อเสียงหน้าหน่วยเลือกตั้งในวันที่ยิงคะแนน ซึ่งเรียกกันว่า “ซื้อพลาสติก” หรือ “ยิงเผาชน” ประชาชนที่มายังหน่วยเลือกตั้งก็ซื้อกันตรงนั้นเลย หรือที่เรียกกันว่า Buying on the spot

3. จ้างรถประจำทาง สองแถว รถมอเตอร์ไซค์รับจ้าง รับคนมาลงคะแนนเสียงโดยไม่เสียค่าบริการ พร้อมทั้งได้รับเงินด้วย

4. ให้หัวคะแนนไปสัญญาว่าเมื่อลงคะแนนให้แล้ว จะให้เงินหลังวันประกาศผลเป็น ค่าตอบแทน

5. แจกเงินในปั้มน้ำมันย่อย หรือที่เรียกว่าปั้มลอย ซึ่งก็คือปั้มที่มีถังน้ำมันและมีเครื่องสูบน้ำมันที่เป็นหลอดแก้ว โดยให้คนไปเติมน้ำมันฟรี เพื่อแลกกับคะแนนเสียง

6. แจกข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำปลา น้ำมันพืช ผ้าขาวม้า

7. เอาเงินไปวางไว้ในร้านค้าย่อยแล้วบอกให้ประชาชนไปเบิกของได้ในจำนวนที่กำหนดไว้เพื่อแลกกับการลงคะแนนเสียงให้

นิกการเมืองกั้นจังหวัดฉะเชิงเทรา

8. รับรองว่าจะประกันราคาพืชไร่ สร้างถนน สร้างฝายกั้นน้ำ ถ้าหากได้รับเลือกตั้ง

9. เอาเงินไปวางไว้ให้กับบุคคลที่ไว้ใจเพื่อให้ไปเล่นการพนัน โดยต่อให้เบอร์ของตนเป็นผู้รับเลือก และได้รางวัลสูงเพื่อคนที่เล่นการพนันจะทะคะแนนเสียงให้และจูงใจผู้อื่นลงคะแนนเสียงให้

10. เปิดให้แทงแบบยี้กี้ ซึ่งเป็นกรพนันแบบจีนโดยให้รางวัลแบบ 10 เท่า เพื่อตอบแทนกับการสนับสนุนโดยการให้พรรคพวกมาลงคะแนนเสียงให้

11. ใช้ข้าราชการฝ่ายปกครองและตำรวจร่วมมือกับนายบ่อน ให้ช่วยซื้อเสียงมิฉะนั้นจะสั่งปิดสถานบริการ

12. ใช้อิทธิพลแจกยาบ้าให้กับผู้ที่ติดยาเพื่อเป็นรางวัลให้กับการที่ไปลงคะแนนเสียงให้

13. ให้ข้าราชการไปบังคับ ชูเชื้อกับชาวบ้านให้มาลงคะแนนเสียงให้ เป็นการใช้อิทธิพลที่ผิดกฎหมาย

14. เลี้ยงโต๊ะจีนย่อยในบ้านครั้งละ 2 โต๊ะเพื่อไม่ให้เป็นที่เอิกเกริก โดยได้รับการสนับสนุนการลงคะแนนเสียงให้เป็นการตอบแทน

15. ใช้อำนาจแฝงโดยการจัดงานเลี้ยง จากนั้นก็ปรากฏตัวเพื่อเป็นการสร้างบุญคุณ ซึ่งเป็นกรผิดกฎหมายเลือกตั้ง

16. ใช้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านข่มขู่ หลอกลวงชาวบ้านว่าผู้สมัครรายอื่นไม่มีผลงาน จะไม่ทำประโยชน์ให้กับชุมชน จึงไม่ควรลงคะแนนเสียงให้

17. ใช้ข้าราชการที่วางตัวไม่เป็นกลางเอื้ออำนาจต่อการลงคะแนนเสียงที่เป็นประโยชน์ต่อตน ข้าราชการดังกล่าวมักจะได้รับคำสั่งมาอีกทีหนึ่ง

18. ใช้วิธีการลือกเซตไม่ให้ผู้สมัครคนอื่นเข้าไปในเขต โดยการทำลายโปสเตอร์ แผ่นประกาศ ต่างๆ

19. ใช้ความสัมพันธ์จากองค์กรจัดตั้งมวลชน เช่น มูลนิธิ สมาคม NGOs โดยมีการบริจาคแบบแอบแฝงเพื่อให้มีการสนับสนุนทางการเมือง

20. ขอให้พรรคการเมืองหรือนักการเมืองช่วยเหลือในด้านคะแนน จากคะแนนจัดตั้งโดยคะแนนดังกล่าวเป็นคะแนนพื้นฐานที่สำคัญ

21. ซื่อกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด และซื้อกรรมการอ่านคะแนนเพื่อเอื้ออำนาจประโยชน์ ต่อตน (ลิขิต วีรเวทิน, 2543: 457)

2. แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ

ทฤษฎีว่าด้วยชนชั้นนำ (Elitist Theory)

คำว่า **Elitist** ได้เริ่มใช้ครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศส เมื่อศตวรรษที่ 17 ในการพรรณนาถึงสินค้าที่มีลักษณะพิเศษที่ตีเลิศ และต่อมาความหมายนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยหมายถึงกลุ่มสังคมที่มีอำนาจ เช่น กลุ่มทหาร หรือกลุ่มขุนนางชั้นสูง

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

(Bottomor T. B., 1976) ในทัศนะของ **Lasswell** ชนชั้นนำก็คือ ผู้ที่ทรงอิทธิพลในการที่จะหาประโยชน์ หรือคุณค่าจากสังคม ให้ได้มากที่สุด โดยเขาได้จำแนกลักษณะของคุณค่าออกเป็น ตำแหน่ง (Deference) รายได้ (Income) และสวัสดิภาพ (Safety) (Lasswell D. H., 1968.) นอกจากนี้ Lasswell ยังได้กล่าวต่อไปอีกว่ามันเป็นสิ่งที่ เป็นสากลที่ทุกสังคม ย่อมมีการแบ่งคน ออกเป็นสองชนชั้นคือ (Elite) และมวลชน (Mall) ผู้ที่อยู่ภายใต้ การปกครองของชนชั้นนำ

Mosca นักรัฐศาสตร์ชาวอิตาลีได้เสริมความคิดของ Lasswell ไว้ว่าในทุกสังคมจากสังคมที่ด้อยพัฒนา หรือที่กำลัง พัฒนาไปสู่ความศรีวิไลจนถึงสังคมที่ก้าวหน้า และพัฒนาแล้ว จะมีการแบ่งชนชั้นออกเป็น 2 ชนชั้น กล่าวคือชนชั้นผู้นำ (ผู้ปกครอง) และชนชั้นผู้อยู่ใต้ปกครอง (มวลชน) ชนชั้นผู้นำ จะเป็นกลุ่มบุคคลผู้มีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวน ประชาชนภายในสังคม แต่คนส่วนน้อยเหล่านี้จะเป็นผู้ทรง อำนาจและผูกขาดการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ของตนทั้งสิ้นสำหรับ ชนชั้นผู้อยู่ใต้ปกครอง ถึงแม้จะมีจำนวนมากในสังคม แต่ถูก ควบคุมโดยคนจำนวนน้อย เพราะคนจำนวนน้อย เหล่านี้ สามารถ ที่จะจัดองค์กรได้อย่างเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ และมีจุดมุ่งหมาย ที่แน่นอน

Pareto ได้อธิบายถึงความหมายของชนชั้นนำไว้สอง ความหมายด้วยกัน กล่าวคือ ในความหมายแรก เขาได้เน้นถึง

ใครก็ตามที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเกี่ยวกับหน้าที่การงานอย่างสูง ในความหมายที่สอง เขาได้เน้นถึงการแบ่งบุคคลภายในสังคม ออกเป็นสองระดับด้วยกันคือ ในระดับต่ำ ได้แก่พวกที่ไม่ได้เป็น ชนชั้นนำ (Non-Elite) และในระดับที่สูงกว่า ได้แก่ชนชั้นนำผู้ที่มี บทบาทในการปกครอง (Governing Elite) กับชนชั้นผู้นำ ผู้ซึ่ง ไม่มีบทบาทในการปกครอง (Non-Governing Elite)

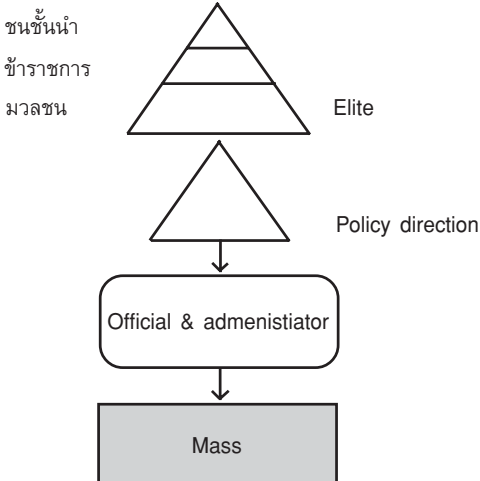
ในทฤษฎีมาร์กซิสต์ก็ได้มีการแบ่งสังคมออกเป็นสอง ชนชั้นด้วยกันคือ ชนชั้นปกครอง (Ruling Class) และผู้อยู่ใต้ ปกครอง (Subject Class) ชนชั้นปกครองจะเป็นผู้ ควบคุมปัจจัย ผลิตในทางเศรษฐกิจ สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างทฤษฎีมาร์กซิสต์ และทฤษฎีชนชั้นผู้นำอยู่ตรงที่ว่า ทฤษฎีชนชั้นผู้นำจะเน้นถึงการ หมุนเวียนของพวกชนชั้นผู้นำ (Circulation of Elites) ถึงแม้ จะมีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองโดยกลุ่มบุคคลภายในสังคม แต่ในที่สุดกลุ่มบุคคลผู้ที่ทำการปฏิวัตินั้นก็จะกลายเป็นชนชั้นนำ ชุดใหม่โดยปริยาย สำหรับทฤษฎีมาร์กซิสต์ เมื่อมีการปฏิวัติ โดยมวลชนเกิดขึ้นจะเป็นจุดจบของชนชั้นผู้นำ และจะนำไปสู่ เสรีภาพอันแท้จริง ที่ปราศจากผู้ปกครอง

กล่าวโดยสรุป จากคำอธิบายของหลายสำนักจะเห็นว่า ชนชั้นผู้นำก็คือ ผู้ที่มีอำนาจในการ ปกครองในการที่จะชี้ชะตา บุคคลที่อยู่ภายใต้การปกครอง ให้เป็นไปตามครรลองที่พวกเขา ต้องการ เครื่องมือที่สำคัญในการช่วยสร้างฐานอำนาจให้เข้มแข็ง ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง และความสามารถที่ควบคุม

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปัจจัยการผลิตไว้ได้ นอกจากนี้ยังมีสิ่งกำหนดอื่น ๆ อีกที่ทำให้ชนชั้นผู้นำมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น ๆ ภายในสังคม สภาวะผู้นำ การศึกษา ฯลฯ

ดังนั้นเมื่อเรามองโครงสร้างของสังคม ในแนวความคิดของทฤษฎีชนชั้นนำ จะเห็นได้ว่า ลักษณะโครงสร้างของสังคมในแนวความคิดของทฤษฎีชนชั้นนำ จะเห็นได้ว่าลักษณะโครงสร้างของสังคมจะมีรูปร่างเป็นปิรามิด โดยมีชนชั้นผู้นำซึ่งมีจำนวนน้อยอยู่บนยอดของปิรามิด ข้าราชการจะเป็นผู้ที่รับใช้ชนชั้นผู้นำเหล่านั้น และมีมวลชนเป็นฐานของปิรามิดซึ่งไม่มีบทบาทมากมายอะไรนักในสังคม

แผนภาพที่ 5 โครงสร้างของสังคมในแนวคิดทฤษฎีชนชั้นผู้นำ

ที่มา: พรชัย เทพปัญญา, 2549.

แนวความคิดของทฤษฎีชนชั้นนำ

1. ยอมรับการแบ่งสังคมออกเป็นสองชนชั้น คือ ผู้ที่ปกครอง และผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง

2. ผู้ปกครอง จะเป็นผู้ที่ครอบครองเศรษฐกิจส่วนใหญ่ภายในสังคม

3. ทฤษฎีชนชั้นผู้นำ ยอมรับแนวความคิดที่จะเปิดโอกาสให้พวกมวลชน ได้มีโอกาสเข้ามามี ส่วนร่วมในระบบการเมือง ในสถานะของผู้ปกครองเช่นกัน แต่เงื่อนไขอันนี้เกิดมาจากสภาวะจำยอมของผู้ปกครองเองแล้วที่จะเกิดการปฏิวัติโดยมวลชน แต่อย่างไรก็ตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงของพวกมวลชนที่จะเข้าไปสู่ศูนย์กลางของอำนาจนั้นจะเป็นไปในลักษณะที่ค่อยเป็น ค่อยไป มากกว่าการเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติ (Pareto V., อ้างถึงใน Bottmor, 1976) Pareto ได้พูดถึงการหมุนเวียนของชนชั้นผู้นำ (The Circulation of Elite) ไว้ 3 ประการด้วยกัน ในประการแรก เป็นการหมุนเวียนในเฉพาะกลุ่มของพวกชนชั้นนำด้วยกัน ในแต่ละประเภท สำหรับการจำแนกประเภทของกลุ่มชนชั้นผู้นำที่สำคัญนั้น นักสังคมวิทยา Mill C. Wright ได้จำแนกออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ ข้าราชการ (Government Bureaucracies) ผู้บัญชาการทหาร (Military Commanders) และกลุ่มเศรษฐกิจ (Economic Elite) (Mill C. Wright, 1956) สำหรับ Bottomor ได้แบ่งชนชั้นผู้นำภายในสังคมได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มปัญญาชน (Intellectuals) กลุ่มผู้จัดการของอุตสาหกรรม (Manager of Industry) และกลุ่มข้าราชการชั้นสูง (High Government Officials) ในประการที่ 2 เป็นการหมุนเวียนระหว่างชนชั้นนำกับมวลชน สำหรับการหมุนเวียนในประการนี้สามารถเกิดขึ้นได้ด้วย 2 ลักษณะด้วยกันกล่าวคือ ในลักษณะแรกมวลชนได้เปลี่ยนสถานตัวเองไปเป็นชนชั้นนำ หรือในลักษณะที่ 2 ได้แก่มวลชนได้รวมตัวกันขึ้นเพื่อที่จะตั้งกลุ่มชนชั้นผู้นำใหม่ขึ้น เพื่อต่อสู้กับชนชั้นผู้นำที่มีอำนาจอยู่ในประการสุดท้าย การหมุนเวียนของชนชั้นผู้นำนั้นเป็นการหมุนเวียนระหว่างผลประโยชน์เดิมที่กำลังหมดลงไป กับผลประโยชน์ใหม่ที่เข้ามาแทนที่ (Pareto V. อ้างถึงใน Bottomor, 1976.)

4. ทฤษฎีชนชั้นผู้นำเน้นถึงการมีฉันทานุมัติ (Consensus) ร่วมกันเกี่ยวกับกฎเกณฑ์เบื้องต้นของสังคมเพื่อการอยู่รอดของระบบ ดังตัวอย่างเช่น ในสหรัฐอเมริกา ความเชื่อร่วมกันของพวกชนชั้นผู้นำได้แก่รัฐบาลที่มีอำนาจจำกัด (Limited Government) การเลือกตั้งสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล การเคารพในทรัพย์สินส่วนบุคคล สำหรับความขัดแย้งหรือการแข่งขันระหว่างกลุ่มชนชั้นผู้นำอาจจะเกิดขึ้นได้ แต่จะมีลักษณะในทางที่ค่อนข้างจำกัด

5. นโยบายสาธารณะ (Public Policy) จะไม่สะท้อนถึงความต้องการของมวลชน แต่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการของพวกตนถึงแม้ในบางครั้ง จะมีการเปลี่ยนแปลงในนโยบาย

สาธารณะ แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้นเพราะพวกชนชั้นผู้นำต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงค่านิยมของตนมิใช่เพราะเพื่อประชาชน ดังนั้นนโยบายสาธารณะจึงมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างช้า ๆ และมีขั้นตอน แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่ได้หมายความว่า พวกชนชั้นผู้นำอาจจะสนองตอบความต้องการของประชาชนบ้าง ถ้าเป็นไปได้ เพื่อการรักษาสถานะของตน (Dye R. T. and Zeigler L. H., 1972.)

ประเภทของชนชั้นผู้นำ

ทฤษฎีชนชั้นผู้นำ ยังสามารถที่จะจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบด้วยกันกล่าวคือ The Single Elite Model และ The Plural Elite Model สำหรับในรูปแบบแรก จะเน้นถึงอำนาจอยู่ในมือของคนกลุ่มน้อยเพียงสองสามกลุ่ม โดยปกติแล้วจะเป็นการร่วมมือกันระหว่างกลุ่มพ่อค้า นักธุรกิจ กลุ่มนายทหาร และข้าราชการในรูปแบบที่สองจะเน้นถึงการกระจายอำนาจระหว่างกลุ่มผู้นำหลาย ๆ กลุ่ม ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ภายในสังคม นอกจากนั้นกลุ่มเหล่านี้จะแข่งขันกัน เพื่อที่จะอยู่ในอำนาจโดยจะใช้วิธีการในการเลือกตั้งพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์เป็นแนวทาง (Robert L., 1971) สิ่งที่เห็นแตกต่างได้ชัดของทั้งสองรูปแบบได้แก่ The Single Elite Model จะจำกัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย และ

นักการเมืองกันจังหวัดฉะเชิงเทรา

การกำหนดนโยบายส่วนใหญ่มักจะตัดสินใจด้วยคนส่วนน้อย ส่วน The Plural Elite Model จะเน้นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

Dye และ Zeigles ได้เปรียบเทียบรูปแบบทั้งสองจะเห็นได้ว่ามีลักษณะแตกต่าง ดังต่อไปนี้

The Single Elite Model

1. อำนาจเกิดมาจากบทบาท หรือตำแหน่งที่ได้มาจากสถานภาพทางสังคม และทางเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้ที่ทรงอำนาจมักจะเป็นผู้ที่มีตำแหน่งสำคัญในทางธุรกิจ การเงิน การทหาร หรือสถาบันการเมืองอื่น ๆ

2. อำนาจจะอยู่ในกลุ่มของชนชั้นผู้นำตลอดเวลา ถึงแม้จะมีการเลือกตั้ง แต่อำนาจทั้งหลายก็คงยังอยู่ในมือของกลุ่มเดิม อย่างเช่นเคยไม่เปลี่ยนแปลง

3. การเปลี่ยนแปลงจากมวลชนไปเป็นชนชั้นผู้นำนั้นเกิดขึ้นได้ยาก นอกเสียจากว่ามวลชนที่จะเขยิบฐานะของตนให้มีตำแหน่งสูงขึ้นภายในสังคม

4. สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างชนชั้นผู้นำ กับมวลชน เกิดขึ้นจากพื้นฐานความสามารถ ที่จะควบคุมเศรษฐกิจภายในสังคมไว้ได้ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าพ่อค้าหรือนักธุรกิจใหญ่ ๆ จะเป็นชนชั้นนำที่สำคัญ

5. ระบบการเมือง จะมีโครงสร้างคล้ายกับรูปปิรามิด กล่าวคือ อำนาจจะมารวม อยู่ที่ยอดของ ปิรามิดเพียงจุดเดียว

6. มีความขัดแย้งระหว่างชนชั้นผู้นำด้วยกัน แต่ความขัดแย้งเหล่านี้ถูกขจัดให้ ลดน้อยลงด้วยแนวความคิดในการที่จะรักษาระบบให้คงไว้

7. มวลชนไม่สามารถที่จะมีอำนาจเหนือชนชั้นผู้นำได้ ถึงแม้จะมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และเข้าร่วมในกิจกรรมการเมืองด้านอื่น ๆ

Plural Elite

1. อำนาจจะถูกกระจายไประหว่างกลุ่มหลายกลุ่มด้วยกัน ภายในสังคมโดยไม่คำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม

2. อำนาจจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และจะไม่อยู่ในมือของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยถาวร

3. ความแตกต่างระหว่างชนชั้นผู้นำกับมวลชนเห็นได้ไม่ชัด เพราะฉะนั้นการหมุนเวียนที่จะเข้าไปสู่อำนาจของมวลชนจึงเป็นไปได้ง่าย

4. ความแตกต่างระหว่างชนชั้นผู้นำกับมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจของมวลชนในนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นการที่จะเข้าไปมีบทบาทในนโยบายจึงไม่จำเป็นจะต้องมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดี แต่อาจจะอาศัยปัจจัยอื่นๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ ความสามารถในการพูดจูงใจคน เป็นต้น

5. อำนาจจะกระจายอยู่ในมือคนหลาย ๆ กลุ่ม โดย

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

แต่ละกลุ่มจะมีอำนาจเฉพาะเรื่อง และจะไม่มีกลุ่มใดจะผูกขาดอำนาจทั้งหมดไว้ได้

6. มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มของชนชั้นผู้นำด้วยกัน โดยเชื่อถือในแนวความคิดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

7. มวลชนสามารถที่จะควบคุมชนชั้นผู้นำได้ด้วยระบบเลือกตั้ง เพราะเนื่องจากการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มชนชั้นผู้นำด้วยกัน (Robert L. L. and Ira S., 1971.)

บทที่ 3

รายงานผลการศึกษา ข้อมูลทั่วไปจังหวัดฉะเชิงเทรา

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตราประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพโบสถ์ หมายถึง ที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ซึ่งพระพุทธรูปสำคัญของชาวเมือง ตำนานเล่าว่าเป็นพระพุทธรูปปาฏิหาริย์ลอยทวนน้ำมาขึ้นที่จังหวัด ชาวเมืองเคารพถือเป็นสิ่งศักดิ์

สิทธิ์ บันดาล ให้ดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ จังหวัดฉะเชิงเทราใช้อักษรย่อว่า “ฉช”

คำขวัญประจำจังหวัด

แม่น้ำบางปะกงแหล่งชีวิต พระศักดิ์สิทธิ์หลวงพ่อโสธร พระยาศรีสุนทรปราชญ์ภาษาไทย อ่างฤๅไนป่าสมบูรณ์

ธงประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา

นิกการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ดอกไม้ประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา
ดอกนนทรีย์ป่า

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดฉะเชิงเทรา หรืออีกชื่อหนึ่งที่คนท้องถิ่นนิยมเรียกคือ “แปดริ้ว” คำว่า ฉะเชิงเทรา เพี้ยนมาจากคำเขมรว่า “สตริงตรง” หรือ “ฉตริงเทรา” ซึ่งแปลว่า “คลองลึก” ความเห็นนี้คงอาศัยเหตุผลทางภูมิศาสตร์ด้วย เพราะเมืองฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่สองฝั่งแม่น้ำบางปะกง เมื่อครั้งที่ขอมยังมีอำนาจปกครองแผ่นดินนั้นอยู่ เมืองนี้เป็นเมืองหนึ่งที่อยู่ในอำนาจการปกครองของขอมมาก่อน พื้นที่บางส่วนของเมืองฉะเชิงเทราเป็นชุมชนโบราณในสมัยอิทธิพลของอาณาจักรลพบุรี (ขอม)

ปัจจุบันยังมีหลักฐานเป็นรอยถนนขอมตัดผ่าน อำเภอพนมสารคามตรงไปยังอำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี เป็นไปได้ว่าชาวเมือง ในสมัยโบราณอาจจะเรียกชื่อแม่น้ำบางปะกงว่า “คลองลึก” หรือ “คลองใหญ่” ตามลักษณะที่เมืองเห็น และด้วยอิทธิพลเขมรจึงได้เรียกแม่น้ำ เป็นภาษาเขมรว่า “ตริงตรง” หรือ “ฉตริงเทรา” ครั้นเรียกกันไปนาน ๆ เสียงก็เพี้ยนกลายเป็น “ฉะเชิงเทรา” เมืองที่อยู่บนฝั่งแม่น้ำก็พลอยได้ชื่อว่า “ฉะเชิงเทรา” ได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันไป เรื่องของชื่อเมืองว่าชื่อ “ฉะเชิงเทรา” น่าจะเพี้ยนมาจาก “แสงเซรา” หรือ “แซงเซา” หรือ “แสงเซา” อันเป็นชื่อเมืองที่สมเด็จพระบรมราชาธิราช เสด็จไปได้ ตามที่พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐกล่าวไว้มากกว่า เพราะการออกเสียงใกล้เคียงกันมาก ยิ่งเมื่อประกอบกับความคิดที่ว่า เมืองนี้ตั้งขึ้นในตอนต้นกรุงศรีอยุธยา นับเป็นเวลาที ชื่อเสียงเรียงนาม น่าจะเป็นคำไทยหมดแล้ว โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับเมืองอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน อย่างนนทบุรี นครไชยศรี และสาครบุรี ซึ่งล้วนแต่มีเชื้อสายไทยอิทธิพลอินเดีย ยิ่งทำให้น่าเชื่อว่า เมืองนี้ไม่ใช่คำเขมร แต่เป็นคำไทยที่เพี้ยนมาจากชื่อเมืองในพงศาวดารนี้เอง

ส่วนความเป็นมาของชื่อ “แปดริ้ว” ก็มีตำนานเล่าขานกันมาหลายกระแส บ้างก็ว่าแต่ไหน แต่ไรมา เป็นเมืองอยู่ช้ำอยู่น้ำ ในลำน้ำอุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์นานาชนิด โดยเฉพาะปลาช่อนซึ่งเป็นปลาน้ำจืดชนิดนั้น มีชุกชุม และขนาดใหญ่กว่าในท้องถิ่นอื่น ๆ จนเมื่อนำมาแลเพื่อตากทำปลาแห้ง จะแล่เพียงสี่ริ้ว หรือห้าริ้วตามปกติไม่ได้ แต่ต้องแล่ถึงแปดริ้ว เมืองนี้จึงได้ชื่อว่า “แปดริ้ว” ตามขนาด อันใหญ่โตของปลาช่อน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเมือง นอกจากนี้ยังมีนิทานเรื่องพระรถเมรี ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นพนมสารคาม ได้เล่าว่ายักษ์ได้ฆ่านางสิบสองแล้วลากศพไปยังทำน้ำ ในบริเวณที่เป็นคลอง “ท่าลาด” แล้วชำแหละศพออกเป็นชิ้น ๆ รวมแปดริ้ว แล้วทิ้งลอยไปตามลำน้ำท่าลาด ริ้ว

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

เนื้อที่รื้อหนึ่งของนางสิบสองลอยออกมายังแม่น้ำบางปะกง ไปจนถึง ฉะเชิงเทรา เมืองนี้จึงได้ชื่อว่า “แปดริ้ว”

สำหรับข้อสันนิษฐานการตั้งเมืองฉะเชิงเทรา ได้ปรากฏ เป็นครั้งแรก ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในแผ่นดินของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ.1991-2031) ฉะเชิงเทราได้รับบทบาท สำคัญในการปกครองในฐานะหัวเมืองชั้นใน หรือเมืองจัตวา ที่อยู่ใกล้ราชธานีของประเทศ เช่นเดียวกับชลบุรี ราชบุรี ปราจีนบุรี นครนายก เป็นต้น

สำหรับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ได้ปรากฏชัดเจน ในคราวสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเตรียมการที่จะยกทัพ ไปตีเมืองเขมร เมื่อ พ.ศ.2136 และใช้เมืองฉะเชิงเทราเป็นที่ รวบรวมไพร่พล ชุมกำลัง และแหล่งเสบียงสำคัญที่มีหน้าที่ แจกจ่ายเสบียงให้แก่กองทัพ และในปี พ.ศ.2310 ซึ่งเป็นปีที่ กรุงศรีอยุธยาที่ล่มแล้ว หมายจะไปช่องสุ่มกำลังที่เมืองจันทบุรี เพื่อกอบกู้ชาติไทย ทัพไทยถูกพม่าติดตามมาดักที่บริเวณปากน้ำ ใจโล้ ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองฉะเชิงเทราในขณะนั้น จึงเกิดปะทะกันขึ้น แต่ด้วยชัยภูมิเป็นเมืองที่เหมาะสมแก่การทำสงครามของโจร พระยา กำแพงเพชรจึงสามารถตีทัพพม่าแตกพ่าย และเดินทัพต่อไปได้

นอกจากนี้ฉะเชิงเทรายังถูกใช้เป็นเส้นทางหนึ่งในการ เดินทัพเข้าโจมตีพม่าที่เมืองธนบุรี และที่อยุธยา ในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3 ฉะเชิงเทรา เป็น “เมืองหน้าด่าน” คราวเมื่อญวน เกิดฮึกเหิม จะแย่งชิงอำนาจในการปกครองเขมร (พ.ศ.2376-2390)

ในปี พ.ศ.2377 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายที่ว่าการเมืองฉะเชิงเทรา เดิมที่ตั้งอยู่ปากน้ำโจ้โล่ มาสร้างกำแพงเมืองใหม่ที่บ้านท่าไข่ เมืองฉะเชิงเทรา ชิดกับลำน้ำบางปะกง เพื่อป้องกันศัตรู ปกป้องเมืองหลวง และเป็นเครื่องแสดงอาณาเขตของเมืองที่ชัดเจน เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์

ในการปฏิรูปการเมืองครั้งใหญ่ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว “ฉะเชิงเทรา” ได้รวมเข้าเป็นหนึ่งในมณฑลปราจีน ในปี พ.ศ.2435 ร่วมกับเมืองปราจีนบุรี นครนายก พนมสารคาม มีลำน้ำบางปะกง เป็นลำน้ำสายหลัก และเมืองบางละมุงเพิ่มเข้าไปด้วย ฉะเชิงเทราจึงกลายเป็นที่ว่าการมณฑลตั้งแต่นั้นมาจวบจนย่างเข้าสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ในปี พ.ศ.2475 การปกครองระบบ “เทศภิบาล” ยุติลง และเริ่มมีการใช้พระราชบัญญัติ ว่าด้วย “ระเบียบบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2475” มีการกระจายอำนาจส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค คำว่า เมือง จึงได้เปลี่ยนเป็น “จังหวัด” มี “ผู้ว่าราชการจังหวัด” เป็นผู้ปกครองเมือง และในปี พ.ศ.2495 ซึ่งเป็นปีที่มีการตั้งภาคครั้งสุดท้ายของไทย ฉะเชิงเทราก็ได้รับเลือกเป็นสถานที่ตั้งภาค มีเขตความรับผิดชอบ 8 จังหวัด ซึ่งนับเป็นบทบาทสำคัญทางประวัติศาสตร์ การปกครองของจังหวัดฉะเชิงเทรา

สภากฎม้ประเทศ

สภากฎม้ประเทศของจ้กห้ดฉะฉงเทร ม้ความสูงเหนือระดับน้ทะเลปานกลาง เฉลี่ย 69.42 เมตร สามารถจ้กแ่กความแตกต่างตามความสูงของพื้นที่เป็น 3 ล้กษณะ ค้ือ

1. บริเวณที่ราบลุ่ม แม่น้บางปะกง และที่ราบท้ว้ไป ส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านตะวันตกของจ้กห้ด อันประกอบไปด้วย อำเภอเมือง, บางน้เปรี๊ยว, บ้านโพธิ์, บางคล้า, บางปะกง, แ่ปลงยาว, ราชสาส์น และบางส่วนของอำเภอพนมสารคาม ท้ั้งน้ใน 5 อำเภอดังท้กล่าว ม้แม่น้บางปะกงไหลผ่านก่อนออกสู่อ่าวไทย โดยมีชายฝ้งทะเลยาวประมาณ 12 ก้ิโลเมตร พื้นที่บริเวณที่ราบประมาณ 1.25 ล้านไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ค้ือ การท้านา ท้าสวนผลไม้ยืนต้น มาเป็นเวลานาน

2. บริเวณพื้นที่สองฝ้งแม่น้บางปะกง และที่ราบลูกฟูก คล้ื่นลอนลาด เป็นพื้นที่สองฝ้งแม่น้ บางปะกงมีคามสูง ล้กษณะเป็นดินตะกอนทับถมมาเป็นเวลานาน ตามแม่น้บางปะกงไหลผ่านความสูงเหนือระดับน้ทะเลเฉลี่ย 4-20 เมตร โดยมีพื้นที่ประมาณ 360,250 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การท้านา ท้าสวน ท้าไร่ และเลี้ยงสัตว์ พื้นที่จะอยู่ในเขตอำเภอพนมสารคาม และราชสาส์น บางส่วนของอำเภอบางคล้า ก้ิ่งอำเภอกลองเขื่อน อำเภอเมือง และอำเภอบ้านโพธิ์

3. บริเวณที่ราบสูงและเขตภูเขาด้านตะวันออก บริเวณ

นี้จะมีความสูงเฉลี่ยระหว่าง 100-200 เมตร เป็นพื้นที่ราบสลับกับภูเขา มีป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร สภาพดินเหมาะแก่การทำไร่ แต่มีพื้นที่บางส่วนเป็นดินร่วนปนทราย และดินลูกรัง จะอยู่ในเขตอำเภอสนามชัยเขตและบางส่วนของอำเภอบางละมุง พนมสารคาม และแปลงยาวจะครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.785 ล้านไร่

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศ ไทย บริเวณกลุ่มแม่น้ำบางปะกงอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13-33 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101-127 องศาตะวันออก มีพื้นที่ 5,351 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,344,375 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.8 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาคตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ทางทิศตะวันออกประมาณ 75 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 304 และประมาณ 100 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 3 หรือประมาณ 90 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 34 แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 314 และประมาณ 61 กิโลเมตร ตามทางรถไฟสายตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับ

จังหวัดนครนายก

และจังหวัดปราจีนบุรี

ทิศใต้

ติดต่อกับ

จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชลบุรี

และอ่าวไทย

นิกการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสมุทรปราการ
กรุงเทพมหานคร และ
จังหวัดปทุมธานี

หน่วยการปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 93 ตำบล 853 หมู่บ้าน 22 เทศบาล 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 90 องค์การบริหารส่วนตำบล และ 1 สภาตำบล ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ส่วนภูมิภาค จังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	10	แห่ง
กิ่งอำเภอ	1	แห่ง
ตำบล	93	แห่ง
หมู่บ้าน	853	แห่ง

ตารางที่ 2 การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา

เทศบาล	22	แห่ง
องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	1	แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล \\ (อบต.)	90	แห่ง
สภาตำบล	1	แห่ง

ตารางที่ 3 การแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาค
และการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	อบต.	สภาตำบล
1. เมืองฉะเชิงเทรา	19	185	1	18	-
2. บางคล้า	9	56	-	8	-
3. บางน้ำเปรี้ยว	10	147	-	10	-
4. บางปะกง	12	107	-	11	1
5. บ้านโพธิ์	17	73	-	17	-
6. พนมสารคาม	8	85	-	8	-
7. ราชสาส์น	4	59	-	4	-
8. สนามชัยเขต	3	31	-	3	-
9. แปลงยาว	4	48	-	4	-
10. ท่าตะเกียบ	2	32	-	2	-
11. กิ่งอ.คลองเขื่อน	5	30	-	5	-
รวม	93	853	1	90	1

นิกการเมืองกันจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 รวมทั้งสิ้น 636,323 คน เป็นชาย 315,526 คน หญิง 320,797 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีจำนวน 142,606 คน รองลงมา ได้แก่ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว มีจำนวน 80,481 คน และ อำเภอบางปะกง มีจำนวน 78,315 คน สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา 364 คน/ตร.กม. รองลงมา ได้แก่ อำเภอบางปะกง 304 คน/ตร.กม. อำเภอบ้านโพธิ์ 209 คน/ตร.กม.

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ลำดับ	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนเนื้อที่	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1.	เมืองฉะเชิงเทรา	391.42	70,480	72,126	142,606
2.	บางคล้า	234.42	22,771	23,838	46,609
3.	บางน้ำเปรี้ยว	498.66	39,804	40,677	80,481
4.	บางปะกง	257.89	38,411	39,904	78,315
5.	บ้านโพธิ์	217.59	22,151	23,403	45,554
6.	พนมสารคาม	550	38,164	39,384	77,548
7.	ราชสาส์น	134.9	6,317	6,340	12,657
8.	สนามชัยเขต	1,666.00	33,924	32,473	66,397

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ลำดับ	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนเนื้อที่	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
9.	แปลงยาว	237.23	17,419	17,319	34,738
10.	ท่าตะเกียบ	1,054.77	19,280	18,264	37,544
11.	กิ่งอ.คลองเขื่อน	127.4	6,805	7,069	13,847
	รวม	5,370.28	315,526	320,797	636,323

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรของจังหวัดจังหวัดฉะเชิงเทรา
จำแนกเป็นวัยต่าง ๆ

อายุ	ชาย	หญิง	รวม	คิดเป็นร้อยละ
วัยเด็ก (0-12 ปี)	63,513	60,075	123,588	20.35
วัยการศึกษาภาคบังคับ (8-15 ปี)	40,003	37,889	77,892	12.83
วัยเยาวชน (15-24 ปี)	55,529	53,732	109,261	49.18
วัยเจริญพันธุ์ (24-49 ปี)	177,034	177,689	354,723	50.09
วัยแรงงาน (13-60 ปี)	211,888	213,522	425,410	50.19
อายุ (60 ปีขึ้นไป)	25,793	32,455	58,248	9.59

การแบ่งเขตการเลือกตั้งในระดับจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 4 คน จำนวนเขตเลือกตั้ง 4 เขต เขตละ 1 คน ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตการเลือกตั้งแบ่งได้ดังนี้

นิกการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 6 การแบ่งเขตการเลือกตั้งในระดับจังหวัดฉะเชิงเทรา

เขต	อำเภอ - ตำบล	จำนวน ส.ส.
1	เมืองฉะเชิงเทรา, บางคล้า-บางสวน, บางคล้า-สาวชะโงก, บางคล้า-เสม็ดเหนือ, บางคล้าเสม็ดใต้	1
2	บางคล้า-บางคล้า, บางคล้า-บางกระเจ็ด, บางคล้า-ปากน้ำ, บางคล้า-ท่าทองหลวง, บางคล้า-หัวไทร, บางน้ำเปรี้ยว, พนมสารคาม, พนมสารคาม-หนองยาว,1 พนมสารคาม-หนองแห่น, ราชสาส์น, กิ่งอำเภอคลองเขื่อน	1
3	พนมสารคาม - เกาะขนน, พนมสารคาม-บ้านช่อง, พนมสารคาม-ท่าถ่าน, พนมสารคาม-เขาหินซ้อน, สนามชัย, ท่าตะเกียบ	1
4	บางปะกง, บ้านโพธิ์, แปลงยาว	1
	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น	4

นักการเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราตั้งแต่ปี พ.ศ.2476 - ปัจจุบัน (พ.ศ.2548)

ประเทศไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยการปฏิวัติของ “คณะราษฎร” เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 และได้นำพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2475 เป็นการบังคับใช้ชั่วคราว

การเลือกตั้งครั้งแรกของการเมืองไทยเริ่มต้นเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม (ไทย) พุทธศักราช 2475 เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2475

จากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสองประเภท ที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากันและมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี คือ

1. สมาชิกประเภทที่ 1 (มาจากการเลือกตั้งโดยอ้อม)
2. สมาชิกประเภทที่ 2 (มาจากการแต่งตั้ง)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทที่ 1 ได้มีขึ้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2476 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทางอ้อม มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 รวม 78 คน โดยถือจำนวนราษฎร 200,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

1 คน เป็นการเลือกตั้งแบบรวมเขตจังหวัด เขตจังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง โดยมีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลก่อน และผู้แทนตำบลจะเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกทีหนึ่ง มีผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วประเทศในครั้งแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 41.45 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายหอมจันทร์ วัฒนวิจารณ์ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คนแรกของจังหวัดฉะเชิงเทรา ในสภาชุดนี้มีประธานรัฐสภา 4 คนด้วยกัน ได้แก่ (1) เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (พ.ศ.2476) (2) พลเรือตรีพระยาศรยุทธเสนี (พ.ศ.2476-2477) (3) เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ (พ.ศ.2477-2479) (4) พระยามานวราชเสวี (พ.ศ.2479-2480) มีพระยามโนปกรณนิติธาดา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย สภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2480 โดยการสิ้นสุดลงตามวาระ

จังหวัดฉะเชิงเทราได้มีการเลือกตั้งอีกครั้งเป็นครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2480 เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบแบ่งเขต เขตละ 1 คน อยู่ในวาระ 4 ปี ใช้อัตราราษฎร 200,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทที่ 1 รวม 91 คน ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายนิม เรืองเกษตร สภาชุดนี้มีพระยามานวราชเสวี (พ.ศ.2480-2481) เป็นประธานรัฐสภา และพระยาพหลพยุหเสนา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (สมัยที่ 5 ซึ่งเป็นสมัยสุดท้าย) สภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2481 โดยการยุบสภาผู้แทนราษฎร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2481 เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 จำนวน 91 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบแบ่งเขต เขตละ 1 คน อยู่ในวาระ 4 ปี ใช้อัตราราษฎร 200,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาได้แก่ **นายนิ่ม เรืองเกษตร** ซึ่งเป็นคนเดิมจากการเลือกตั้งครั้งที่แล้ว สภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2488 แต่ได้มีการขยายเวลาให้อยู่ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมาชิกประเภทที่ 1) สองครั้ง ครั้งละไม่เกิน 2 ปี เพราะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่สามารถทำการเลือกตั้งได้ โดยมีพระยามานวราชเสวี เป็นประธานรัฐสภา ระหว่างปี พ.ศ.2481-2485 นายปลอด วิเชียร ณ สงขลา ระหว่างปี พ.ศ.2485-2486 พลเรือตรีกระแสด ประวาหะนาวินศรยุทธเสนี พ.ศ.2486-2487 นายปลอด วิเชียร ณ สงขลา ระหว่างปี พ.ศ.2487-2488 และพระยามานวราชเสวี ปี พ.ศ.2488 และมีพลเอกหลวงพิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สมัยแรก เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2481 - 6 มีนาคม พ.ศ.2485 สภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 ชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2488

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2489 เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4 ใช้การเลือกตั้งโดยตรงแบบแบ่งเขต เขตละ

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

1 คน มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 1 จำนวน 96 คน ใช้อัตราส่วนราษฎร 200,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน อยู่ในวาระ 4 ปี จังหวัดฉะเชิงเทราผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายกิจจา วัฒนสินธุ์ และ นายอุตร วัฒนานนท์ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2489 สภาชุดนี้มีพลตรีวิลาศ โอสถานนท์ (พ.ศ.2489 - 2490) เป็นประธานรัฐสภา พลเรือตรีกระแส ประวาทะนาวิ นศรยุทธเสนี ประธานพฤษสภา เป็นประธานรัฐสภา สมาชิกประเภทที่ 1 ที่มาจากการเลือกตั้งของสภาชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการทำรัฐประหารนำโดย พลโทผิน ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2490

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2491 ซึ่งตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ 4 “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490” ประกาศใช้ระหว่างวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2490 ถึง 23 มีนาคม พ.ศ.2492 ได้กำหนดให้มี 2 สภา คือ 1) สภาผู้แทนราษฎร 2) วุฒิสภา ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขตจังหวัด จังหวัดละ 1 คน มีวาระ 4 ปี มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 99 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 29.50 จังหวัดฉะเชิงเทราได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชื่อ นายกิจจา วัฒนสินธุ์ ซึ่งเป็นคนเดิมจากการเลือกตั้งครั้งที่แล้ว และในวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2492 มีการเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรเพิ่มเติมอีก 21 คน (ตามบท) เฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 ฉบับที่ 5) ทำให้สภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 120 คน จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มอีก 1 คน และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเพิ่มในครั้งนั้นคือ หลวงนรกิจบริหาร สภาชุดนี้มีเจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา (พ.ศ.2490-2494) มีนายควง อภัยวงศ์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้งเป็นสมัยที่ 3 เมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ.2491 - 25 มิถุนายน พ.ศ.2492 และดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง สมัยที่ 4 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2492 - 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2494 สมัยที่ 5 เมื่อ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2494 (7 วัน) สมัยที่ 6 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2494 - 24 มีนาคม พ.ศ.2495 สภาชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการทำรัฐประหาร โดยพลเอกผิน ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2494

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2495 สมาชิกประเภทที่ 1 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 123 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขตจังหวัด จังหวัดละเขต ใช้อัตราส่วนราษฎร 200,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน อยู่ในวาระ 5 ปี จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 คน ได้แก่ นายจวน กุลละวณิชย์ และนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ โดยมี พลเอกพระประจักษ์ปัจฉนิก เป็นประธานรัฐสภา จอมพล ป.

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นสมัยที่ 7 (24 มีนาคม พ.ศ.2495 - 21 มีนาคม พ.ศ.2495) และสภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2500 โดยเป็นการสิ้นสุดลงตามวาระ 5 ปี

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2500 ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 7 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 160 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขตจังหวัด (เขตจังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และมีวาระ 5 ปี ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 57.50 และการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการสังกัดพรรคการเมืองอย่างแพร่หลาย และในการเลือกตั้งในครั้งนี้ได้ชื่อว่าเป็น “การเลือกตั้งที่สกปรก” ผู้ดำเนินการเลือกตั้งไม่สุจริต มีการโกงการเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครของพรรคเสรีมนังคศิลา ซึ่งมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นหัวหน้าพรรคและดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นสมัยที่ 8 เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2500 - 16 กันยายน พ.ศ.2500 มีนายพจน์ สารสิน ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ.2500 - 1 มกราคม พ.ศ.2501 สภาชุดนี้มีพลเอกประจันต์ เป็นประธานรัฐสภา และสภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2500 โดยการทำรัฐประหารนำโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2500 จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 160 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขตจังหวัด (เขตจังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 44.07 จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 3 ซึ่งเป็นคนเดิมจากการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา โดยในครั้งนี้นั่งสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง และนายพิชัย ศิริวรรณ สังกัดพรรคสหภูมิ สภาชุดนี้มี พลเอกสุทธิ สุทธิสารธรรณกร เป็นประธานรัฐสภา ระหว่างปี พ.ศ.2500 และในช่วง ปี พ.ศ.2502 - 2511 พลเอกพระประจักษ์ปัจฉิม (พ.ศ.2500 - 2501) นายทวี บุญยเกตุ (พ.ศ.2511) และมี พลโทถนอม กิตติขจร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อด้วยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2502 - 8 ธันวาคม พ.ศ.2506) และจอมพลถนอม กิตติขจร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง (สมัยที่ 2) เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2506-7 มีนาคม พ.ศ. 2512

หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 (ฉบับที่ 8) และได้มีการเลือกตั้งทั่วไป ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ.2512 เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 9 มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 219 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขต ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน มีวาระ 4 ปี มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 49.16 ในการเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดฉะเชิงเทรา มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน ซึ่งได้แก่ นายชุมพล มณีเนตร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ นายจำลอง เทวารุท สังกัดพรรคสหประชาไทย และนายอนันต์ ฉายแสง ไม่สังกัดพรรคการเมือง มีพลเอกนายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา (พ.ศ.2511 - 2514) สภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2514 จากการปฏิวัตินำโดยจอมพลถนอม กิตติขจร

หลังจากจอมพลถนอม กิตติขจร ได้ทำการปฏิวัติ และเข้าทำการปกครองประเทศ แต่ได้รับแรงต่อต้านจากนักศึกษาประชาชน จนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 “วันมหาวิปโยค” อันถือว่าเป็นประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทย รัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของจอมพลถนอม กิตติขจร ในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 (ฉบับที่ 10)

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 269 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน มีวาระ 4 ปี มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 47.17 จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายอนันต์ ฉายแสง (สมัยที่ 2) ในครั้งนี้สังกัดพรรคสันติชน นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ (สมัยที่ 4) สังกัดพรรคสังคมชาตินิยม นายชุมพล มณีเนตร (สมัยที่ 2) สังกัดพรรคประชาธิปไตย โดยมีนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา มีหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2518-14 มีนาคม พ.ศ.2518) และรัฐสภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ.2519 โดยการยุบสภา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2519 จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 279 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และมีวาระ 4 ปี ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 43.99 และในการเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ พันโทบำเพ็ญ คชวัฒน์ สมัยแรก สังกัดพรรคชาติไทย นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ (สมัยที่

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

5) สังกัดพรรคสังคมนิยม นายชุมพล มณีเนตร สังกัดพรรคประชาธิปไตย (สมัยที่ 3) สภาพชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองของคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน นำโดยพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 และอีกครั้งเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2520

ประเทศไทยมีการเลือกตั้งอีกครั้ง เมื่อมีการนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 (ฉบับที่ 13) มาใช้ ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2522 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 301 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 43.90 การเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างไรก็ตามไม่ได้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติได้มีการจัดองค์กรและหาเสียงในนามของพรรคการเมือง ผลการเลือกตั้งจังหวัดฉะเชิงเทรา มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน ดังนี้ นายไกรสร นันทมานพ (สมัยแรก) ไม่สังกัดพรรคการเมือง นายรณรงค์ มัลลานนท์ (สมัยแรก) ไม่สังกัดพรรค นายจำลอง เทวารุทธ (สมัยที่ 2) สังกัดพรรคกิจสังคม สำหรับสภาพชุดนี้มี พลอากาศเอกหะริน หงสกุล ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา มีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ระหว่าง

วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2522 - 3 มีนาคม พ.ศ.2523 และ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ระหว่าง วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2523 - 30 เมษายน พ.ศ.2526 สภาชุดนี้ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2526 โดยมีการยุบสภาเพื่อ ให้มีการเลือกตั้งใหม่

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 13 ได้มีขึ้นในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ.2526 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 324 คน เป็นการเลือกตั้ง โดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน มีวาระ 4 ปี มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 50.76 การเลือก ตั้งในครั้งนี้นักกฎหมายได้บังคับให้พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิก สมัครับเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรทั้งหมด แต่ผู้สมัครับเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องสังกัด พรรคการเมืองก็ได้ การเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน ได้แก่ นายอนันต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัด พรรคก้าวหน้า นายทิวา พูลสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยแรก ไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง นายไกรสร นันทมานพ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 ไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง สภาชุดนี้ มีนายจารุบุตร เรืองสุวรรณ (พ.ศ.2526 - 2527) นายอุกฤษ มงคลนาวิน (พ.ศ.2527 - 2529) ประธานวุฒิสภาเป็นประธาน

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

รัฐสภา และมีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2526 - 5 สิงหาคม พ.ศ.2529 สมาชิกผู้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภาเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2529

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 14 มีขึ้นในวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2529 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 347 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 61.43 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนต้องสังกัดพรรคการเมือง และพรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 4 คนด้วยกัน และได้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดออกเป็น 2 เขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายไกรสร นันทมานพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 3 สังกัดพรรคก้าวหน้า และ นายจาตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปไตย และเขตเลือกตั้งที่ 2 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปไตย และ นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล สมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคก้าวหน้า สมาชิกนี้มีนายจรรุบุตร
เรืองสุวรรณ (พ.ศ.2526 - 2527) นายอุกฤษ มงคลนาวิน
(พ.ศ.2527 - 2529) ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา
พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่
5 สิงหาคม พ.ศ.2529 - 4 สิงหาคม พ.ศ. 2531 สำหรับสภา
ชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 โดยการ
ยุบสภา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั่วไปครั้งที่ 15
ได้มีขึ้นในวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2531 ในการเลือกตั้งครั้งนี้
มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 357 คน เป็นการเลือกตั้ง
โดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎร
150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน มีวาระ 4 ปี
ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 63.56 ผู้สมัคร
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนต้องสมัครในนามพรรคการเมือง
และพรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด จังหวัด
ฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 4 คน
ด้วยกัน และแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 2 เขตการเลือกตั้งเหมือน
ในการเลือกตั้งครั้งที่แล้ว โดยในเขตเลือกตั้งที่ 1 สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายจาตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรสมัยที่ 2 สังกัดพรรคประชาชน และ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคกิจสังคม ส่วนใน

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

เขตเลือกตั้งที่ 2 ได้แก่ นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 สังกัดพรรคชาติไทย และ นายทิวา พูลสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 สังกัดพรรคมวลชน สภาชุดนี้มีนายอุกฤษ มงคลนาวิน (พ.ศ.2531 - 2532) เป็นประธานรัฐสภา และร้อยตำรวจตรีวรรณ ชันชื้อ ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา (พ.ศ.2532 - 2534) พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ.2531 - 9 ธันวาคม พ.ศ.2533 และอีกครั้งในระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2533 - 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2534 สำหรับสภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2534 โดยการปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ภายใต้การนำของพลเอกสุนทร คงสมพงษ์

การปกครองประเทศโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ภายใต้การนำของ พลเอกสุนทร คงสมพงษ์ สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2535 เพราะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 (ฉบับที่ 15) และได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2535 มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน โดยจำนวนคงที่ไม่มี การเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนราษฎรที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม เขตละไม่เกิน 3 คน และมีวาระ 4 ปี ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 59.28 ผู้สมัคร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนต้องสมัครในนามพรรคการเมือง และพรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 120 คน จังหวัดฉะเชิงเทรามีผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้แก่ นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 สังกัดพรรคสามัคคีธรรม นายจาตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัดพรรคความหวังใหม่ นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัดพรรคสามัคคีธรรม นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 สังกัดพรรคสามัคคีธรรม สภาชุดนี้มีนายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา สภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2535 โดยการยุบสภา ซึ่งในช่วงระยะเวลานี้ได้เกิดเหตุการณ์เดินขบวนประท้วงพลเอกสุจินดา คราประยูร ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเหตุให้ประชาชน นักวิชาการ และนักการเมืองร่วมกันเดินขบวนคัดค้าน และได้มีการสลายการชุมนุมด้วยความรุนแรง เป็นเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญอีกครั้งของประเทศไทย ที่เรียกขานกันว่า “พฤษภาทมิฬ”

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 17 ได้มีขึ้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2535 ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎรเฉลี่ยทั้งประเทศ ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 360 คน ประมาณ

นิกการเมืองกั้นจังหวัดฉะเชิงเทรา

150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน และมีวาระ 4 ปี ผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 61.61 ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนต้องสังกัดพรรคการเมือง และพรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 120 คน จังหวัดฉะเชิงเทราที่มีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 4 คน ได้แก่ ร้อยตรี (หญิง) พนิดา เกษมมงคล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคเสรีธรรม นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 สังกัดพรรคชาติพัฒนา นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัดพรรคเสรีธรรม นายอิทธิ ศิริลัทธการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคชาติพัฒนา สภาชุดนี้มีนายมารุต บุณนาท ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา มีนายชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ระหว่างวันที่ 23 กันยายน พ.ศ.2535 - 13 กรกฎาคม พ.ศ.2538 และสภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2538 โดยการยุบสภา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 18 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2538 การเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 391 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม เขตละไม่เกิน 3 คน ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คนและมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 62.04 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี

บริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้งมีสิทธิเลือกตั้งได้เป็นครั้งแรก ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนต้องสังกัดพรรคการเมือง และพรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ผลการเลือกตั้งในครั้งนี้นักการเมืองฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายจาตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 สังกัดพรรคความหวังใหม่ เขตเลือกตั้งที่ 1 นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 สังกัดพรรคเสรีธรรม เขตเลือกตั้งที่ 1 นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 สังกัดพรรคชาติไทย เขตเลือกตั้งที่ 2 นายอิทธิ ศิริลัทธยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 สังกัดพรรคชาติพัฒนา เขตเลือกตั้งที่ 2 สมาชิกชุดนี้มีนายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา (พ.ศ.2538 - 2539) มีนายบรรหาร ศิลปอาชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2538 - 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 การเลือกตั้งครั้งนี้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 393 คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสม (เขตละไม่เกิน 3 คน) ใช้อัตราส่วนราษฎร 150,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 มีวาระ 4 ปี มีผู้มา

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

ใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 62.42 ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคน ต้องสังกัดพรรคการเมือง และพรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ผลการเลือกตั้งในครั้งนี้จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 4 คนแบ่งเป็น 2 เขต การเลือกตั้ง ได้แก่ นายจาตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 สังกัดพรรคความหวังใหม่ เขตเลือกตั้งที่ 1 นายไกรสร นันทมานพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เขตเลือกตั้งที่ 1 นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 6 สังกัดพรรคไทย เขตเลือกตั้งที่ 2 นายอิทธิ ศิริลัทธยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัดพรรคชาติพัฒนา เขตเลือกตั้งที่ 2 สภาชุดนี้มีนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา (พ.ศ.2539 - 2543) มีพลเอกเขาวลิต ยงใจยุทธ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (25 พฤศจิกายน พ.ศ.2539-9 พฤศจิกายน พ.ศ.2540) สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2543 โดยการยุบสภา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2544 การเลือกตั้งครั้งนี้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และมาจากการเลือกตั้งแบบ

บัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย เพราะได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูปการเมือง ทำให้การเมืองไทยมีความทันสมัย และเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 4 เขตการเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 4 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 มีดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1

นายอนันต์ ฉายแสง   สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมัยที่ 4 สังกัดพรรคไทยรักไทย

เขตเลือกตั้งที่ 2

นายอิทธิ ศิริลัทธยากร   สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมัยที่ 4 สังกัดพรรคชาติพัฒนา

เขตเลือกตั้งที่ 3

นายสุชาติ ตันเจริญ   สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมัยที่ 7 สังกัดพรรค
ความหวังใหม่

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

เขตเลือกตั้งที่ 4

นายวุฒิพงศ์ นายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมัยแรก สังกัดพรรคไทยรักไทย

สำหรับสภาชุดนี้มีนายอุทัย พิมพ์ใจชน ดำรงตำแหน่ง
ประธานรัฐสภา มีพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544 ถึงวันที่
5 มกราคม พ.ศ.2548 และสภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อครบวาระ 4
ปี เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2548

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปครั้งที่ 21
เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 การเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่ง
เขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชี
รายชื่อจำนวน 100 คน จังหวัดฉะเชิงเทรามีสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรที่ได้รับเลือก ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 นางฉัฐติมา นายแสง สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรสมัยแรก

เขตเลือกตั้งที่ 2 นายสมชัย อัครชัยโสภณ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก

เขตเลือกตั้งที่ 3 นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 8

เขตเลือกตั้งที่ 4 นายวุฒิพงศ์ นายแสง สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2

ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 4 คน สังกัดพรรคไทยรักไทย สำหรับสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้มีนายโภคิน พลกุล เป็นประธานรัฐสภา มีพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สภาชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภาเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 และได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 เมษายน 2549 ในการประกาศยุบสภาในครั้งนี้ของพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร ก็เพื่อเป็นทางออกของปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่สนับสนุน พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เช่นกลุ่มคาราวานคนจน กลุ่มรักทักษิณที่แสดงออกผ่านแท็กซี่ ผ่านผู้ที่อ้างรักความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้น กับกลุ่มที่ต้องการให้ พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อันเนื่องมาจากปัญหาจริยธรรมในการบริหารประเทศ ภายใต้การนำของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” นำโดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง มีนายสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้สร้าง “ปรากฏการณ์สนธิ” จากการจัดรายการ “เมืองไทยรายสัปดาห์สัญจร” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข นายสมเกียรติ พงศ์ไพบูลย์ และนายสุริยะใส กตะศิลา เป็นต้น ซึ่งได้จัดชุมนุมประท้วง เดินขบวนขับไล่ เรียกร้องให้นายกทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นภาวะการเกิดความแตกแยก ขัดแย้งทางความคิด ของคนในสังคมไทยอย่างรุนแรง อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน (นคร พจนวรรณพงษ์ และอุกฤษ พจนวรรณพงษ์, 2542.)

ประวัติความเป็นมานักการเมืองถิ่นในจังหวัด ฉะเชิงเทรา

ในบทนี้จะเป็นการให้รายละเอียดในส่วนของประวัติความเป็นมาของนักการเมืองถิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของจังหวัดฉะเชิงเทรา และยุทธวิธีที่ใช้ในการหาเสียงของแต่ละท่าน รวมถึงรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนในการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น ในส่วนของกลุ่มเครือญาติ ความสัมพันธ์กับกลุ่มราชการ เช่นกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น กลุ่มนักธุรกิจ และกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

สำหรับวิธีการศึกษานั้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรงกับกลุ่มเป้าหมายในบางส่วน ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมถึงผู้รู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายหรือมีความรู้ในเรื่องการเมืองของจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งประมวลได้ ดังนี้

นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์

นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2458 ที่ตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

เป็นบุตรนายตึกแสง แซ่ไคว้ และนางส้มจีน ติดนวร มีพี่น้องด้วยกัน 4 คนคือ 1) นางสออง 2) นายประเสริฐ 3) นางละม่อม 4) นายประสาท นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เดิมมีชื่อว่าอึ้งวง ภายหลังครูที่เมืองจีนซึ่งสอนภาษาจีนที่เยี้ยวเพ็ง ตั้งชื่อให้ใหม่เป็นภาษาจีนว่า “ตุนหมง” ซึ่งมีความหมายว่าเจริญงอกงาม และต่อมาได้เรียกชื่อว่า “ไคว้ ตุง หมง” ซึ่งเป็นชื่อและแซ่รวมกัน จนเป็นชื่อที่โด่งดังและใคร ๆ ก็เรียกติดปากกันมาจนทุกวันนี้

นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เมื่ออายุได้ 6 ปี ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนปากคลองบางขนาก จนถึงชั้นประถมปีที่ 3 บิดาได้ส่งไปเรียนภาษาจีนที่ตำบลเยี้ยวเพ็ง มณฑลกลวงตุ้ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อ พ.ศ.2465 ขณะอายุได้ 8 ขวบ เรียนได้ประมาณครึ่งปี ก็กลับมาเรียนต่อที่โรงเรียนหวงหวน 10 ปี จนจบวิชาครู ขณะที่มียายุได้ 18 ปี และได้เป็นครูสอนภาษาจีนที่โรงเรียนนี้

สถานภาพที่เป็นครูสอนภาษาจีน จึงทำให้นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาวิชาครูและดูงานการศึกษาในประเทศจีน ตามโครงการของรัฐบาลจีนที่สนับสนุนให้ครูที่สอนภาษาจีนในประเทศแถบเอเชียอาคเนย์ ได้ไปศึกษาดูงานการศึกษาในประเทศจีนเป็นเวลา 1 ปี ที่มหาวิทยาลัยจีหนาน เชียงไฮ้ และได้กลับมาเป็นครูสอนหนังสือต่อและได้สมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ในปี พ.ศ.2480 ในขณะที่เป็นครูใหญ่ที่โรงเรียนหวงหวน จนสำเร็จการศึกษาได้

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

วุฒิสภามาตรฐานบัณฑิต (ธ.บ.) ในปี พ.ศ.2490

ประสบการณ์ทางการเมืองของนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ เข้าสู่การเมืองด้วยการปูทางด้านอาชีพทนายความและนักเขียน หนังสือนักหนังสือพิมพ์ และการเป็นคนทีวกว้างขวางและมีจิตใจนักเลง สาเหตุที่ทำให้สนใจเข้าสู่การเมืองก็ด้วยมีพรรคพวกเพื่อนฝูง ล้วนเป็นนักหนังสือพิมพ์และนักการเมือง และการที่เป็นครูสอน วิธีการประชาธิปไตย และอีกประการคือ เหตุการณ์บ้านเมือง หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี พ.ศ.2475 ปลุกเร้าให้เกิด ความสนใจทางการเมือง จากการศึกษาที่ธรรมศาสตร์และการ เป็นทนายความ

นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้เข้าสู่การแข่งขันบนเวที การเมืองครั้งแรกด้วยการลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในขณะที่ยังเรียนไม่จบที่มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ การเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 4 ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2489 เป็นการเลือกตั้ง โดยตรง แต่นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ไม่ได้รับการเลือกตั้ง และได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2491 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 5 ของประเทศไทย ก็สอบตกอีกครั้ง และเมื่อการเลือกตั้งในครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2495 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งโดยตรง แบบรวมเขตโดยใช้จังหวัดเป็นหนึ่ง เขตเลือกตั้ง จังหวัดฉะเชิงเทรามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 2 คน ซึ่งนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ได้รับการเลือกตั้งเป็นอันดับที่ 2

รองจากนายจวน กุลละวณิชย์ ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนครบวาระ 4 ปี จึงได้มีการเลือกตั้งกันใหม่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 นับเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 7 และนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้รับเลือกตั้งโดยสังกัดพรรคเสรีมนังคศิลา ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ผู้สมัครได้สมัครในนามพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก และนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ก็ได้รับการเลือกตั้งอีกครั้งในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2500 โดยไม่ได้สังกัดพรรค และได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสหกรณ์ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2501 และได้รับพระราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2513 และดำรงตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายเศรษฐกิจการคลัง และอุตสาหกรรมของรัฐบาลคณะปฏิวัติโดยการนำของจอมพลถนอม กิตติขจร และมีผลงานเด่นในด้านการปูทางเปิดสัมพันธ์ไมตรีทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ในฐานะที่ปรึกษาของคณะปึงปอง ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม 2515 - 7 กันยายน 2515 และนำคณะผู้แทนการค้าไทย ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ และพ่อค้าไทยเดินทางไปชมการแสดงสินค้าครั้งที่ 32 ที่นครกวางเจา มณฑลกวางตุ้ง ตามคำเชิญของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 13-26 ธันวาคม 2515

นักการเมืองที่นงจังหวัดฉะเชิงเทรา

ภายหลังเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 การเมืองไทยได้เข้าสู่ยุคประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้รับเลือกตั้งโดยสังกัดพรรคสังคมนิยม นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ก็มีชื่อเสียงโด่งดัง ในการทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญโดยการนำเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี จำนวน 2 คน คือ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช และ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ทำหน้าที่ควบคุมและดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎร และนอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการสถาปนาทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2518 ในสมัยรัฐบาล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช โดนนำรัฐสภาไทยเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2518

ภายหลัง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2519 และได้มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2519 นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้รับเลือกตั้ง โดยสังกัดพรรคสังคมนิยม นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2519 และดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีเมื่อ 5 ตุลาคม 2519 โดยมีผลงานที่สำคัญในขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมคือ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยเรื่องครอบครัว เพื่อให้สิทธิ์และความเสมอภาคแก่สตรี ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้ใช้ระยะเวลา

นานมากกว่าจะแล้วเสร็จ แต่ก็มาสำเร็จในสมัยของนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หลังจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งนำโดยพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ได้เข้ายึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อ 6 ตุลาคม 2519 และเข้าบริหารประเทศ นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้ลอบทบทาตัวเองลงโดยไม่สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ยังคงทำหน้าที่เป็นวุฒิสมาชิกในปี พ.ศ.2522 และในปี พ.ศ.2532 อันเป็นบทบาทสุดท้ายของนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ในทางการเมือง (บัญชา ชื่นชม, 2539.)

สรุป วิธีการหาเสียงที่นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ใช้โดยนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ จะหาเสียงอย่างถึงลูกถึงคน ตะลุยไปทั่วทุกหนทุกแห่งในพื้นที่อาศัยเรือยนต์ เรือแจว และรถยนต์ รวมทั้งการเดินเท้า เน้นวิธีการพบปะพูดคุย และเข้าถึงตัวผู้ใช้สิทธิ์โดยตรง อาศัยประสบการณ์และมีบทเรียนจากการลงสมัครในหลาย ๆ ครั้ง เกาะติดผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่ สนใจความเป็นอยู่ของราษฎรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการทุ่มเทพัฒนาให้ท้องถิ่น มีความเจริญก้าวหน้า ด้วยการเสนองบประมาณต่อรัฐบาลให้แก่จังหวัดฉะเชิงเทรา จนเป็นที่กล่าวขานกันตลอดมาว่า ส.ส.ประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ คือ ส.ส. ที่สร้างสาธารณูปโภคหรือสาธารณประโยชน์ มากที่สุดคนหนึ่งของจังหวัด

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

นายชุมพล มณีเนตร

นายชุมพล มณีเนตร เกิดเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ.2473 เป็นคนอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ก่อนที่จะสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายชุมพล มณีเนตร เป็นข้าราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นพนักงานองค์การ รสพ. และประกอบธุรกิจส่วนตัวทำเกี่ยวกับป่าไม้ นายชุมพล มณีเนตร สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับการเลือกตั้งครั้งแรก ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รุ่นเดียวกับนายอนันต์ ฉายแสง นายจำลอง เทวารุทธ สมัยที่ 2 ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 สังกัดพรรค ประชาธิปไตย สมัยที่ 3 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2519 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ รวม 3 สมัยติดต่อกัน

นายชุมพล มณีเนตร จะเป็นคนที่หาเสียงเก่งมาก วิธีการหาเสียงของนายชุมพลที่เด่น ๆ คือ ในการลงพื้นที่หาเสียงในแต่ละครั้งนายชุมพล จะมีการนิมนต์พระไปด้วย เป็นเจ้าอาวาสวัดหรือพระที่ชาวบ้านนับถือ ซึ่งเมื่อพระเทศน์ก็จะเป็นการช่วยหาเสียงให้แก่นายชุมพลไปในตัว สร้างความน่าเชื่อถือในตัว of นายชุมพล มากยิ่งขึ้น และอีกอย่างที่สำคัญคือการมีญาติพี่น้องนามสกุล มณีเนตร เยอะมากในจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็เป็นส่วนที่ช่วยสนับสนุนที่สำคัญ

การศึกษา นายชุมพล มณีเนตรได้ประกาศนียบัตร
พิเศษวิชาการศึกษา และการศึกษาดูงานต่างประเทศ

ที่อยู่ 22 อารีย์สัมพันธ์ 5 พญาไท ถนนพหลโยธิน
กรุงเทพมหานคร

นายอนันต์ ฉายแสง

นายอนันต์ ฉายแสง เกิดเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2470
เป็นคนพื้นเพจังหวัดฉะเชิงเทรา ก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร เป็นข้าราชการตำรวจ และสมาชิกสภาเทศบาล
เมื่อปี พ.ศ.2501 และเป็นเทศมนตรี เมื่อปี พ.ศ.2502-2510
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่
9 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512 นายอนันต์ ฉายแสงเป็นผู้
บุกเบิกเส้นทางทางการเมืองของกลุ่มตระกูลฉายแสงในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา จากการทำเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงมากในจังหวัด เป็นที่
เคารพนับถือ เป็นผู้ที่มีการมีมาก ในสมัยนั้นการหาเสียงจะไม่มี
การซื้อเสียงกัน จะมีบ้างก็แจกเป็นสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ มีการ
ฉายหนัง เอาลิเกมาแสดงก็จะขอขึ้นพูดหาเสียงบนเวที ซึ่งการ
หาเสียงโดยหลัก ๆ แล้ว ก็จะเป็นการไปร่วมในงานประเพณีต่าง ๆ
เช่น งานบวช งานแต่ง งานศพ โดยจะเป็นการขอขึ้นกล่าวหา
เสียงในงาน ซึ่งการพูดในสมัยนั้นเครื่องขยายเสียงก็หายาก
หลายครั้งที่ต้องพูดโดยไม่มีเครื่องขยายเสียง การเดินทาง

นิกการเมืองกั้นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ก็ลำบากไม่มีรถ พื้นที่ในการหาเสียงก็ทั้งจังหวัด บางทีไปไม่ได้ก็ต้องตัดพื้นที่นั้นทิ้งไปไม่หวังคะแนนเสียง และจะไม่มีการส่งตัวแทนไป ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องไปเอง โดยปกติแล้วคนในจังหวัดฉะเชิงเทราจะเลือกโดยที่จะยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลัก แต่ที่สำคัญบุคคลนั้นต้องทำให้เขาเห็น ให้เขาเชื่อถือ คนที่พูดดีพูดเก่ง ทำให้คนเขาเชื่อถือได้ก็จะได้รับการเลือกตั้ง

มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เข้ามาสมัครรับเลือกตั้งในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา มาในสายของกำนันไกรสร นันทมานพ ก็เป็นกลุ่มที่แข่งขันทางการเมืองกัน ในช่วงนั้นมีการใช้เงินกันมาก นายอนันต์ ฉายแสงได้แพ้ในการเลือกตั้งให้แก่วร้อยตรีหญิงพินิดา เกษมมงคล ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2535 ซึ่งนายอนันต์ ฉายแสง กล่าวว่าเป็นการเลือกตั้งครั้งที่มีการใช้เงินกันอย่างมาก แต่เดิมร้อยตรีหญิงพินิดา เป็นหน้าห้องของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ที่ส่งลงสมัครก็เพื่อให้ได้ครบตามกฎหมาย ก็ไม่ได้มีความหวังอะไรแต่ตอนเลือกตั้งเขาใช้เงิน และก็เป็นได้สมัยเดียว ในการเลือกตั้งครั้งต่อมาก็สอบตก

กลุ่มที่มีการแข่งขันทางการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา จะแบ่งได้เป็นสามกลุ่ม คือ

- กลุ่มตระกูลฉายแสง
- กลุ่มนายสุชาติ ตันเจริญ
- กลุ่มของกำนันไกรสร นันทมานพ

ในปัจจุบันกำนันไกรสร ก็ได้วางมือทางการเมืองไปแล้ว

ในเรื่องแนวคิด วิธีปฏิบัติสำหรับการเป็นนักการเมือง มาหลายสมัยของนายอนันต์ ก็คือ ยึดมั่นในระบบประชาธิปไตย ทำตัวให้เป็นตัวอย่างของคนรุ่นหลัง แล้วก็ไม่โกงกิน ไม่ซื้อเสียง ในอนาคตที่อยากจะเห็นการเปลี่ยนแปลงของการเมืองไทยก็คือ ไม่มีการซื้อเสียง ซึ่งนักการเมืองที่ดี ในทัศนคติของนายอนันต์ ฉายแสง ก็คือ การมีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นสำคัญ

ประสบการณ์การทำงาน:

เทศมนตรีเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา

ปี พ.ศ. 2501-2510

พ่อตัวอย่างแห่งชาติ ประจำปี 2538

ประสบการณ์ทางการเมือง:

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ปี พ.ศ. 2518

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ปี พ.ศ. 2519

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ปี พ.ศ. 2528-2529

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

ปี พ.ศ. 2531-2534

ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

ปี พ.ศ. 2538

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา
ปี พ.ศ.2540-2543

เกียรติประวัติ:

มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

นายจำลอง เทวารุทธ

นายจำลอง เทวารุทธ เกิดเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2460 อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นคนเขตเทศบาลเมือง ก่อนที่จะสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายจำลอง เทวารุทธ เป็นข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ นายกเทศมนตรีเมืองฉะเชิงเทรา เมื่อ ปี พ.ศ.2497 และได้ลงสมัครและได้รับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512 สังกัดพรรคประชาไทย ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนรุ่นเดียวกับนายอนันต์ ฉายแสง และนายชุมพล มณีเนตร และได้รับเลือกตั้งอีกครั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2522 โดยในครั้งนี้นี้สังกัดพรรคกิจสังคมรวม 2 สมัยด้วยกัน

การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาตุนานประเทศมาเลเซีย
ฮ่องกง ไต้หวัน ฟิลิปปินส์

ที่อยู่ 26/3 ถนนศรีโสธร (ตัดใหม่) อำเภอเมือง จังหวัด

ฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ (038) 511123

ประสบการณ์:

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.2512 และ ปี พ.ศ.2522
- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2516
- กรรมการการค้าต่างประเทศ

นายไกรสร นันทมานพ

นายไกรสร นันทมานพ เกิดเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2474 เป็นคนอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เดิมเป็นกำนันอยู่ที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับป่าไม้ ทำโรงเลื่อย

ที่อยู่ 151 ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ (038) 551171

การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนมงคลวิทยาลัย

นายไกรสร นันทมานพ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2522 โดยไม่สังกัดพรรค สมัยที่ 2 เมื่อการเลือกตั้งวันที่ 18 เมษายน พ.ศ.2526 โดยไม่ได้สังกัดพรรคเช่นเดิม สมัยที่ 3 เมื่อการเลือกตั้งวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2529 โดยสังกัดพรรคก้าวหน้า และในการ

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

เลือกตั้งครั้งต่อมาได้เวนวรรคตัวเองโดยไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่สนับสนุน ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ลงสมัครแทน และได้ลงสมัครอีกครั้งเป็นสมัยที่ 4 เมื่อการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ รวม 4 สมัยด้วยกัน

ประสบการณ์:

- ที่ปรึกษากระทรวงพาณิชย์ / ผู้ช่วยเลขานุการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปี พ.ศ.2526
- ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

นายทิวา พูลสมบัติ

นายทิวา พูลสมบัติ เกิดเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2464 เป็นบุตรของนายวิง พูลสมบัติ และ นางวาด พูลสมบัติ มีภูมิลำเนาอยู่ที่ ตำบลสนามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา การศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาโทสาขาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่อยู่ปัจจุบัน 515 ตำบลพนม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

นายทิวา พูลสมบัติ ก่อนที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองเป็นข้าราชการบำนาญ เป็นนายอำเภอเก่า นายทิวา พูลสมบัติ ได้รับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ.2526 โดยไม่สังกัดพรรคการเมือง และในสมัยที่ 2

เมื่อการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2531 สังกัดพรรค
มวลชน รวม 2 สมัยด้วยกัน

นายจาตุรนต์ ฉายแสง

นายจาตุรนต์ ฉายแสง เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2499
อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นบุตรชายของนายอนันต์
ฉายแสง และนางเฉลียว ฉายแสง เป็นบุตรคนโต มีพี่น้องรวม
3 คน ได้แก่ 1) นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง 2) นางจิตติมา ฉายแสง
สถานภาพปัจจุบันสมรสกับคุณจิราภรณ์ (เปี่ยมกมล) ฉายแสง
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 441/12 ถนนศุภกิจ ตำบลหน้าเมือง อำเภอ
เมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 โทรศัพท์ (038) 512103
โทรสาร (038) 512307

การศึกษา:

- ประถมศึกษา โรงเรียนเซนต์หลุยส์ จ.ฉะเชิงเทรา
- มัธยมศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- ปริญญาตรี B.A. Economics State University of
New York at Buffalo, New York, U.S.A.
- ปริญญาโท M.A. Economics The American Uni
versity, Washington D.C., U.S.A.
- ปริญญาเอก ผ่านการสอบประมวลความรู้ระดับ

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปริญญาเอก ยกเว้นการทำวิทยานิพนธ์ (All but Dissertation, Economics)

- ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา

งานการเมือง:

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จ.ฉะเชิงเทรา (ปี พ.ศ.2529, 2531, 2535/1, 2538, 2539)
- ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ปี พ.ศ.2529-2530)
- เลขานุการคณะกรรมการการเศรษฐกิจ (ปี พ.ศ.2529-2531)
- ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการเกษตรและสหกรณ์ (ปี พ.ศ.2531)
- เลขานุการคณะกรรมการการคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน (ปี พ.ศ.2531 - 2534)
- เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (ปี พ.ศ.2534)
- ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม (ปีพ.ศ.2535-2538)
- โฆษกพรรคความหวังใหม่ (ปี พ.ศ.2535 - 2538)
- ประธานคณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(ปี พ.ศ.2538-2539)

- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (ปี พ.ศ.2539 - 2540)
- เลขาธิการพรรคความหวังใหม่ (ปี พ.ศ.2541- 2543)
- รองหัวหน้าพรรคไทยรักไทย (ปี พ.ศ.2544-ปัจจุบัน 2549)
- รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ปี พ.ศ.2544- 2545)
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545 - ตุลาคม พ.ศ.2545)
- รองนายกรัฐมนตรี (ตุลาคม พ.ศ.2545-กรกฎาคม พ.ศ.2548)
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (กรกฎาคม พ.ศ.2548 ปัจจุบัน พ.ศ.2549)

ตำแหน่งสำคัญอื่นๆ:

- กรรมการในคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.)
- ประธานกรรมการนโยบายและอำนวยการการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กยต.)
- รองประธานกรรมการบริหารองค์การยูเนสโก (UNESCO)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์สูงสุด:

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) ปี พ.ศ.2544

เกียรติประวัติ:

- ปี พ.ศ.2542 สื่อมวลชลประจํารัฐสภายกย่องเป็น “ดาวเด่นสภา” ในฐานะ ส.ส. ฝ่ายค้านที่สามารถอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล โดยการสะท้อนภาพปัญหาเศรษฐกิจ
- ปี พ.ศ.2542 ใต้รางวัลในฐานะ “นักการเมืองมาตรฐาน ปี 2542” จากกลุ่ม สสร.
- ปี พ.ศ.2542 นิตยสารเอเชีย วีค (Asia Week) จัดให้เป็น 1 ใน 20 ผู้นำชาติในเอเชีย ที่มีบทบาทในศตวรรษที่ 20
- ปี พ.ศ.2542 นิตยสารต่างประเทศยกย่องให้เป็น 1 ใน 4 ผู้นำรุ่นใหม่ของประเทศไทย
- ปี พ.ศ.2543 ถือเป็นนักการเมืองคนที่ 4 ของประเทศไทยที่ได้รับเกียรติจากรัฐบาลออสเตรเลียเชิญเป็นแขกของรัฐบาลในฐานะนักการเมืองรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพและทำประโยชน์ในสังคม
- ปี พ.ศ.2545 ได้รับการคัดเลือกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้เป็นนักศึกษาเก่าดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2544
- ปี พ.ศ.2545 ใต้รางวัล ลี กวน ยู ในฐานะ

นักการเมืองที่มีบทบาทอย่างสูง ในการพัฒนาจากการคัดเลือกของสถานทูต ๆ ในประเทศไทย ถือเป็นคนไทยคนที่ 2 ที่ได้รับรางวัล คนแรก คือ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ปี พ.ศ.2538

- ปี พ.ศ.2546 The Asian Forum of Parliamentarians on Population and Development (AFPPD) มอบโล่เกียรติคุณในฐานะผู้ประสานการประชุมร่วมรัฐสภาอาเซียนกับองค์การสหประชาชาติ
- ปี พ.ศ.2547 ได้รับรางวัล “บุคคลผู้มีอิทธิพลต่อสังคมไทย” (Thailand key's maker) ปี 2546 จากการโหวตของประชาชนผ่านคลื่น 101 News channel ด้วยผลงานจัดระเบียบการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมแอลกอฮอล์ ทางวิทยุและโทรทัศน์

นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล

นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล เกิดเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ.2493 เดิมทีที่จะสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำธุรกิจโรงงานเส้นไหม และเป็นทนายความ เป็นสมาชิกสภาจังหวัดฉะเชิงเทราเมื่อ ปี พ.ศ.2528 สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและได้รับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2529 สังกัดพรรค

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ก้าวหน้าโดยได้รับการสนับสนุนจากทางกำนัน ไกรสร นันทมานพ สมัยที่ 2 เมื่อการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2535 สังกัด พรรคสามัคคีธรรม รวมแล้ว 2 สมัยด้วยกัน

การศึกษา ปริญญาตรีธรรมศาสตร์

ที่อยู่ 2/4 ถนนฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี ตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ (038) 541063

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2481 สถานะภาพ แต่งงานกับ นางบุญนำ อุไรรัตน์ มีบุตร-ธิดา 3 คน 1) นายอภิวัฒน์ อุไรรัตน์ 2) ดร.อรรถวิท อุไรรัตน์ 3) นางสาวอภิระมณ อุไรรัตน์ ที่อยู่ 73 ซอยอารีสัมพันธ์ 2 กรุงเทพฯ 10400

การศึกษาและคุณวุฒิ

- รัฐศาสตร์ สาขาการทูตและการต่างประเทศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจาก Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University, Massachusetts U.S.A.
- มหาบัณฑิต สาขาการบริหารรัฐกิจจาก California

State University, Los Angeles, U.S.A. M.S. (Public Service) California State University, Los Angeles, U.S.A.

- ดุษฎีบัณฑิต ทางรัฐศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ จาก University of Colorado, Boulder, Colorado, U.S.A.

ประวัติการทำงาน

- ปลัดอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
- หัวหน้าฝ่ายอัตรากำลัง และฝึกอบรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน
- หัวหน้ากองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- หัวหน้ากองบริหารทั่วไป การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
- รองเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- ที่ปรึกษาระเบียบบริหารของนายกรัฐมนตรี้
- ประธานคณะกรรมการปรับปรุงระเบียบข้าราชการพลเรือน
- กรรมการการประปานครหลวง
- ประธานอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงกิจการการประปานครหลวง

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

- ผู้ว่าการการประปานครหลวง

งานการเมือง

- ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตป้อมปราบ
ปทุมวัน
- รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเลขาธิการพรรคชาติ
ประชาธิปไตย
- ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา
- สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- เลขาธิการพรรคกิจประชาคม
- กรรมการการเศรษฐกิจ
- กรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาผลกระทบจากกรณี
กฎหมายการค้า ปี พ.ศ.2531 ของสหรัฐอเมริกา
- โฆษกพรรคเอกภาพ
- กรรมการวิสามัญพิจารณาผู้ตัดสินเพื่อศึกษาและ
หาแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดทุนของผู้ประกอบการ
เลี้ยงกุ้งกุลาดำ
- กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
- รองหัวหน้าพรรคสามัคคีธรรม

- กรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.งบประมาณ
- ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรักษาการประธานรัฐสภา
- หัวหน้าพรรคเสรีธรรม
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
- ที่ปรึกษาอาวุโส พรรคประชาธิปัตย์
- ประธานฯ กรรมการต่างประเทศ
- รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

ตำแหน่งปัจจุบัน

- รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ประธานกรรมการมูลนิธิ จอห์น อี.พีวีรีฟอย
- กรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
- อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม. ปี พ.ศ.2522)
- ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช. ปี พ.ศ.2532)
- มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว. ปี พ.ศ.2535)
- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช. ปี พ.ศ.2536)

กิจกรรมทางสังคม

- ประธานชมรมนักศึกษาด้านสังคมสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผู้ก่อตั้งและประธานสมาคมคนไทยในแคลิฟอร์เนียใต้ ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ผู้นำนักศึกษาไทยที่ Colorado ประเทศสหรัฐอเมริกา
- สมาชิกกลุ่ม the American Political Science Honor Society (Pi Sigma Alpha)
- รองประธานสมาคมบริหารบุคคล แห่งประเทศไทย
- ประธานสมาคมการประปา แห่งประเทศไทย
- ประธานสมาคมการประปา แห่งภาพพื้นเอเชีย แปซิฟิก
- ประธานสมาคมบริหารการสาธารณะ แห่งประเทศไทย
- บรรณาธิการบริหาร Civil Service Journal
- ประธานกรรมการจัดหาทุนแข่งขันฟุตบอลประจำปี ระหว่าง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ ปี พ.ศ.2525

- รางวัล Boss of the Year ประจำปี พ.ศ.2526
- ประธานสมาคมผู้ประกอบการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
- รางวัล Best Achievement Award ประจำปี พ.ศ.2526 ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมาคมศิษย์เก่า รัฐศาสตร์ ในสาขาผู้บริหารกิจการเอกชน
- รางวัล Best Achievement Award ประจำปี พ.ศ.2535 ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมาคมศิษย์เก่า รัฐศาสตร์ในสาขาการเมือง
- ศิษย์เก่าดีเด่น กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2535
- รางวัล WHO Tobacco or Health Award ปี พ.ศ.2539

หน้าที่ทางการต่างประเทศ

- เป็นตัวแทนคณะนายกรัฐมนตรีในการเดินทางอย่างเป็นทางการไปเยือน สาธารณรัฐประชาชนจีน, ประเทศญี่ปุ่น, สหรัฐอเมริกา, อังกฤษ และสหภาพโซเวียต
- เป็นตัวแทนไปประชุม ILO เกี่ยวกับเรื่อง แรงงานสัมพันธ์
- ศึกษาและเยี่ยมชม ฝ่ายสภาพแวดล้อมในสาธารณรัฐและการบริหารบุคคล ที่องค์การอนามัยโลก ประเทศสหรัฐอเมริกา, เวเนซุเอลา, เอธิโอเปีย และสหภาพโซเวียต

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

- สัมมนาเรื่องการบริหารบุคคลในสาธารณสุข เมืองซาคราเมนโต, มลรัฐแคลิฟอร์เนีย, ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมเรื่อง Trade Unions ที่ฟิลิปปินส์
- ประธานการประชุม ESCAP Expert Group เรื่อง National Development
- ประชุมและเยี่ยมชมศึกษาการประปา และการวางแผนท่อน้ำโดยเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา, ฝรั่งเศส, อังกฤษ, เบลเยียม, เกาหลี, ญี่ปุ่น, ฟิลิปปินส์ และ สิงคโปร์
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเยือนราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย อย่างเป็นทางการ
- ประชุม Child Survival and Development ณ ประเทศอินเดีย
- ศึกษาและเยี่ยมชม Health Insurance ณ ประเทศอังกฤษ, สวีเดน และเนเธอร์แลนด์
- ประชุมระหว่างประเทศในวาระครบรอบ 25 ปีของ ORT ที่ วอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประชุมปรึกษาเรื่อง Telemedicine and Health Manpower Development ที่ George Washington University ที่ various Universities รัฐเนวาด้า ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประธานและผู้จัดการประชุม of SEAR Ministers of

Health in World Health Assembly ณ กรุงเจนีวา
ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วมประชุมสมัชชาที่ 47 ของ World Health ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วมประชุม Ministers of Health of the Countries of WHO/SEAR ครั้งที่ 12 ณ ประเทศมองโกเลีย
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ เรื่อง พลเมือง และการพัฒนา ที่กรุงโคโร ประเทศอียิปต์
- การประชุมปรึกษาและสรุปการตกลงสำหรับการร่วมมือในการอบรม Telemedicine and Medical Residency ที่ มหาวิทยาลัย George Washington ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ศึกษาและเยี่ยมชม Public Health ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเยี่ยมชม Strengthen Bilateral Cooperation ในเรื่อง Public Health ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, ราชอาณาจักรกัมพูชา และ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วมประชุมสมัชชาที่ 48

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

ของ World Health ณ กรุงเจนีวา ประเทศ
สวิสเซอร์แลนด์

- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วมประชุม เรื่อง ASEM
Science and Technology's Minister's Meeting
ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วม in the High Level
Forum on Greenhouse Sinks ที่ เพร็ธ ประเทศ
ออสเตรเลีย
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วม the Meeting on
Bilateral Cooperation in Science and Technology
ณ กรุงย่างกุ้ง สหภาพพม่า
- หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปเข้าร่วม the Meeting on
Bilateral Cooperation in Science and Technology
ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา

นายสุชาติ ตันเจริญ

นายสุชาติ ตันเจริญ เกิดเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์
พ.ศ.2501 เป็นบุตรของนายวิเชียร ตันเจริญ (หลงจู้วิเชียร) และ
นางสุภา ตันเจริญ ซึ่งแต่เดิมหลงจู้วิเชียรได้ให้การสนับสนุน
นายอนันต์ ฉายแสงในการลงสมัครรับเลือกตั้งมาโดยตลอด
แต่พอมีลูกชาย คือนายสุชาติ ตันเจริญ ซึ่งมีความพร้อมในการ

ที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองจึงได้หันไปให้การสนับสนุนบุตรชายแทน และนายสุชาติ ตันเจริญ เองก็ได้สนับสนุนน้องชาย คือนายเฉลิมชัย ตันเจริญ ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งก็ได้รับการเลือกตั้ง อาชีพดั้งเดิมของตระกูลตันเจริญจะเป็นในเรื่องของการทำธุรกิจเกี่ยวกับป่าไม้ และก็มีอีก หลาย ๆ อย่าง นายสุชาติ ตันเจริญ มีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านเลขที่ 146 หมู่ที่ 3 ตำบล เกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่อยู่ปัจจุบัน 121/7 หมู่ที่ 2 ซอยนนทบุรี 5 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทร (02) 5254111-5 โทรสาร (02) 5277713

การศึกษา

ปริญญาโท สาขาการบริหารธุรกิจ Master of Business Administration จาก College of Notre Dame, Belmont, California, U.S.A.

ประสบการณ์ทางการเมือง

- เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2529 โดยลงสมัครในนามของพรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2 และได้รับเลือกตั้งเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบันไม่เคยสอบตก สมัยที่ 2 เมื่อการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2531 สังกัดพรรค

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ชาติไทย สมัยที่ 3 เมื่อการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2535
สังกัดพรรคสามัคคีธรรม สมัยที่ 4 เมื่อการเลือกตั้งเมื่อวันที่
13 กันยายน พ.ศ.2535 สังกัดพรรคชาติพัฒนา สมัยที่ 5
การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2538 สังกัดพรรคชาติไทย
สมัยที่ 6 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 สังกัด
พรรคไท สมัยที่ 7 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2544
สังกัดพรรคความหวังใหม่ สมัยที่ 8 การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21
ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548

- ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
เมื่อปี พ.ศ.2535 และอีกครั้งในปี พ.ศ.2538
- รองหัวหน้าพรรคชาติไทย พ.ศ.2538
- รองหัวหน้าพรรคไทยรักไทย พ.ศ.2547 - ปัจจุบัน
2548
- รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2 พ.ศ.2545 -
2548
- รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 พ.ศ.2548

นายอิทธิ ศิริลัทธยากร

นายอิทธิ ศิริลัทธยากร เกิดเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน
พ.ศ.2497 เป็นคนพื้นเพจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นนักธุรกิจเกี่ยวกับ
อสังหาริมทรัพย์ ก็ที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองระดับชาติ เคยเป็น

สมาชิกสภาจังหวัดมาก่อน ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและได้รับการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17 เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2535 สังกัดพรรคชาติพัฒนา สมัยที่ 2 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2538 สังกัดพรรคชาติพัฒนา สมัยที่ 3 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 สังกัดพรรคชาติพัฒนาเหมือนเดิม และสมัยที่ 4 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2544 สังกัดพรรคชาติพัฒนา เขต 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งสิ้น 4 สมัยติดต่อกัน

การศึกษา รัฐศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ 446 ซอยการประปา ถนนฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี
ตำบลพนม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โทรศัพท์ (038) 551301 โทรสาร (038) 551678

ประสบการณ์

- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ.2535/2, ปี พ.ศ.2538, ปี พ.ศ.2539, ปี พ.ศ.2544
- ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ปี พ.ศ.2538

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

นายสมชัย อัครชัยโสภณ

เกิดเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2491

การศึกษา ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่อยู่ 133 หมู่ 3 ตำบลท่าถ่าน อำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120 โทรศัพท์ (038) 553222 โทรสาร
(038)551887

ประสบการณ์

- สมาชิกสภาจังหวัด ปี พ.ศ.2528-2542
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปี พ.ศ.2543-2547
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2
พรรคไทยรักไทย ปี พ.ศ.2548

นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง

นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
ฉะเชิงเทรา เขต 4 พรรคไทยรักไทย เกิดเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม
พ.ศ.2502 เป็นบุตรของนายอนันต์ ฉายแสง อดีตนักการเมือง
หลายสมัยจังหวัดฉะเชิงเทรา และนางเฉลียว ฉายแสง

การศึกษา

- จบปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่อยู่ปัจจุบัน

- 441/12 ซอยศุภกิจ 3 ถนนศุภกิจ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 โทร (038) 512103 โทรสาร (038) 512307

ประสบการณ์ทางการเมือง

- เลขานุการส่วนตัว รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.2528-2529
- ผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ.2535-2539
- สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ.2539-2540
- โฆษกคณะกรรมการการตำรวจ
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 วันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2544 สังกัดพรรคไทยรักไทย และสมัยที่ 2 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 สังกัดพรรคไทยรักไทย

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

นางฐิติมา ฉายแสง

นางฐิติมา ฉายแสง เกิดเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ.2503 เป็นบุตรของนายอนันต์ ฉายแสงและนางเฉลียว ฉายแสง เป็นลูกสาวคนเล็กในตระกูลฉายแสง นางฐิติมา ฉายแสง เรียนจบ ชั้นประถมศึกษา 7 จากโรงเรียนทวีวิทยาคุณ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนในจังหวัด แล้วได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนตรีณี เป็นโรงเรียนสตรีประจำจังหวัด ในชั้น ม.ศ.4-5 เรียนที่โรงเรียน พญาไท จบแล้วไปเรียนต่อที่ศิลปากร ทั้บแก้ว คณะศึกษาศาสตร์ พอจบได้ไม่นานก็ไปเรียนต่อปริญญาโทบริหารรัฐกิจ และปริญญาโทบริหารธุรกิจ ที่ Southeastern University สหรัฐอเมริกา

ที่อยู่ปัจจุบัน 441/12 ซอยศุภกิจ 3 ถนนศุภกิจ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 โทร (038) 512103 โทรสาร (038) 512307 titimachaisang@hotmail.com

สาเหตุหรือแรงจูงใจที่ทำให้นางฐิติมา ฉายแสง เข้าสู่เส้นทางทางการเมืองก็เกิดจากคุณพ่ออนันต์ ฉายแสง ซึ่งตัวของนางฐิติมา ฉายแสง เองได้เห็นภาพที่คุณพ่อทำงานการเมืองมานาน ได้มีส่วนเข้าไปช่วยเหลือ ติดตามคุณพ่อ นายอนันต์ ฉายแสง ลงพื้นที่ในการหาเสียง จึงเกิดการซึมซับเข้ามาในประสบการณ์ตั้งแต่ยังเล็ก และในช่วงเวลานี้มีความพร้อมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวัยวุฒิ หรือคุณวุฒิ และในส่วนของคุณอนันต์ ฉายแสง เองก็มีอายุมากแล้ว จึงตัดสินใจเข้าสู่เส้นทางทางการเมือง

นางฐิติมา นายแสง มีวิธีการหาเสียงโดยใช้พื้นฐานทางครอบครัวที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว เป็นครอบครัวนักการเมือง ได้ทำประโยชน์มีผลงานมากมาย เป็นที่รู้จักของคนในจังหวัดซึ่งก็เป็นฐานคะแนนเสียงเดิมของนายอนันต์ นายแสง ผู้เป็นพ่อ คอยให้การสนับสนุน วิธีที่ใช้ก็เหมือนกับผู้สมัครทั่วไป เช่น การเดินเคาะตามประตูบ้าน ใช้รถแห่หาเสียง ป้ายโปสเตอร์ แผ่นพับ การใช้เวทีปราศรัย เป็นต้น ในส่วนของกระแสพรรคไทยรักไทยเองก็ไม่ได้มีส่วนช่วยในการหาเสียงมากนัก เพราะคนในจังหวัดฉะเชิงเทราส่วนใหญ่จะยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลัก โดยจะดูที่ผลงานในอดีตที่ผ่านมา ๆ มา

กลุ่มคะแนนหลัก ๆ ของนางฐิติมา จะเป็นกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มของ อบต. อบจ. สจ. หรือแม้กระทั่งกลุ่มนักธุรกิจในจังหวัดเพราะที่ผ่าน ๆ มาก็ไม่ค่อยที่จะเข้าไปยุ่งมากนัก

ในมุมมองของนางฐิติมา ต่อการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา มองว่าการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรามีการแข่งขันกันตลอดเวลา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง แต่การต่อสู้แข่งขันกันก็ไม่มี ความรุนแรง ความสัมพันธ์กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านอื่น ๆ ในจังหวัดก็มีความสัมพันธ์ที่ดี มีการทำงานร่วมกันได้ โดยมากก็เป็นพี่น้องกันอยู่แล้ว ส่วนกับท่านสุชาติ ตันเจริญ ก็ไม่ได้เข้าไปยุ่งกับท่านมาก เพราะท่านเป็นผู้ใหญ่ แต่ก็มีการประสานงานกัน

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลงานที่นางฐิติมา ฉายแสง มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำในพื้นที่ในเรื่องของการเป็นตัวแทนของประชาชนในจังหวัด ในสภา การแก้ไขปัญหาหน้าเสาเสียในคลองที่ผ่าน 4 ตำบล ในเรื่องของถนน เรื่องของประปา เรื่องปัญหาน้ำท่วม แล้วก็ในเรื่องของการอบรม ให้ความรู้โดยเฉพาะกลุ่มแม่บ้านในเรื่องของการทำงาน เช่น OTOP

ในเรื่องแนวคิด ปรัชญาในการทำงานทางการเมือง นางฐิติมา ฉายแสง ยึดการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้สมบูรณ์แบบ เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ในเรื่องของความคาดหวังก็อยากที่จะให้มีความคิดสร้างสรรค์มากกว่านี้ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเข้าใจการเมืองมากกว่านี้ อยากที่จะให้ผู้หญิงเข้ามาทำงานการเมืองมากขึ้น

ประสบการณ์ทางการเมืองนางฐิติมา เป็นผู้เชี่ยวชาญ ประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายจาตุรนต์ ฉายแสง/ ผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายอนันต์ ฉายแสง/ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1 พรรคไทยรักไทย พ.ศ.2548 เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548

การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา

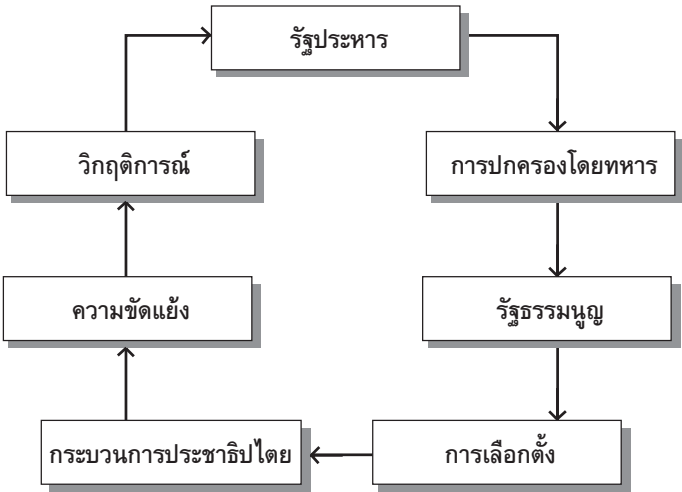
จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่มีความน่าสนใจ ในการที่เป็นจังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

มาโดยตลอดในแต่ละสมัยของรัฐบาล และจะมีลักษณะทางการเมืองของการสืบทอดอำนาจทางการเมืองกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะกลุ่มเครือญาติไม่ว่าจะเป็นกลุ่มพี่น้อง พวกลูก ๆ หรือ การสนับสนุนนักธุรกิจมีเงินของนักการเมืองถิ่นเจ้าของพื้นที่ ซึ่งได้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งแต่ก็ไม่นานนัก การเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราก็กลับไปสู่กลุ่มอำนาจการเมืองเดิม โดยเป็นในช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่นักธุรกิจเริ่มที่จะเข้ามามีบทบาทโดยการลงสู่เวทีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยตัวเอง ซึ่งไม่ได้คอยสนับสนุนอยู่เบื้องหลังเหมือนที่ผ่านมา

สำหรับเนื้อหาการเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราจะศึกษาในรายละเอียดโดยจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ช่วงดังนี้

ในช่วงแรก จะเป็นการศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 เมื่อครั้ง “คณะราษฎร” ทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชจนถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512 โดยในช่วงระยะเวลานี้จะเป็นช่วงพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยในระยะเริ่มต้นที่จะมีการเลือกตั้งสลับกับการทำปฏิวัติ รัฐประหาร ซึ่งนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้เรียกปรากฏการณ์นี้ว่าเป็น “วัฏจักรแห่งความชั่วร้าย” ดังแผนภาพต่อไปนี้

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

แผนภาพที่ 6 วัฏจักรแห่งความชั่วร้าย

ที่มา: พรชัย เทพปัญญา, 2549.

การศึกษาในช่วงที่ 2 จะศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 (ฉบับที่ 10) ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 โดยก่อนที่จะได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญคือ เหตุการณ์ “วันมหาวิปโยค” 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ได้เกิดเหตุการณ์การจลาจลเดินขบวนประท้วง ของเหล่านักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน ที่ต้องการให้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้มีการปกครองในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ทำให้จอมพลถนอม กิตติขจร

จอมพลประภาส จารุเสถียร และพันเอกณรงค์ กิตติขจร ผู้มีอำนาจในขณะนั้นต้องเดินทางออกนอกประเทศไป และต่อมาแม้จะผ่านเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 มาแล้ว แต่ทว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก็ยังคงเกิดขึ้นมาโดยตลอด “วัฏจักรแห่งความชั่วร้าย” ก็ยังไม่สิ้นไป มีการใช้กำลังทหารเข้าทำการปฏิวัติรัฐประหารเกิดขึ้นอีกในหลายๆ ครั้ง ดังเช่น

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 โดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน นำโดย พล.ร.อ.สังัด ชลoday ทำการรัฐประหารยึดอำนาจ ซึ่งมี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ขณะนั้น และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ได้ถูกยกเลิกไป

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2520 เป็นการทำการรัฐประหารยึดอำนาจในสมัยของรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร โดยมี พล.ร.อ.สังัด ชลoday เป็นผู้นำในการยึดอำนาจอีกครั้ง

ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2534 ทำการรัฐประหารยึดอำนาจโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ “รสช.:” นำโดยพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ซึ่งมี พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น

ในช่วงที่ 3 จะเป็นการศึกษาการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา ในช่วงของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2544 และในการ

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

เลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นช่วงของการปฏิรูปการเมืองครั้งสำคัญ สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือ ส่งเสริมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดทั้งปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ และเพื่อให้มีการปฏิรูปการเมือง โดยเฉพาะมาตรการที่จะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม จึงได้กำหนดให้มีองค์กรอิสระเกิดขึ้น เช่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาทำหน้าที่ควบคุมดูแลจัดการเลือกตั้งในทุกๆระดับให้มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นต้น

รัฐธรรมนูญฉบับนี้จัดทำเสร็จ และสภาลงมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2540 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้สืบไป

สำหรับประเด็นที่จะใช้ในการศึกษานั้น จะทำการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) โครงสร้าง กลไก ของอำนาจทางการเมืองกึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทราตั้งแต่มีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2476 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548

2) บทบาทความสัมพันธ์ของพรรคการเมือง และกลุ่ม

ผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่นกลุ่มของเครือญาติ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มนักธุรกิจ รวมถึงกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มีส่วนในการสนับสนุนให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

3) วิธีการที่ใช้ในการหาเสียงของเหล่าผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สภาพการณ์การเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทราหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี พ.ศ.2475 ได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ.2475 กำหนดให้มีสภาเดียวคือ “สภาผู้แทนราษฎร” ที่มาจากการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2475 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 70 คน สภาชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2476 โดยได้มีการเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่ 1 และมีการแต่งตั้งสมาชิกประเภทที่ 2 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2475 (ฉบับที่ 2) ซึ่งได้กำหนดให้มีสภาเดียว แต่มีสมาชิก 2 ประเภท คือ

- สมาชิกประเภทที่ 1 มาจากการเลือกตั้ง

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

- สมาชิกประเภทที่ 2 มาจากการแต่งตั้ง

การเลือกตั้งครั้งแรกของประเทศไทยมีขึ้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2476 โดยมีการเลือกตั้งเฉพาะสมาชิกประเภทที่ 1 หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 78 คน เป็นการเลือกตั้งแบบรวมเขตจังหวัดเป็นเขตการเลือกตั้ง ใช้วิธีการเลือกตั้งทางอ้อมกล่าวคือ ให้ราษฎรเลือกผู้แทนตำบลก่อน แล้วผู้แทนตำบลเป็นผู้ที่เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกต่อหนึ่ง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในช่วงการเลือกตั้งนี้ ผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะเป็นบุคคลที่มาจากระบบราชการ ที่ได้รับการสนับสนุนจากทหาร เป็นกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นบุคคลในกลุ่มชนชั้นนำในสมัยนั้น กิจกรรมทางการเมืองจะเป็นในลักษณะที่ประชาชนโดยทั่วไปไม่ค่อยที่จะได้เข้ามามีส่วนร่วมมากนัก การไปลงคะแนนเสียงของคนในจังหวัดจะเป็นไปในลักษณะของการได้รับคำแนะนำจากผู้ที่ยาวขวาง มีบารมี เป็นที่นับถือของคนในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มข้าราชการกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งกล่าวได้ว่าการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในช่วงแรกนั้น เป็นเรื่องของคนเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มคนชั้นนำของจังหวัด การหาเสียงจะใช้วิธีการปราศรัยบนเวทีและการแนะนำตัวผ่านทางผู้ที่มีบารมี เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน ซึ่งพอที่จะสรุปได้ว่าเป็นการเมืองแบบชี้นำ เนื่องมาจากประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นสิ่งที่ใหม่มากในขณะนั้น และ

ประชาชนเองก็ยังคงคุ้นเคยอยู่ในระบบเดิมคือ ระบบของเจ้าขุนมูลนาย ซึ่งจะเป็นการชี้้นำทางการเมืองได้ง่าย โดยเฉพาะจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่นั้น ๆ

สำหรับการเมืองในช่วงแรก ๆ นี้ นักการเมืองถิ่นที่ได้ รับการเลือกตั้งทางอ้อม และทางตรงของจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่

1) นายหอมจันทร์ วัฒนวิจารณ์ จากการเลือกตั้งทางอ้อมเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2476 2) นายนิ่ม เรืองเกษตร จากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 จากการเลือกตั้งโดยตรงแบบแบ่งเขต เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2480 และสมัยที่ 2 จากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2481 3) นายกิจจา วัฒนสินธุ์ จากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2489 และนายอุดร วัฒนานนท์ จากการเลือกตั้งเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2489 ในการเลือกตั้งครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2491 นายกิจจา วัฒนสินธุ์ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นสมัยที่ 2 และหลวง นรภิจบริหาร ซึ่งเป็นอดีตอธิบดีกรมมหาดไทยในสมัยนั้น จากการเลือกตั้งเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2492 (เป็นไปตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492)

เป็นที่น่าสังเกตว่าการเมืองการปกครองไทย ตั้งแต่สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 จนมาถึงสิ้นสมัยรัฐบาลของ พล.ร.ต.ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ปี พ.ศ.2490 รวมระยะเวลา

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประมาณ 15 ปีเศษ เป็นยุคสมัยที่ “คณะราษฎร” ครองอำนาจทางการเมืองมาโดยตลอด บุคคลชั้นนำของคณะราษฎร หรือ บุคคลที่คณะราษฎรสนับสนุน ผลัดเปลี่ยนกันขึ้นสู่อำนาจมาโดยตลอด จนกระทั่ง เกิดการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองภายใต้การนำของ พล.ท.ผิน ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2490 ยุคสมัยของคณะราษฎร ก็สิ้นสุดลง

หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2495 ได้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2495 ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ นายจวน กุลละวณิชย์ และ นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมของนักการเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็ยังคงเป็นไปในรูปแบบเดิม คือ ยังคงเป็นกลุ่มบุคคลชนชั้นนำในจังหวัด การลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็ยังเป็นการเลือกที่ตัวบุคคลเป็นหลัก สถานะภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้มีอำนาจในขณะนั้น ยังคงเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ชัยชนะในการเลือกตั้ง ดังเช่นกรณีของนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ซึ่งก็ได้อาศัยสถานะภาพทางสังคมที่เป็นครูใหญ่สอนหนังสือ เป็นนายความ เป็นนักหนังสือพิมพ์ มีสมัคพรรคพวกที่เป็นนักการเมือง เป็นทหาร ตำรวจ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นถึงแม้จะหมดยุคของคณะราษฎรแล้วก็ตาม แต่กิจกรรมทางการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็ยังคง

ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ยังคงดำเนินไปในรูปแบบเดิม ความสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังคงจำกัดอยู่ เฉพาะกลุ่มชนชั้นนำ การสังกัดพรรค หรือนโยบายของพรรค ดูเสมือนหนึ่งจะไม่มีควมสำคัญมากนักในการที่จะใช้หาเสียง กับประชาชน

สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2500 จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งได้แก่ 1) นายจวน กุลละวณิชย์ และนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ทั้ง 2 ท่านสังกัดพรรคเสรีมนังคศิลา ซึ่งมีจอมพล ป. พิบูลสงคราม หัวหน้าพรรคเสรีมนังคศิลา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และมีหน้าที่ในการควบคุม ดูแลการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ กันถึงการดำเนินการเลือกตั้งที่ไม่สุจริต มีการโกงการเลือกตั้งให้ แก่ผู้สมัครของพรรคเสรีมนังคศิลา อย่างโจ่งแจ้ง เป็นประวัติการณ์ ซึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทราเอง ผู้สมัครทั้งสองท่าน ก็ได้สังกัดพรรค เสรีมนังคศิลา จึงหนีไม่พ้นสำหรับข้อกล่าวหานี้ ส่งผลให้ประชาชน และนักศึกษาชุมนุมประท้วงที่หน้าทำเนียบรัฐบาล กล่าวหาว่าเป็น การเลือกตั้งที่สกปรก ทำให้รัฐบาลต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และมีแถลงการณ์ระบุว่ามิคณะบุคคลภายใต้การสนับสนุนต่างชาติ ก่อความให้เกิดความไม่สงบขึ้น แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เชื่อเช่นนั้น ยังคงเชื่อว่าการเลือกตั้งในครั้งนั้นไม่สุจริตจริง ซึ่งเป็นสาเหตุ สำคัญนำไปสู่การรัฐประหารนำโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งถือเป็นการสิ้นสุดเส้นทางทางการเมืองของจอมพล ป.

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

พิบูลสงคราม ที่มีมาอย่างยาวนานเป็นเวลาทั้งสิ้น 15 ปี 23 วัน เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ.2500

หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2495 (ฉบับที่ 6) ภายใต้เงื่อนไขบางประการ ซึ่งมีผลทำให้มีการเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่ 1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกครั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2500 จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งได้แก่ 1) นายพิชัย ศิริวรรณ สังกัดพรรคสหภูมิ 2) นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ สมัยที่ 3 ติดต่อกันโดยในครั้งไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง เพราะกฎหมายในขณะนั้นมิได้กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งโดยส่วนตัวของ นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์เองก็ไม่มี ความจำเป็นมากนักที่จะต้องอาศัยพรรคการเมืองมาช่วยสนับสนุนในการหาเสียง เพราะอย่างที่ได้กล่าวไปข้างแล้วว่า ประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมาก ยังคงลงคะแนนโดยยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลัก และตัวนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์เองก็มีคุณสมบัติที่ครบถ้วนไม่ว่าจะเป็นสถานภาพ การยอมรับจากคนในจังหวัด เศรษฐกิจ และกลุ่มสมัครพรรคพวกที่คอยให้การสนับสนุนอยู่แล้ว

รัฐบาลชุดนี้มี พล.ท.ถนอม กิตติขจร (ยศในขณะนั้น) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคสหภูมิ พรรคชาติสังคม และสมาชิก

ประเภทที่ 2 รัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2501 ด้วยการปฏิวัตินำโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งในการทำการปฏิวัติในครั้งนี้ เป็นการรู้เห็น ร่วมมือกันระหว่างผู้นำการปฏิวัติ และ นายกรัฐมนตรีทำการปฏิวัติคณะรัฐบาลของตนเอง

หลังการปฏิวัติ ได้มีการประกาศใช้ “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 (ฉบับที่ 7 ซึ่งเป็นฉบับชั่วคราว) เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2502 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2502 และคณะรัฐมนตรีชุดนี้สิ้นสุดลงเพราะการอสังกรรมของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2506

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตั้งแต่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจการปกครอง จนกระทั่งมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 9 ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512 ปรากฏว่าในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น ไม่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือมีผู้แทนของประชาชนที่มาจาก การเลือกตั้ง เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวได้ว่า ระยะเวลา 10 ปีเศษที่ผ่านมา การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทยได้หยุดชะงักอยู่กับที่ ไม่ได้มีการพัฒนาแต่อย่างใด

จากระยะเวลาที่ยาวนานในที่สุดก็ได้มีการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้ง เป็นครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2512 สถานการณ์การเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราก็ยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรมากนัก กิจกรรมทางการเมืองก็ยังคงดำเนินอยู่เฉพาะกลุ่ม

นิกการเมืองกั้นจังหวัดฉะเชิงเทรา

คนชั้นนำของจังหวัด ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในครั้งนี้มี 3 ท่านด้วยกัน ซึ่งได้เพิ่มขึ้นจากการเลือกตั้งในครั้งที่ผ่านมา 1 ท่าน จากอัตราส่วนของราษฎรที่เพิ่มขึ้นโดยใช้เกณฑ์ 150,000 คน ต่อ สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร 1 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ ได้แก่ 1) นายชุมพล มณีเนตร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ 2) นายจำลอง เทวารุทธ สังกัดพรรคสหประชาไทย 3) นายอนันต์ ฉายแสง ไม่ สังกัดพรรค

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ทั้ง 3 คนที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาล้วนแล้วแต่เป็นกลุ่มคนที่มีชื่อเสียงในจังหวัด เป็นผู้มีบารมีเป็นที่นับถือของคนในจังหวัด เช่นนายชุมพล มณีเนตร ก็เป็นข้าราชการเก่า ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับป่าไม้ มีเรือญาติที่นามสกุลมณีเนตรในจังหวัดฉะเชิงเทราเยอะ นายจำลอง เทวารุทธ เป็นคนในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นครู เป็นนายกเทศมนตรีเมืองฉะเชิงเทรามาก่อน นายอนันต์ ฉายแสง ก็เป็นผู้ที่กว้างขวาง มีบารมีมาก เป็นตำรวจ เป็นสมาชิกสภาเทศบาล เป็นเทศมนตรีมาก่อนเช่นกัน โดยการเลือกตั้งในครั้งนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของกลุ่มตระกูลฉายแสง ในเวทีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีนายอนันต์ ฉายแสงเป็นผู้ที่บุกเบิกไว้

รัฐบาลชุดนี้มีจอมพลถนอม กิตติขจร หัวหน้าพรรคสหประชาไทย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (สมัยที่ 3) เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2512 รัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการปฏิวัติตัวเองของ จอมพลถนอม กิตติขจร เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2514

หลังการปฏิวัติได้มีการประกาศใช้ “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515” (ฉบับที่ 9 เป็นฉบับชั่วคราว) มี “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” ซึ่งมาจากการแต่งตั้งจำนวน 299 คน ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ และยกร่างรัฐธรรมนูญซึ่งจอมพลถนอม กิตติขจร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกสมัย เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2515 รัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของจอมพลถนอม กิตติขจร ในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 “วันมหาวิปโยค” จากการก่อการจลาจล เดินขบวนของเหล่านักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทางรัฐบาลได้ส่งกำลังทหารเข้าปราบปรามโดยมีการใช้กำลังคนอาวุธ รถถัง เฮลิคอปเตอร์ ทำให้เกิดการบาดเจ็บ ล้มตาย สูญหายไปเป็นจำนวนมากของเหล่าผู้เรียกร้องประชาธิปไตย จนในที่สุดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระกระแสรับสั่งกับประชาชนทางโทรทัศน์ว่า วันนี้เป็น “วันมหาวิปโยค” ในประวัติศาสตร์ของชนชาวไทย และได้ทรงแต่งตั้งนายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

สรุป สภาพการเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในช่วงนี้ การเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดจะให้ความสำคัญที่ตัวบุคคลเป็นหลัก โดยส่วนมากจะเป็นการขึ้นมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู ในพื้นที่ โดยตัวผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นคนในกลุ่มชนชั้นนำในจังหวัด เป็นผู้

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

มีชื่อเสียง มีสถานภาพทางสังคมที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน โดยเฉพาะการประกอบอาชีพรับราชการ ส่วนในเรื่องของสถานภาพทางเศรษฐกิจในช่วงนี้ยังไม่ได้มีความสำคัญมากนัก กลุ่มนักธุรกิจก็ยังไม่ได้สนใจในการที่จะเข้าสู่เวทีการเมือง เพราะอำนาจรัฐยังอยู่ที่ทหารจะมีบทบาทก็เป็นการสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง โดยอิงผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้มีอำนาจในขณะนั้น เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางธุรกิจของตนเท่านั้น

ในส่วนของพรรคการเมืองในช่วงนี้ก็ไม่ได้มีความสำคัญมากนัก เพราะไม่ได้กำหนดให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง และโดยภาพรวมแล้วอำนาจต่าง ๆ ก็ยังอยู่ที่สถาบันทหาร และการลงคะแนนของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็ยังยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลักอยู่ นโยบายของพรรคจึงไม่ได้มีส่วนช่วยในการหาเสียงมากนักสำหรับการหาเสียงการต่อสู้ทางการเมืองของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดฉะเชิงเทรา กล่าวได้ว่าไม่ค่อยมีความรุนแรงนัก วิธีที่นิยมใช้กันมากก็คือการการปราศรัยบนเวที โดยอาศัยการไปร่วมงานประเพณีต่าง ๆ เช่นงานแต่งงาน งานบวช งานศพ เป็นต้น โดยจะขอเจ้าภาพงานขึ้นพูด ในส่วนของการลงพื้นที่หาเสียงก็ไม่ได้ลงไปในทุกพื้นที่ของจังหวัดแต่จะใช้การแนะนำตัวกับผู้ที่มีบารมีในพื้นที่ ที่เป็นผู้ที่ชาวบ้านเคารพ นับถือของคนในชุมชนแทน โดยเฉพาะกับกลุ่มของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู และเจ้าอาวาสวัดในพื้นที่

ในช่วงนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีบทบาทมากที่สุด ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็คือ นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ผู้ที่มีความสัมพันธ์อันดีกับจอมพลประภาส จารุเสถียร ได้ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสหกรณ์ ดำรงตำแหน่งเป็นรอง ผู้อำนวยการฝ่ายเศรษฐกิจการคลังและอุตสาหกรรม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในสมัยรัฐบาลคณะปฏิวัติ นำโดยจอมพลถนอม กิตติขจร ส่งผลให้จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับงบประมาณในการพัฒนาจังหวัดมาก จังหวัดหนึ่งในขณะนั้น

สภาพการณ์การเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทราหลัง การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539

ภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ได้มีการ ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 (ฉบับที่ 10) เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่มีความเป็นประชาธิปไตย มากที่สุดฉบับหนึ่งของไทย โดยมีเนื้อหาสาระที่สำคัญ เช่น การกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎร และได้มี การประกาศใช้ “พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2517”

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

เป็นเหตุให้กลุ่มการเมืองที่ได้จัดตั้งก่อนหน้านั้น รวมทั้งกลุ่มการเมืองอื่นๆ ที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นใหม่ต้องไปจดทะเบียนพรรคการเมือง และได้ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้น

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 โดยผู้ที่จะมีสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้องสังกัดพรรคการเมือง ในจังหวัดฉะเชิงเทราผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ได้แก่ 1) นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ หัวหน้าพรรคสังคมนิยม เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 2) นายอนันต์ ฉายแสง สังกัดพรรคสันติชน เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 3) นายชุมพล มณีเนตร สังกัดพรรคประชาธิปไตย เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 ซึ่งทั้ง 3 ท่านก็เป็นคนเดิมจากการเลือกตั้งครั้งที่แล้ว

ในจังหวัดฉะเชิงเทราผู้ที่มีบทบาทโดดเด่นมากที่สุดในช่วงนี้ก็ยังคงเป็นนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ซึ่งได้รวบรวมนักการเมืองกลุ่มอิสระสมัยพรรคสหประชาไทยของจอมพลถนอม กิตติขจร และนักการเมืองที่เป็นสมัครพรรคพวกตั้งพรรคการเมืองชื่อ “พรรคสังคมนิยม” ซึ่งเป็นพรรคที่ยึดมั่นในหลักการสังคมนิยม และชาตินิยม

ผลของการเลือกตั้งในครั้งนี้ทำให้ได้รัฐบาลผสม ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มอนุรักษนิยม มีพรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำ
- 2) กลุ่มอำนาจใหม่ที่อิงทหาร มีพรรคธรรมสังคมนิยมและ

พรรคชาติไทยเป็นแกนนำ

- 3) กลุ่มปฏิรูปใหม่ มีพรรคกิจสังคม และพรรคพลังใหม่ เป็นแกนนำ
- 4) กลุ่มฝ่ายก้าวหน้า หรือฝ่ายซ้ายมีพรรคสังคมนิยม (พรรคของกลุ่มนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์) และพรรคแนวร่วมสังคมนิยมเป็นแกนนำ

โดยที่พรรคการเมืองทั้ง 4 กลุ่มนี้ได้รวมกันเป็นค่ายใหญ่ ๆ ได้ 2 ค่าย คือ ค่ายของพรรคประชาธิปัตย์ และค่ายสวนรีน หรือกลุ่มร่วมชาติ มีพรรคธรรมสังคม พรรคชาติไทย และพรรคสังคมนิยมของนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดค่ายนี้ก็คือ อดีตสมาชิกพรรคสหประชาไทย

ในครั้งนี้นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา มี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยที่ฝ่ายรัฐบาลมีเสียงรวมกันแล้วน้อยกว่าฝ่ายค้าน จึงถูกเรียกว่า “รัฐบาลเสียงข้างน้อย” รัฐบาลภายใต้การนำของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช อยู่ได้ 34 วัน ก็ถูกพรรคฝ่ายค้านลงมติไม่ไว้วางใจล้มรัฐบาล โดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทน เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2518 และนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ก็ได้ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามเดิม ซึ่งรัฐบาลชุดนี้บริหารประเทศภายใต้ความกดดันต่าง ๆ อันเกิดจากความขัดแย้งของสมาชิกสภา

นักการเมืองกันจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้แทนราษฎร พรรคร่วมรัฐบาล โดยได้มีการขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ.2519 เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2519 จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ 1) นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ สังกัดพรรคสังคมนิยม เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 2) นายชุมพล มณีเนตร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัดพรรคประชาธิปไตย 3) พ.ท.บำเพ็ญ คชวัฒน์ สังกัดพรรคชาติไทย เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก ซึ่งเป็นกรเอาชนะนายอนันต์ ฉายแสงเข้ามาได้ โดย พ.ท.บำเพ็ญ คชวัฒน์ไม่ใช่คนพื้นเพจังหวัดฉะเชิงเทรา แต่มีอาชีพรับราชการทหาร และได้ภรรยาเป็นคนจังหวัดฉะเชิงเทรา ทำธุรกิจโรงแรม

ในครั้งนี้นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยมีนายชวน หลีกภัย เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม และ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2519 โดยได้รับการสนับสนุนจาก 4 พรรคการเมือง ได้แก่

- 1) พรรคประชาธิปัตย์ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 114 คน

- 2) พรรคชาติไทย จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 56 คน
- 3) พรรคธรรมสังคม จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 28 คน
- 4) พรรคสังคมชาตินิยม จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 8 คน

รัฐบาลชุดนี้บริหารประเทศภายใต้วิกฤตการณ์ทางการเมือง กล่าวคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอญัตติด่วนให้รัฐบาลแถลงถึงกรณีจอมพลถนอม กิตติขจร ได้เดินทางกลับเข้ามาอุปสมบทในประเทศไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาลได้มีการอภิปราย วิพากษ์ วิचारณ์รัฐบาลอย่างรุนแรง และมีการเดินขบวนเรียกร้องให้ขับไล่จอมพลถนอม กิตติขจร ออกจากประเทศ มีการชุมนุมของนิสิต นักศึกษา ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนนำไปสู่การยึดอำนาจการปกครอง ภายใต้การนำของ พล.ร.อ.สงัด ชลออยู่ มี พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นเลขาธิการ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 และได้มีการประกาศใช้ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519” (ฉบับที่ 11) กำหนดให้มี “สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน” สมาชิกมาจากการแต่งตั้ง จำนวน 340 คน ทำหน้าที่นิติบัญญัติ โดยมีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงด้วยการทำปฏิวัติภายใต้การนำของ พล.ร.อ.สงัด ชลออยู่ อีกครั้งเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2520 และได้มีการ

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประกาศใช้ “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520” (ฉบับที่ 12 เป็นฉบับชั่วคราว) กำหนดให้มี “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกมาจากการแต่งตั้ง 360 คน มีหน้าที่สำคัญในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งมี พ.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงโดยให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้น

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2522 โดยในการเลือกตั้งครั้งนี้ ไม่มีการจัดตั้งพรรคการเมือง โดยถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติได้มีการจัดองค์กรและหาเสียงในนามพรรคการเมือง ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ 1) นายไกรสร นันทมานพ ไม่สังกัดพรรคการเมือง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยแรก ซึ่งต่อมานายไกรสร นันทมานพ ถือได้ว่าเป็นกลุ่มอิทธิพลทางการเมืองกลุ่มหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเดิมนั้นนายไกรสร นันทมานพ เป็นกำนันอยู่ที่ อำเภอพนมสารคาม ทำธุรกิจโรงเลื่อยป่าไม้ เป็นผู้กว้างขวางในพื้นที่ 2) นายรณรงค์ มาลานนท์ ไม่สังกัดพรรคการเมือง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก และสมัยเดียว เป็นคนพื้นเพจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเจ้าของโรงสี 3) นายจำลอง เทวารุท เป็นการกลับมาในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 2 หลังจากวันไปในการเลือกตั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมา

ในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งในครั้งก่อนหน้าเลยสักคน ซึ่งในช่วงนี้จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นช่วงของการแข่งขันทางการเมืองที่เข้มข้นขึ้นในการแย่งชิงพื้นที่ เพราะในแต่ละพื้นที่ยังไม่มีผู้สมัครคนใด ครองคะแนนเสียงในพื้นที่ได้อย่างเหนียวแน่นอย่าง แท้จริง คะแนนเสียงจึงไหลไปตามคะแนนนิยมในตัวของผู้สมัคร จากการลงพื้นที่ที่ต้องทำให้ประชาชนรู้จักอย่างต่อเนื่อง เป็นการหาเสียงที่ให้ความสำคัญกับประชาชนในพื้นที่โดยมาก ซึ่งในลักษณะที่ผ่านมาของการหาเสียงในจังหวัดฉะเชิงเทรา จะเน้นที่ผู้ที่มีบารมีในพื้นที่มากกว่า ที่จะเข้าหาประชาชนโดยตรง

ในการเลือกตั้งครั้งนี้นักการเมืองผู้ที่มีบทบาทโดดเด่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ก็ได้ลดบทบาทของตัวเองลงโดยไม่ได้ลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ยังคงดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ.2522 และต่อมาในปี พ.ศ.2532

รัฐบาลชุดนี้มี พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยได้รับการสนับสนุนจากพรรคเสรีธรรม พรรคชาติประชาชน พรรคเกษตรสังคม พรรคกิจประชาธิปไตย พรรครวมไทย และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่สังกัดพรรค ในช่วงของการบริหารประเทศในขณะนั้น ได้มีปัญหาผู้อพยพลี้ภัยอินโดจีนที่เข้ามาในประเทศเป็นจำนวนมาก เกิดวิกฤตการณ์

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

น้ำมันทั่วโลกขึ้นราคา พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ จึงลาออก
จากตำแหน่ง และ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีเพื่อแก้วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และได้มีการ
ยุบสภาเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2526 เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 18 เมษายน
พ.ศ.2526 พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้ดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกสมัย เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2526
โดยได้รับการสนับสนุนจากพรรคกิจสังคม พรรคประชาธิปัตย์
พรรคประชากรไทย และพรรคชาติประชาธิปไตย มี พล.ต.ประมาณ
อดิเรกสาร เป็นผู้นำฝ่ายค้าน

การแข่งขันทางการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับ
รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในครั้งนี้ได้แก่
1) นายอนันต์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัด
พรรคก้าวหน้า 2) นายไกรสร นันทมานพ เป็นสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 ไม่สังกัดพรรคการเมือง 3) นายทิวา
พูลสมบัติ ไม่สังกัดพรรคการเมือง โดยนายทิวา พูลสมบัติ ได้รับ
เลือกเป็นสมัยแรก เดิมนั้นนายทิวา พูลสมบัติเป็นนายอำเภอมาก่อน
เป็นข้าราชการบำนาญ ก่อนที่จะลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในช่วงนี้ เริ่มที่จะมีความชัดเจน
ในกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่มีกลุ่มของนายอนันต์ ฉายแสง และ
ของทางกลุ่มกำนันไกรสร นันทมานพ แต่ในส่วนของนายทิวา
พูลสมบัติ เข้ามาโดยอาศัยบารมีเฉพาะตัว

คณะรัฐมนตรีของรัฐบาล พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์
สิ้นสุดลงโดยการยุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม
พ.ศ.2539 เพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม
พ.ศ.2529 โดยในครั้งนี้อยู่สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกคน
ต้องสังกัดพรรคการเมือง และพรรคการเมืองจะต้องส่งผู้สมัคร
รับเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดฉะเชิงเทราสามารถที่
จะเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มได้อีก 1 คน เป็น 4 คนด้วยกัน
ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ได้แก่ 1) นาย
ไกรสร นันทมานพ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 สมัยที่ 3
สังกัดพรรคก้าวหน้า 2) นายจตุรนต์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร เขต 1 สมัยแรก สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งนาย
จตุรนต์ ฉายแสง เป็นบุตรชายคนโตของนายอนันต์ ฉายแสง เป็น
ทายาทสืบทอดทางการเมืองของกลุ่มตระกูลฉายแสง 3) นายสุชาติ
ตันเจริญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 สมัยแรก สังกัด
พรรคชาติไทย โดยนายสุชาติ ตันเจริญ เป็นบุตรชายของนายวิเชียร
ตันเจริญ (หลงจู๊วี่เชียร) ซึ่งแต่เดิมเป็นผู้สนับสนุน นายอนันต์
ฉายแสง แต่พอลูกชาย คือนายสุชาติ ตันเจริญ มีความพร้อม
ก็ได้หันมาให้การสนับสนุนลูกชายให้เข้าสู่เวทีทางการเมือง 4) นาย
จักรพันธ์ ทัดติยกุล เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัด
พรรคก้าวหน้า โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มของกำนันไกรสร

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

นั้นทนาย นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล เดิมทีประกอบอาชีพทนายความ เป็นเจ้าของโรงงานเส้นไหม เป็นอดีตสมาชิกสภาจังหวัดฉะเชิงเทรา

การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทราในช่วงนี้จะเริ่มเห็นถึงกระบวนการสืบทอดอำนาจทางการเมืองของกลุ่มตระกูลฉายแสง และยังมี การเปิดตัวของกลุ่มอำนาจทางการเมืองอีกกลุ่มของจังหวัดฉะเชิงเทรา คือกลุ่มของตระกูลตันเจริญ ซึ่งก็เป็นการแยกตัวออกมาจากกลุ่มตระกูลฉายแสง กลุ่มอำนาจทางการเมืองเดิมที่มีความสนิทสนมกันมาก่อน

รัฐบาลชุดนี้มี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2529 โดยได้รับการสนับสนุนจากพรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม และพรรคราษฎร ซึ่งรัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภา เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ.2531 เพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2531 จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ 1) นายจาตุรนต์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขต 1 สังกัดพรรคประชาชน 2) นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขต 1 สังกัดพรรคกิจประชาคม 3) นายสุชาติ ตันเจริญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขต 2 สังกัดพรรคชาติไทย

4) นายทิวา พูลสมบัติ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขต 2 สังกัดพรรคมวลชน

สภาพการณ์เมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายไกรสร นันทมานพ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 สมัย กลุ่มอำนาจทางการเมืองกลุ่มหนึ่งของจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้เว้นวรรคตัวเองไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ได้ให้การสนับสนุนนายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ลงสมัครแทน ซึ่งนายอาทิตย์ อุไรรัตน์ มิใช่คนพื้นเพจังหวัดฉะเชิงเทรา แต่มาจากกรุงเทพฯ เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นเจ้าของโรงพยาบาลพญาไท เจ้าของโรงงานไข่มุก ในการต่อสู้ทางการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในการเลือกตั้งครั้งนี้เริ่มที่จะมีการใช้เงินกันอย่างมาก นักธุรกิจมีเงินเริ่มที่จะให้ความสนใจในการที่จะเข้ามาสู่เวทีการเมืองด้วยตัวเอง หลังจากที่เป็นผู้ที่คอยสนับสนุนอยู่เบื้องหลังนักการเมืองมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเห็นความเปลี่ยนแปลงนี้ได้จากกลุ่มตระกูลตันเจริญ ที่ให้การสนับสนุนนายอนันต์ ฉายแสง มาก่อนที่จะเข้ามาสู่เวทีการเมืองด้วยตัวเอง หรืออย่างเช่นการเข้ามาของนายอาทิตย์ อุไรรัตน์ จากการช่วยเหลือสนับสนุน ของกลุ่มกำนันไกรสร นันทมานพ

รัฐบาลชุดนี้มี พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ.2531 โดยได้รับการสนับสนุนจากพรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชาธิปไตย พรรคราษฎร พรรคมวลชน และพรรคสหประชาธิปไตย

นักการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

รวม 6 พรรค และ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้เป็น นายกรัฐมนตรีอีกครั้งเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2533 ซึ่งใน ครั้งนี้มี 5 พรรคร่วมรัฐบาลชุดนี้ได้แก่ พรรคชาติไทย พรรคเอกภาพ พรรคประชากรไทย พรรคราษฎร พรรคปวงชนชาวไทย

รัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยการปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ภายใต้การนำของ พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ และได้มีการประกาศใช้ “ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534” (ฉบับที่ 14 ฉบับชั่วคราว) และ นายอานันท์ ปันยารชุน ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2534 รัฐบาลชุดนี้ สิ้นสุดลงโดยประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเกิดขึ้น

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2535 สภาพการณ์การเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ยังเป็นการแข่งขันกันของกลุ่มอำนาจเดิมคือ กลุ่มตระกูลนายแสง ซึ่งมี นายจาตุรนต์ นายแสง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 3 ครั้งนี้สังกัดพรรคความหวังใหม่ กลุ่มตระกูลตันเจริญ มีนายสุชาติ ตันเจริญ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 3 สังกัดพรรคสามัคคีธรรม ส่วนในกลุ่มของ กำนันไกรสร นันทมานพ มีนายอาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมัยที่ 2 สังกัดพรรคสามัคคีธรรม และนาย จักรพันธ์ ทัตติยกุล เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 สังกัด

พรรคสามัคคีธรรม ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มของกำนัน ไกสร นันทมานพ เช่นกัน

รัฐบาลชุดนี้มี พล.อ.สุจินดา คราประยูร ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2535 ซึ่งในครั้งนั้น พล.อ.สุจินดา คราประยูร มิได้เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ก็ได้รับการสนับสนุนจากพรรค สามัคคีธรรม พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย และพรรคราษฎร

รัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2535 เนื่องมาจากเหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” ที่มีการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ประท้วงที่ต้องการให้ พล.อ.สุจินดา คราประยูร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งนำโดย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง และเจ้าหน้าที่ทหาร จนเกิดการเสียชีวิต และทรัพย์สิน หลังจาก การลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายอานันท์ ปันยารชุน ได้รับโปรดเกล้าแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง เพื่อเข้ามาดำเนินการแก้ไข รัฐธรรมนูญ เป็นรัฐบาลชุดเฉพาะกิจ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2535 และสิ้นสุดลงโดยการยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้ง ทั่วไปอีกครั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17 เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2535 มีนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ดำรง

นักการเมืองกันจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ.2535 โดยได้รับการสนับสนุนจากพรรคประชาธิปัตย์ พรรคความหวังใหม่ พรรคพลังธรรม พรรคกิจสังคม และพรรคเอกภาพ ต่อมาได้มีการปรับพรรคกิจสังคมออก โดยมีพรรคเสรีธรรมเข้ามาแทน และอีกครั้งมีการปรับพรรคความหวังใหม่ออก พรรคชาติพัฒนา เข้ามาแทน มี พล.ต.อ.ประมาณ อติเรกสาร หัวหน้าพรรคชาติไทยเป็นผู้นำฝ่ายค้าน

การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทราในช่วงนี้ เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญครั้งหนึ่ง คือการพ่ายแพ้ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของกลุ่มตระกูลนายแสง ให้แก่กลุ่มของกำนัน ไกสร นันทมานพ โดยมี ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นกลไกสำคัญ ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในครั้งนี้ได้แก่ 1) ร้อยตรีหญิงพนิดา เกษมมงคล เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคเสรีธรรม โดยการสนับสนุนจาก ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นการเอาชนกลุ่มตระกูลนายแสง ซึ่งกล่าวกันว่า การเลือกตั้งในครั้งนี้มีการใช้เงินเป็นจำนวนมาก 2) นายสุชาติ ตันเจริญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 สังกัดพรรคชาติพัฒนา 3) ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 สังกัดพรรคเสรีธรรม 4) นายอิทธิ ศิริลัทธยากร ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก สังกัดพรรคชาติพัฒนา ซึ่งเดิมนายอิทธิ ศิริลัทธยากร ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ ที่ดิน

และเป็นสมาชิกสภาจังหวัดฉะเชิงเทรา มาก่อนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 18 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2538 การแข่งขันทางการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา ในครั้งนี้เป็นการกลับมาครองพื้นที่ของกลุ่มตระกูลนายแสง อีกครั้ง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งครั้งนี้ ได้แก่ 1) นายจาตุรนต์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 สังกัดพรรคความหวังใหม่ เขต 1 2) นายสุชาติ ตันเจริญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 สังกัดพรรคชาติไทยเขต 2 3) ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 สังกัดพรรคเสรีธรรม เขต 1 4) นายอิทธิ ศิริลัทธยากร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 สังกัดพรรคชาติพัฒนาเขต 2

รัฐบาลชุดนี้มีนายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2535 โดยได้รับการสนับสนุนจากพรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ พรรคพลังธรรม พรรคกิจสังคม พรรคนำไทย พรรคประชากรไทย และพรรคมวลชน มีนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ทำหน้าที่ผู้นำฝ่ายค้านในสภา โดยรัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภาเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ.2539 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ 1) นายจาตุรนต์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 5 เขต 1 สังกัดพรรคความหวังใหม่ 2) นายสุชาติ ตันเจริญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 6 เขต 2 สังกัดพรรคไทย ซึ่งเป็นผู้สมัครคนเดียวของพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ 3) นายอิทธิ ศิริลัทธอากร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 3 เขต 2 สังกัดพรรคชาติพัฒนา และ 4) นายไกรสร นันทมานพ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 เขต 1 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในครั้งนี้ นายไกรสร นันทมานพ ได้เข้ามาแทน ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ซึ่งได้ถอนตัวจากการเมืองของจังหวัดฉะเชิงเทรา

รัฐบาลชุดนี้มี พล.อ.เชาวลิต ยงใจยุทธ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 โดยได้รับการสนับสนุนจาก 6 พรรคการเมือง ได้แก่ พรรคความหวังใหม่ พรรคชาติพัฒนา พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย พรรคเสรีธรรม พรรคมวลชน โดยมีนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ทำหน้าที่ผู้นำฝ่ายค้าน

การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลชุดนี้อยู่ในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย ในครั้งนี้ชื่อของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และนายวีรพงษ์ รามางกูร รองนายกรัฐมนตรีได้เข้ามาช่วยดูแลด้านเศรษฐกิจ ต่อมาได้เกิดการชุมนุมประท้วงให้ พล.อ.เชาวลิต ยงใจยุทธ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้ พล.อ.เชาวลิต ยงใจยุทธ

ต้องลาออกและประกาศยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไป

สรุป สถานการณ์การเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา หลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2518 ถึงการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 จะเห็นได้ว่าเป็นการต่อสู้แข่งขันกันระหว่างกลุ่มอิทธิพลทางการเมืองอยู่ 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

- 1) กลุ่มตระกูลฉายแสง ซึ่งมีนายอนันต์ ฉายแสง เป็นผู้บุกเบิกปูทางไว้
- 2) กลุ่มตระกูลตันเจริญ ซึ่งแต่เดิมนั้นให้การสนับสนุนนายอนันต์ ฉายแสง แต่ได้แยกตัวออกมา
- 3) กลุ่มของกำนันไกรสร นันทมานพ ซึ่งได้ให้การสนับสนุนผู้สมัครหลายคนให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ยังคงอยู่ในกลุ่มของชนชั้นนำของจังหวัด เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคม มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของคนในจังหวัดมาก่อน โดยในการเลือกตั้งระยะแรกของช่วงนี้ ผู้สมัครที่มีความโดดเด่นที่สุดของจังหวัดฉะเชิงเทรา คือนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ อดีตรัฐมนตรีในรัฐบาลปวิวัติ นำโดยจอมพลถนอม กิตติขจร แต่ต่อมาก็ได้วางมือทางการเมืองไป

เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงนี้การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

นักธุรกิจมีเงิน เริ่มที่จะเข้ามามีบทบาทในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่นการแยกตัวออกมาจากกลุ่มตระกูลฉายแสง ของนายวิเชียร ตันเจริญ ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกทางการเมืองของกลุ่มตระกูลตันเจริญ หรือการเข้ามาของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ วิธีที่ใช้ในการหาเสียงก็เริ่มที่จะมีการใช้เงินกันเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในช่วงที่ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการสนับสนุนจากกลุ่มของกำนันไกรสร นันทมานพ ซึ่งสามารถที่จะชนะการเลือกตั้งจากกลุ่มตระกูลฉายแสงได้ ซึ่งเป็นการเอาชนะกลุ่มที่มีอิทธิพลทางการเมืองกลุ่มสำคัญกลุ่มหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา มาได้ และยังสามารถนำเอา ร้อยตรีหญิง พนิดา เกษมมงคล ชนะการเลือกตั้งเข้ามาได้ด้วย แต่ในการเลือกตั้งในครั้งต่อมากลุ่มของตระกูลฉายแสง ก็กลับมาได้เช่นเดิม ในส่วนของพรรคการเมืองจะสังเกตได้ว่า สถานการณ์การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา การสังกัดพรรค หรือการที่จะนำนโยบายพรรคมาช่วยในการหาเสียงนั้นมีส่วนสำคัญน้อยมากในการที่จะทำให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง จะเห็นได้ชัดเจนจากการเลือกตั้งในหลาย ๆ ครั้งที่จะมีการย้ายพรรคสังกัดของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้สมัครก็ยังคงเป็นกลุ่มบุคคลเดิม ๆ จากการเลือกตั้งที่ผ่านมา ๆ มา การลงคะแนนเสียงของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมากก็ยังคงเป็นการลงคะแนนเสียงโดยการยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลัก

การหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนมากก็จะใช้ระบบของหัวคะแนน โดยเฉพาะกลุ่มของนักการเมืองท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และโดยเฉพาะกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มเครือญาติ สมัครงพรรคพวก ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่นำไปสู่ชัยชนะในการเลือกตั้ง หรือการได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอิทธิพลทางการเมือง ดังเช่นการเข้ามาของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มของกำนันไกรสร นันทมานพ

ช่วงที่ 3 ยุคของการปฏิรูปการเมืองและการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16)

ในช่วงนี้เป็นยุคที่เปิดโอกาสให้ประชาชนโดยทั่วไปได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด มีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยประชาชนมีการตั้งองค์กรอิสระเข้ามาทำหน้าที่ดูแลเพื่อให้เกิดความสุจริต โปร่งใสของการทำงานทางการเมือง ตลอดจนการส่งเสริม คຸ້ມครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น เป็นยุคของการปฏิรูปการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) นี้เริ่มต้นขึ้นเมื่อรัฐบาลของนายบรรหาร ศิลปอาชา

นิกการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่มีการจัดตั้ง คณะกรรมการการปฏิรูปการเมือง (คปก.) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2538 ได้เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ฉบับที่ 15 มาตรา 211 เพื่อยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับ และได้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2540 เป็นต้นมา

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั้ง 2 สภา คือ

1) วุฒิสภา มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ทางการเมืองไทยที่มีการเลือกตั้งวุฒิสภาโดยตรง จำนวน 200 คน โดยใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง มีวาระ 6 ปี

2) สภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิก 500 คน โดย 100 คนมาจากการเลือกตั้ง “แบบบัญชีรายชื่อ” และอีก 400 คนมาจากการเลือกตั้ง “แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง” เขตละ 1 คน มีวาระ 4 ปี และได้กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานสภา

สภาพการณ์การเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราในช่วงนี้ ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่

1) นายอนันต์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 เขต 1 สังกัดพรรคไทยรักไทย ในครั้งนี้เป็นการลงสมัครแทน

นายจาตุรนต์ ฉายแสง บุตรชายที่ลงสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคไทยรักไทย 2) นายอิทธิศิริสิทธิ์ยากร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 4 เขต 2 สังกัดพรรคชาติพัฒนา 3) นายสุชาติ ตันเจริญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 6 เขต 3 สังกัดพรรคความหวังใหม่ และได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 2 4) นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก เขต 4 ซึ่งนายวุฒิพงศ์ ฉายแสง เป็นบุตรชายคนรองของนายอนันต์ ฉายแสง

เป็นที่น่าสังเกตว่าในการเลือกตั้งครั้งนี้ กำหนดไกรสร นันทมานพ ได้วางมือจากเวทีการเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา ในการเลือกตั้งจึงเป็นการแข่งขันกันระหว่าง 2 กลุ่มการเมือง คือ กลุ่มตระกูลฉายแสง และกลุ่มตระกูลตันเจริญ แต่การแข่งขันกันก็ไม่ได้มีความรุนแรงมากนัก เนื่องจากมีการแบ่งเขตกันอย่างชัดเจน เพราะภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ได้กำหนดให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มการเมืองก็มีความเสี่ยงในพื้นที่ของตนอยู่แล้ว ไม่ได้มีการแย่งชิงพื้นที่กัน และในอดีตทั้ง 2 กลุ่มที่มีอิทธิพลทางการเมืองนี้ก็มีความคุ้นเคย สนับสนุนกันมาก่อน จึงตกลงกันได้

ในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นสิ่งยืนยัน บอกลักษณะทางการเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ว่า ประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ลงคะแนนเสียงโดยยึดที่ตัวบุคคลเป็นหลักสำคัญ มากกว่านโยบายพรรค หรือชื่อเสียงของพรรค และในการเลือกตั้งครั้งนี้ก็ได้เกิด

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

ปรากฏการณ์ กระแสนิยมในพรรคไทยรักไทย ของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรค ซึ่งพรรคไทยรักไทยเป็นพรรคที่ดั่งขึ้นใหม่แต่ได้รวบรวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ามาอยู่ร่วมพรรคด้วย แต่ถึงกระนั้นกระแสนิยมของพรรคไทยรักไทยก็ยังไม่สามารถที่จะกวาดที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดฉะเชิงเทราได้ทั้งหมด ยังคงมีพื้นที่สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคชาติพัฒนา และพรรคความหวังใหม่ แบ่งปันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่

รัฐบาลชุดนี้มี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และมีนายบัญญัติ บรรทัดฐาน หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภารัฐบาลชุดนี้สิ้นสุดลงตามวาระ 4 ปี และได้มีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ 1) นางจิตติมา ฉายแสง เป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร เขต 1 สังกัดพรรคไทยรักไทย โดยในการเลือกตั้งครั้งนี้ นางจิตติมา ฉายแสง ลงสมัครแทนนายอานันต์ ฉายแสงผู้เป็นบิดา ที่ได้วางมือทางการเมืองเนื่องจากอายุที่มากแล้ว นางจิตติมา ฉายแสง เป็นบุตรสาวคนเล็กของนายอานันต์ ฉายแสง ซึ่งก็เป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมืองต่อบิดา 2) นายสมชัย อัครชัยโสภณ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมัยแรก เขต 2 สังกัดพรรคไทยรักไทย เดิมนายสมชัย อัครชัย โสภณ เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรามาก่อนที่จะสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3) นายสุชาติ ตันเจริญ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 7 ติดต่อกันไม่เคยสอบตก สังกัดพรรคไทยรักไทย เขต 3 ในครั้งนี้ นายสุชาติ ตันเจริญ ได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1 และ 4) นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยที่ 2 เขต 4 สังกัดพรรคไทยรักไทย

สภาพการณ์การเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนของจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดพรรคไทยรักไทย สาเหตุหนึ่งก็ด้วยการยุบพรรคเข้าร่วมกับพรรคไทยรักไทย ของพรรคเสรีธรรม พรรคความหวังใหม่ และพรรคชาติพัฒนา เนื่องจากกระแสนิยมในพรรคไทยรักไทยของประชาชนได้พุ่งขึ้นสู่จุดสูงสุดจากการใช้ “นโยบาย ประชาานิยม” ต่าง ๆ มากมาย ที่ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปรู้สึกถึงการได้รับประโยชน์จากนโยบายต่าง ๆ ของพรรคไทยรักไทย อย่างที่ไม่เคยมีในรัฐบาลชุดใด

ลักษณะของการหาเสียงจะมีการชูในเรื่องของนโยบายต่าง ๆ ของพรรคมาช่วยในการหาเสียง การมีสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และดูทันสมัยมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของโปสเตอร์ แผ่นป้าย แผ่นพับ เป็นต้น โดยทางพรรค

นิกการเมืองกึ่งจังหวัดฉะเชิงเทรา

จะเป็นผู้จัดหามาให้โดยตรง ทางผู้สมัครไม่ต้องจัดหาเองเหมือนแต่เดิม หรือแม้กระทั่งรูปแบบ วิธีการหาเสียงทางพรรคก็จะเป็นผู้ดำเนินการวางแผนให้แล้วเสร็จ

กลุ่มแข่งขันทางการเมืองก็เหมือนเดิมจากครั้งที่ผ่านมา มีการแข่งขันกันอยู่ 2 กลุ่มทางการเมืองคือ กลุ่มของตระกูลนายแสง และกลุ่มตระกูลตันเจริญ แต่ในครั้งนี้นักคนสังกัดในพรรคเดียวกัน มีลักษณะของการแบ่งเขตที่ชัดเจนมาแต่เดิมเป็นเขตใครเขตมันจึงทำให้การเมืองในจังหวัดฉะเชิงเทราไม่มีการแข่งขันที่เข้มข้นมากนัก แต่ในพื้นที่เขต 2 ของจังหวัดฉะเชิงเทราแต่เดิมนั้นเป็นพื้นที่ของนายอิทธิ ศิริลัทยากร ยังเป็นพื้นที่ที่มีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากยังไม่มีใครที่จะครองคะแนนเสียงในพื้นที่ได้อย่างเหนียวแน่นแท้จริง

รัฐบาลชุดนี้มี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมากพรรคเดียว ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ทางการเมืองไทย ที่มีพรรครัฐบาลพรรคเดียว มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 377 คน มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

สรุป สภาพการณ์การเมืองถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราในช่วงนี้ พรรคการเมือง หรือนโยบายของพรรคการเมืองได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ที่มีส่วนช่วยในการหาเสียงเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ต่าง ๆ รวมถึงยุทธวิธีในการหาเสียง ที่ทาง

พรรคจะเป็นฝ่ายสนับสนุนมากกว่าที่ผ่าน ๆ มา และจากปรากฏการณ์กระแสนิยมในพรรคไทยรักไทย ของประชาชนโดยทั่วไป ในนโยบายประชานิยมต่าง ๆ ที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทย นำโดย พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร จัดสรรงบประมาณลงไปให้อย่างทั่วถึง ภายโดยรวมจึงเป็นการต่อสู้กันในเรื่องของนโยบายพรรค ในสิ่งที่ประชาชนจะได้หากเลือกผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ถึงกระนั้นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านตัวบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดฉะเชิงเทรา คก็ไม่ได้มีความเปลี่ยนแปลงมากนักยังเป็นบุคคลในกลุ่มอิทธิพลทางการเมืองเดิม

ในช่วงนี้กลุ่มอิทธิพลทางการเมืองของจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีการแข่งขันกันอย่างชัดเจน มีอยู่ด้วยกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตระกูลฉายแสง และกลุ่มตระกูลตันเจริญ เนื่องจากการวางมือทางการเมืองของนายไกรสร นันทมานพ ทำให้กลุ่มนี้ลดบทบาทลง แต่การแข่งขันทางการเมืองของทั้งสองกลุ่มนี้ก็ไม่ได้มีความเข้มข้นมากนัก เพราะภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (ฉบับที่ 16) ได้กำหนดให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มได้มีการแบ่งพื้นที่กันอย่างชัดเจนอยู่แล้ว และในการสังกัดพรรคก็เป็นการสังกัดในพรรคเดียวกัน คือพรรคไทยรักไทย จึงทำให้ ภายโดยรวมการแข่งขันกันในพื้นที่ไม่มีการต่อสู้กันที่รุนแรงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ในเรื่องของการเลือก

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตั้งท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ก็ยังมีความเข้มข้นในการที่จะวางตัวผู้สมัครของกลุ่มตนเข้าไป หรือแม้แต่การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมา ชัยชนะเป็นของกลุ่มตระกูลตันเจริญ คือได้นายเฉลิมชัย ตันเจริญ เป็นสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดฉะเชิงเทรา

บรรณานุกรม

ชัยวัฒน์ กุลศักดิ์วิมล. กลยุทธ์ในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. การศึกษาในหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารรุ่นที่ 6. สถาบันพระปกเกล้า. 2545.

เชาวนะ ไตรมาศ. ข้อมูลพื้นฐาน 66 ปี ประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุซุมและบุตร จำกัด. 2541.

นคร พจนรพงษ์ และอุกฤษ พจนรพงษ์. ข้อมูลประวัติศาสตร์การเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์. 2542.

บัญชา ชื่นชม. บทบาททางการเมืองของนายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ศึกษากรณีบทบาทการดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาในปี พ.ศ.2518. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2539.

พรชัย เทพปัญญา. สำนวณเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพมหานคร : ศาลาแดง. 2549.

ลิขิต อีร์เวคิน. การเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2543.

นักการเมืองที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิจิตร แจ่มใส. ยุทธวิธีหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในเขตจังหวัดนครสวรรค์. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
นักศึกษาศาสน์พระปกเกล้ารุ่นที่ 2. 2540.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2475-2535. กรุงเทพมหานคร : กองการพิมพ์ สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2535.

Bottomor T. B. **Elites and society.** Maryland: Penguin Book.
1976.

Dye R. Thomas and Zeigler L. Harman. **The Irony of
Democracy.** California, Belmont: Wadsworth
Publishing Company. 1972.

Floyd Hunt. **Community power structure.** Chapel Hill:
University of North Carolina Press. 1953.

Gaetano Mosca. **The Ruling class.** New York: Mc Graw
hill book . 1939.

Lasswell D. H. and Abraham Kaplas. **Power and Society.**
New Heaven Conn : Yale University Press. 1959.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Lasswell D. H. **Who gets what when how.** New York:
1968. Meridian Books Publishing copany.

Mills C. Wright. **The power elite.** New York: Oxford
University Press. 1956.

Robert A. Dahl. **Who govern.** New Haven: Yale university.
1961.

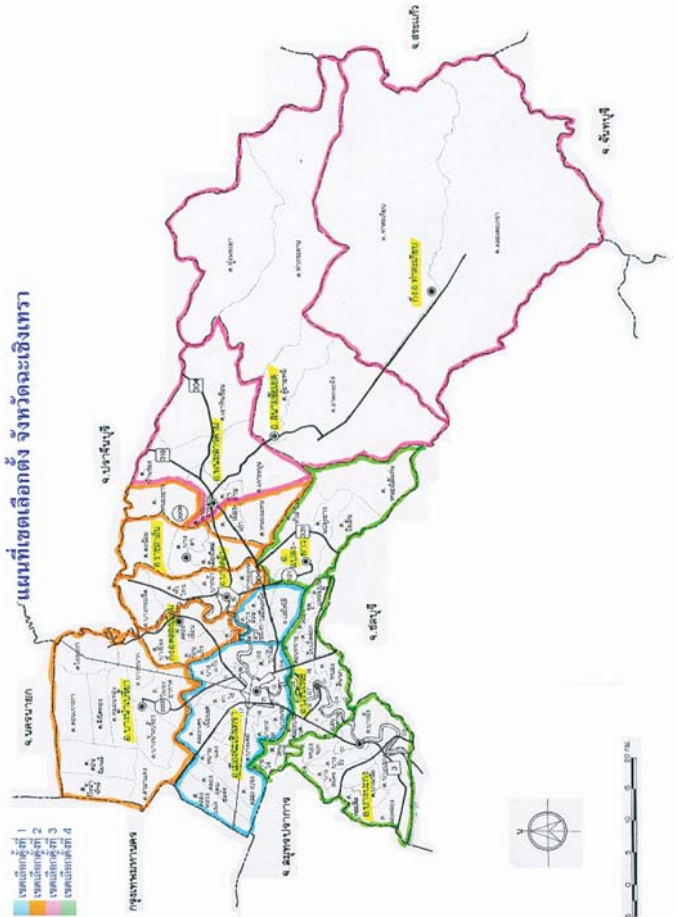
Robert L. Lineberry and Ira Sharkansky. **Urban Politics
and Public Policy.** New York, Harper: Row
publishers Inc.,. 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนที่เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาคผนวก ข

**ตารางรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่
ปี พ.ศ.2476 ถึง พ.ศ.2548 จังหวัดฉะเชิงเทรา**

ตารางที่ 7 รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ ปี
พ.ศ.2476-2548 จังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี ที่เลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	สมัยที่	พรรคการเมือง ที่สังกัด
1	15/พ.ย./2476	นายหอมจันทร์ วัฒนวิจารณ์	1	-
2	7/พ.ย./2480	นายนิม เรืองเกษตร	1	-
3	12/พ.ย./2481	นายนิม เรืองเกษตร	2	-
4	6/ม.ค./2489	นายกิจจา วัฒนสินธุ์	1	-
	5/ส.ค./2489 (เลือกตั้งเพิ่ม)	นายอุดร วัฒนยานนท์	1	
5	29/ม.ค./2491	นายกิจจา วัฒนสินธุ์	2	-
	5/มิ.ย./2492 (เลือกตั้งเพิ่ม)	หลวงนรกิจบริหาร	1	
6	26/ก.พ./2495	นายจวน กุลละวณิชย์		
		นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	1	-
7	26/ก.พ./2500	นายจวน กุลละวณิชย์	2	เสรีมนังคศิลา
		นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	2	เสรีมนังคศิลา
8	15/ธ.ค./2500	นายพิชัย ศิริวรรณ	1	สหภูมิ
		นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	3	ไม่สังกัดพรรค

นักการเมืองถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี ที่เลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	สมัยที่	พรรคการเมือง ที่สังกัด
9	10/ก.พ./2512	นายชุมพล มณีเนตร	1	ประชาธิปัตย์
		นายจำลอง เทวารุทธ	1	สหประชาไทย
		นายอนันต์ ฉายแสง	1	ไม่สังกัดพรรค
10	26/ม.ค./2518	นายอนันต์ ฉายแสง	2	สันติชน
		นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์	5	สังคมชาตินิยม
		นายชุมพล มณีเนตร	2	ประชาธิปัตย์
12	22/เม.ย./2522	นายไกรสร นันทมานพ	1	ไม่สังกัดพรรค
		นายรณรงค์ มาลานนท์	1	ไม่สังกัดพรรค
		นายจำลอง เทวารุทธ	2	กิจสังคม
13	18/เม.ย./2526	นายอนันต์ ฉายแสง	3	ก้าวหน้า
		นายทิวา พูลสมบัติ	1	ไม่สังกัดพรรค
		นายไกรสร นันทมานพ	2	ไม่สังกัดพรรค
14	27/ก.ค./2529	นายไกรสร นันทมานพ	3	ก้าวหน้า
		นายจาตุรนต์ ฉายแสง	1	ประชาธิปัตย์
		นายสุชาติ ตันเจริญ	1	ประชาธิปัตย์
		นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล	1	ก้าวหน้า
15	24/ก.ค./2531	นายจาตุรนต์ ฉายแสง	2	ประชาชน
		นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	1	กิจประชาคม
		นายสุชาติ ตันเจริญ	2	ชาติไทย
		นายทิวา พูลสมบัติ	2	มวลชน
16	22/มี.ค./2535	นายจักรพันธ์ ทัดติยกุล	2	สามัคคีธรรม
		นายจาตุรนต์ ฉายแสง	3	ความหวังใหม่
		นายสุชาติ ตันเจริญ	3	สามัคคีธรรม
		นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	2	สามัคคีธรรม

นิกการเมืองกัันจังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี ที่เลือกตั้ง	รายชื่อสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร	สมัยที่	พรรคการเมือง ที่สังกัด
17	13/ก.ย./2535	ร้อยตรี (หญิง)พนิดา เกษมมงคล นายสุชาติ ตันเจริญ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ นายอิทธิ ศิริลัทธยากร	1 4 3 1	เสรีธรรม ชาติพัฒนา เสรีธรรม ชาติพัฒนา
18	2/ก.ค./2538	นายจาตุรนต์ ฉายแสง นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ นายสุชาติ ตันเจริญ นายอิทธิ ศิริลัทธยากร	4 4 5 2	ความหวังใหม่ เสรีธรรม ชาติไทย ชาติพัฒนา
19	17/พ.ย./2539	นายจาตุรนต์ ฉายแสง นายไกรสร นันทมานพ นายสุชาติ ตันเจริญ นายอิทธิ ศิริลัทธยากร	5 4 6 3	ความหวังใหม่ ประชาธิปไตย ไท ชาติพัฒนา
20	6/ม.ค./2544	นายอนันต์ ฉายแสง นายอิทธิ ศิริลัทธยากร นายสุชาติ ตันเจริญ นายวุฒิพงษ์ ฉายแสง	4 4 7 1	ไทยรักไทย ชาติพัฒนา ความหวังใหม่ ไทยรักไทย
21	6/ก.พ./2548	นางจิตติมา ฉายแสง	1	ไทยรักไทย
		นายสมชัย อัครชัยโสภณ นายสุชาติ ตันเจริญ นายวุฒิพงษ์ ฉายแสง	1 8 2	ไทยรักไทย ไทยรักไทย ไทยรักไทย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ - สกุล   ศรุดา สมพอง

ตำแหน่งปัจจุบัน   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8 คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การศึกษา

กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาเอก สาขา
รัฐประศาสนศาสตร์

ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์ในการทำงาน

รับราชการมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปี พ.ศ. 2518 - ปัจจุบัน (2548)

ผลงานวิจัย

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของสำนักงาน ก.พ.

ปี พ.ศ. 2547

บทบาทองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกับการ

อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2546

ประวัติผู้ช่วยวิจัย

- ชื่อ - สกุล นายพงษ์ยุทธ สีฟ้า
- วัน เดือน ปีเกิด 19 ตุลาคม 2520
- สถานที่เกิด จังหวัดศรีสะเกษ
- การศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก โรงเรียนเบญจมะมหาราช ปีการศึกษา 2538
สำเร็จปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2542
สำเร็จปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) (ศศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2547
- ผลงานวิจัย บทบาทสตรีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชน พ.ศ. 2541
ประชาสังคมท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเครือข่ายอินแปง พ.ศ. 2547
สำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2548
สำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่นจังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2548